

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΕΤΟΣ Ι - ΑΡΙΘ. 4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ :	Ὁ κίνδυνος τῆς κατὰ τόπους ὑπερπαραγωγῆς.
ΦΙΛ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ :	Παλαιαὶ καὶ Νέαι Χῶραι.
ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ :	Ἡ Ἐπανάστασις εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν τῷ 1822.
ARGUS :	Ἡ παραγωγὴ ἀνθρακος εἰς τὴν Ρουμανίαν.
«ΝΕΑΙ ΧΩΡΑΙ» :	Ἰων Δραγούμης.
ΠΕΤΡΟΥ ΠΕΝΝΑ :	Προσέξατε περισσότερον τοὺς Μακεδόνας.
Ι. ΚΟΚΚΙΝΗ :	Ἡ ιδιοκτησία τῶν δασῶν τῶν Νέων Χωρῶν.
ΑΓΓ. Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ :	Γ'. Αἱ Βαλκανικαὶ Χῶραι ἀπὸ Οἰκονομικῆς ἀπόψεως.
ΜΙΧ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ :	Ἡ Πρωτοπειρία τοῦ Δημ. Ν. Λαοβάρως.
Π. Μ. :	Ἡ Ἀλβανία κατὰ τὸ 1929.
ΕΙΔΙΚΟΥ :	Τὰ Οἰκονομικά τῆς Γιουγκοσλαβίας.
Ὁ Καπνόςπορος. — Σημειώματα. — Νέα βιβλία. — Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν. — Νέα τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας κλπ.	

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Εκ Προϋπολογισμών Δημοσίου	Δρχ.	950.000.000.—
Εκ Κεφαλαίων Γεωργικών Τραπεζών	»	90.000.000.—
Εκ Αξίας μετοχών Εκδοτικής Τραπεζής	»	40.000.000.—
Εκ Γεωργικών εισφορών	»	20.000.000.—
Εκ Πιστώσεων Εθνικής Τραπεζής	»	850.000.000.—
Σύνολον	»	1.950.000.000.—

Ουδενί Τράπεζα ιδρύθη με περισσότερα κεφάλαια
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Μέχρις 100.000. — δρχ. 5 1)2 ο/ο

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Διὰ τούς αγρότας και οργανισμούς αγροτών

A'. ὄψεως	5 — ο/ο
B'. ἐπὶ προθεσμία	
Δι' ἐν ἔτος	5 1)2 ο/ο
Διὰ δύο ἔτη	6 — ο/ο
Ἀνω τῶν δύο ἐτῶν	6 1)2 ο/ο

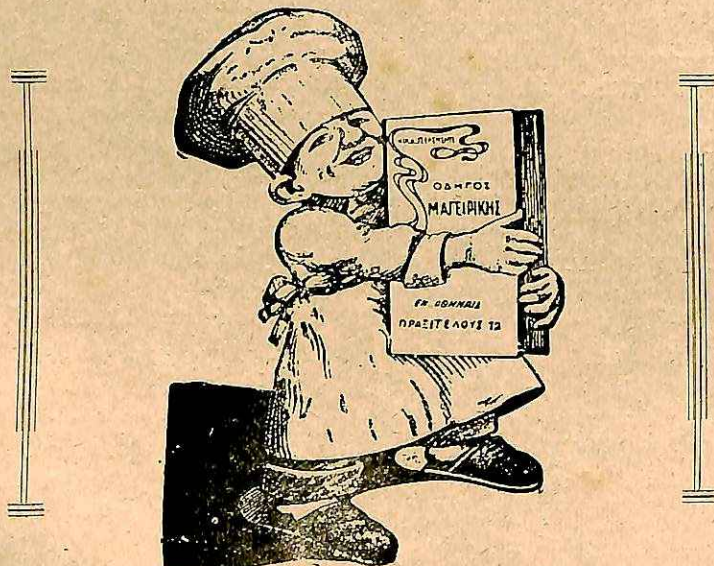
Διὰ τούς ἀστούς

A'. ὄψεως	4 ο/ο και 4 1)2 ο/ο
B'. ἐπὶ προθεσμία	
Δι' ἐν ἔτος	5 ο/ο
Διὰ δύο ἔτη	5 1)2 ο/ο
Ἀνω τῶν δύο ἐτῶν	6 ο/ο

Αἱ καταθέσεις ἔχουν πρόσθετον ἀσφάλειαν τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους (Νόμος 4332 Πρᾶξις Ὑπουργ. Συμβουλ. 14 τῆς 15)2)930).

Αἱ καταθέσεις ἐνεργοῦνται ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς και ἐν ταῖς ἐπαρχίαις παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὡς ἀντιπροσώποις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

Ἡ πολυτελής ἐκδοσις τῆς Μαγειρικῆς Τσελεμεντέ ἔχει 470 σελίδας και πληθώραν κλισέ και χρωματιστῶν εἰκόνων. Βοηθεῖ κάθε νοικοκυρὸν εἰς τὴν Μαγειρικὴν, και γι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀχώριστος σύντροφός της.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΧ. 135

Τὰ χειρόγραφα
κατὰ γενικὸν κανόνα
δὲν ἐπιστρέφονται
Τιμὴ Τεύχους Δρχ. 8.

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1930

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
Ἑσωτερικοῦ Δρχ. 100
Βαλκανικῆς » 150
Ἀμερικῆς Δολ. 5
Ἐξωτερικοῦ Φρ. Γαλλ. 75

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 14

ΤΗΛΕΦ. 57.08

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ Ι. ΑΡΙΘΜ. 4

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΥΠΕΡΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Τοῦ τ. Ὑπουργοῦ κ. ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

Μεγίστης σημασίας ἔργα διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ και τῆς Ἑλλάδος ὀλοκληρήρου, πρόκειται προσεχῶς ν' ἀρχίσουν ἐκτελούμενα.

Τὰ ὑδραυλικά ἔργα τῶν πεδιάδων Σερρών και Δράμας, δι' ὧν θὰ ἀποδοθῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν αἱ ἀπέρανται ἐκτάσεις, αἵτινες σήμερον ἀχρηστεύονται ἢ εὐρηγται ὑπὸ τὴν διαρκὴ ἀπειλὴν τῶν ὑδάτων τοῦ Στρυμῶνος και τῶν γειτονικῶν χειμάρρων, ὡς και αἱ ἐκτάσεις αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «τενάγη τῶν Φιλίππων», μελετηθέντα ἤδη, ἀρχονται ἐκτελούμενα ἀπὸ τοῦ προσεχούς θέρους μετ' ἔλθιν τὴν δραστηριότητα τῆς ἀναδόχου Ἑταιρείας Μόνικς - Οὐλέν.

Ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐκτάσεων τούτων θὰ ἔχῃ ὡς ἐπακολούθημα και τὴν ἀπόδοσιν τῆς υγιείας εἰς τοὺς κατοίκους και τῶν μερῶν ἐκείνων και τῶν γειτονικῶν τῶν πόλεων.

Ἡ ἀποστράγγισις ὅθεν και ἐν γένει ἡ διὰ μηχανικῶν μέσων βελτίωσις τῶν ὅρων τῆς ἐκμεταλλεύσεως και ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐκτάσεων καλεῖται ἐξυγιάνσις αὐτῶν, ἵνα ἐμφανέστερον ἀποδειχθῇ ἢ μεταξὺ τῆς βελτιώσεως τῶν ὅρων τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως και τῆς βελτιώσεως τῶν υγιεινῶν συνθηκῶν τῆς διαβιώσεως τῶν κατοίκων, ἥτοι τῆς ἐξυγιάνσεως τοιούτων ἐδαφῶν, ὑφισταμένη στενὴ σχέσηις.

Τυχάνει δ' ἄξιον σημειώσεως, ὅτι αἱ κυριώτεραι μάστιγες τῆς ὑπαίθρου, οἱ ἀρουραῖοι, ἡ ἀκρίς, ἡ ἐλονοσία και τέλος ἡ ἑλλειψὶς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας ἢ ἡ ὑπαρξὶς ληστείας ἐμφανίζονται ἐκεῖ πρὸ πάντων, ὅπου ἀπέρχονται ἐκτάσεις οὐδόλως ἢ ἀτελῶς καλλιεργοῦνται.

Ὅποια δὲ θὰ εἶναι τὰ ἀγθά τῆς, ὑπὸ τὴν κυρίαν, τὴν λατρικὴν, ἐννοίαν τῆς λέξεως, ἐξυγιάνσεως τῶν πεδιάδων Σερρών και Δράμας, θ' ἀναφέρω ἄλλοτε, ἥδη θὰ πραγματευθῶ περὶ ἄλλου τινὸς ζητήματος, ζητήματος ὅμως σημαντικωτάτου και γενικοῦ ἐνδιαφέροντος και ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἐπεθύμουν νὰ συστήσω τὴν προσοχὴν πάντων τῶν ἀρμοδίων, εἴτε κρατικὰ ὄργανα, εἴτε ὁργανώσεις, εἴτε ἰδιῶται, ἥθελον εἶσθαι οὗτοι. Τὸ ζήτημα εἶναι τὸ ἑξῆς:

Πῶς θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπιφέλεστερον, αἱ διὰ τῶν ρηθέντων ἔργων εἰς τὴν καλλιέργειαν ἀποδοθησόμεναι ἐκτάσεις; Πρόκειται δὲ περὶ ἑκατοντάδων χιλιάδων στρεμμάτων εὐφορώτατης γῆς.

Ποῖα προϊόντα θὰ καλλιεργηθοῦν ἐκεῖ; Ποῖοι θὰ καλλιεργήσουν τὰς ἐκτάσεις ταύτας; Πῶς θὰ καλλιεργηθοῦν αὗται; Πῶς θὰ ἐξυπηρετηθῇ κατὰ τὸν μᾶλλον κατάλληλον τρόπον ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία ἐν γένει;

Μικρὰ σχετικῶς αὐξήσις τῆς παραγωγῆς προϊόντων τινῶν, παρατηρηθεῖσα πέρυσιν, ἐπέφερε τόσῃν δυσαναλόγως μεγάλῃν ὑποτίμησιν τῶν προϊόντων τούτων, ὥστε, προκαλέσασα σημαντικωτάτας ζημίας εἰς τοὺς παραγωγούς, ἀπεγοήτευσεν αὐτοὺς εἰς μέγιστον βαθμὸν και ἐπηύξῃσε τὴν ὑφισταμένην γενικὴν οἰκονομικὴν κρίσιν. Ἡ σημειωθείσα δὲ ὑπερπαραγωγὴ ὤφειλετο κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὰς εὐνοϊκὰς μόνον τοῦ παρελθόντος ἔτους καίριας συνθήκας. Κοκκάρι, κρόμμυα, πέπονες και ὕδρ-πέπονες, τομάτες, λάχανα και τὰ εἶδη ἐν γένει τῆς κηπουρικῆς, ἀλλὰ και τὰ μῆλα και ὁ ἀραβόσποτος και ὁ κικνὸς και τὸ ἔλαιον και ἄλλα προϊόντα παρέμειναν ἀζήτητα, ἐξ αὐτῶν

δὲ κατεστράφησαν τὰ μὴ διατηρήσιμα εἶδη.

Φαντασθῆτε ὅποιαν καταστροφὴν θὰ ὑποστοῦν και ὅποιαν ἀπογοήτευσιν θὰ δοκιμάσουν οἱ μέλλοντες νὰ καλλιεργήσουν τὰς ἀποκτηθησόμενας εὐφόρους ἐκτάσεις τοῦ Ἀξίου και τοῦ Στρυμῶνος, ὅταν οὗτοι διὰ τὰ προϊόντα τῶν ἀγρῶν τῶν δὲν θὰ εὐρίσκουν τιμὴν ἀνταποκρινομένην οὔτε καν πρὸς τὰ ἐξόδα τῆς καλλιέργειας ἢ ὅταν ταῦτα, παραμένοντα ἀζήτητα, θὰ σήπονται εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἴνα συνεπῶς ἀποδόσουν τὰ ἐκτελούμενα ἔργα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ εὐεργετικὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα, δεόν νὰ ληφθῇ ἀπὸ τοῦδε μέριμνα περὶ τῆς λύσεως τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων ζητημάτων, τ. ἔ. περὶ τοῦ εἶδους τῶν ἐνδεικνυομένων καλλιεργειῶν κλπ.

Δὲν πρέπει οἱ μέλλοντες νὰ καλλιεργήσουν τὰς ἐκτάσεις ταύτας νὰ ἀφεθοῦν ἀνοδήγητοι περὶ τοῦ καταλληλοτέρου εἶδους τῆς καλλιέργειας και ἐν ἀγνοίᾳ τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως τοῦ τόπου δι' ἑκάστον εἶδος προϊόντος, ἢ τοῦ δυνατοῦ τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καταναλώσεως αὐτοῦ.

Και ἐν πρώτοις πρέπει νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς και ἀναλόγως τῶν κλιματολογικῶν και ἐδαφικῶν ὅρων ἐκάστου τόπου τὸ εἶδος ἢ τὰ εἶδη τῆς καταλληλοτέρας σπορᾶς και καλλιέργειας. Ἢτα νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ ὁ προτιμητέος τρόπος καλλιέργειας, τ. ἔ. νὰ ἐξακριβωθῇ, ἐὰν συμφέρῃ ἢ ἐξακολούθῃς τοῦ σημερινοῦ συστήματος καλλιέργειας ἢ ἂν θὰ προτιμηθῇ ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια πρὸς ἐπίτευξιν κόστους παραγωγῆς δυναμένου νὰ συναγωνισθῇ τὸ διεθνὲς ἐμπόριον. Νὰ μελετηθῇ ἐὰν ἡ καλλιέρ-

Προπαρασκευαστικά αποξηραντικά έργα εις τὸν Στρυμῶνα

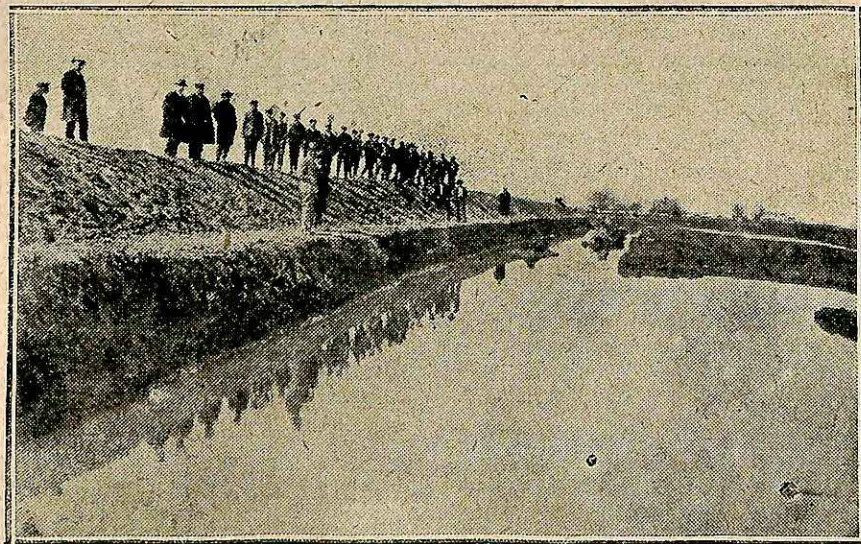
γεια δέον νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον μέσῳ τῆς μικρᾶς ιδιοκτησίας καὶ τῆς κατ' ἄτομον ἢ τῆς συνεταιρικῆς καλλιερ- γείας· τέλος διὰ τὰ μὴ πολυκατῳκη- μένα μέρη καὶ τὰ χρήζοντα δυσχεροῦς καὶ πολυδαπάνου μηχανικῆς ἐκχερ- σώσεως μέσῳ μεγάλων γεωργικῶν ὀργανισμῶν. Πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ καταστρωθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς εὐώ- νου μεταφορᾶς τῶν προϊόντων, τῆς τιμῆς αὐτῶν ἐπηρεαζομένης, ὡς γνω- στόν, τὰ μέγιστα ἐκ τῆς διὰ τὴν μεταφορὰν δαπάνης.

Πρέπει νὰ κανονισθῇ ἐπίσης τὸ ζή- τημα τῆς δυνατότητος τῆς μεταφο- ρᾶς τῶν προϊόντων τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα, ἀπαγο- ρευομένης σήμερον ἕνεκα τοῦ κινδύ- νου τῆς φυλλοξήρας.

Ἡ μελέτη τῶν ζητημάτων τούτων, ὡς καὶ πλεῖστον ἄλλων συναφῶν ζητη- μάτων, ἐπρεπε γὰρ εἶχεν ἤδη ἀρχίσῃ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ τοῦδε. Πολλὰ τῶν ζητημάτων τούτων δέον νὰ κα- νονοθῶν καὶ νομοθετικῶς ἴσως, ἵνα αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις ὁλοκλη- ρωθῶν πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἔργων, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως δηλονότι τῆς ἀνάγκης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀπο- φασιστησμένων μέτρων. Ἡμεῖς λύο- μεν συνήθως τὰ ζητήματα μετὰ ἐορτῆν, ἐν σπουδῇ καὶ ἀφοῦ ἐπέλθουν αἱ ζημίαι ἐκεῖναι τὰς ὁποίας θέλομεν ἀκριβῶς ν' ἀπο- φύγωμεν.

Παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε τοῦλάχισ- τον ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς προϊόντος εἰς ἐπαρχίαν τινα δὲν

συνεπήγето ἀναγκαίως τὸν ἐφοδια- σμόν τῆς ὅλης χώρας διὰ τοῦ προϊόν- τος τούτου. Εἶναι τὸν αὐτὸν ἐνδε- χόμενον νὰ στεροῦνται αἱ Ἀθηναὶ προϊόντος τινός, νὰ τὸ πληρῶνῃ ἡ κατανάλωσις ἀκριβώτατα ἢ νὰ τὸ κομίσῃ ἐξ Ἀμερικῆς, ἐκ Σερβίας ἢ ἀλλοῦ, ἐνῶ τὸ αὐτὸ προϊόν εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς του νὰ ἔχῃ ἐξηυτελισμένην τιμὴν, μὴ ἀντα- ποκρινόμενην καὶ πρὸς τὰς δαπάνας τῆς καλλιέργειας του. Ἀντιθέτως συμβαίνει εἰς ἄλλας χώρας. Καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν λ.χ. τὸ γάλα ἔχει σήμερον τὴν αὐτὴν τιμὴν καὶ ἴσῃ πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ γάλακτος ἐν Ἑλβετίᾳ.

Κατασκευὴ ἀναχώματος εἰς τὸν Στρυμῶνα

παρ' ὅλην τὴν μετὰ τὸν μέγαν πό- λεμον παράδοσιν ὅλων σχεδὸν τῶν γαλακτοφόρων ἀγελάδων πρὸς τοὺς συμμάχους. Κατάρθωσε δηλονότι ἡ χώρα αὕτη, ὅχι μόνον νὰ παραγάγῃ τόσας ἀγελάδας, ὅσας ἐχρειάζετο διὰ νὰ σώσῃ τὰ βρέφη καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τὰ τέκνα τῆς ἐκ τοῦ ὑποσιτισμοῦ τῶν παρελθόντων πολεμικῶν ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπι- τύχῃ τιμὰς συναγωνιζομένας τὰς τι- μὰς τοῦ γάλακτος ἐν τῇ πλουσιωτά- τη εἰς γαλακτοπαραγωγὴν Ἑλβετίᾳ. Ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου ἀπο- δεικνύεται προσέτι ἡ τελειότης τῶν ληφθέντων διὰ τὴν εὐνογὸν μεταφο- ρὰν μέτρων καὶ ἡ ἐπιτεύξις εὐχε- ροῦς μεταξὺ παραγωγῆς καὶ κα- ταναλώσεως ἐπαφῆς.

Ὅμιλῶν σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν ἐπι- πήρησιν τῆς συμβάσεως Μποὺτ περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως τῶν ὑδραυ- λικῶν ἔργων Θεσσαλίας, Ἡπείρου καὶ Κρήτης, ὑπέμνησα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπὸ τοῦδε μελέτης τῶν περὶ ὧν πρὸς ματεύεται τὸ παρὸν ἀρθρον, ζητημάτων πρὸς τοὺς κ.κ. Ὑπουργοὺς τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Συγκοινωνίας. Οὗτοι δ' ἐβε- βhaίωσαν, ὅτι ἔλαβον ἤδη πρόνοιαν περὶ τῶν ζητημάτων τούτων, συστή- σαντες ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ κ. Μ. Αἰλιανοῦ, διευθυντοῦ τοῦ «Ὀικονομολόγου», τοῦ κ. Α. Μάτσα βουλευτοῦ καὶ πρώην Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Διευθυντοῦ τῶν Σι- δεροδρόμων Πελοποννήσου καὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ μηχανικοῦ κ. Π. Λο- πρέστη. Εἰς παρατήρησίν μου δ' ὅτι,

ΠΑΛΑΙΑΙ ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΧΩΡΑΙ

τοῦ πολιτευτοῦ κ. ΦΙΛ. Σ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη ἡ γενομένη εὐθύς μετὰ τοὺς ἀπε- λευθερωτικούς πολέμους τοῦ 1912-1913 διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐπαρ- χιῶν αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν μέχρι τό- τε τὴν χώραν τοῦ ἑλληνικοῦ κρά- τος καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι προσ- ηρτήθησαν τότε καὶ μετέπειτα εἰς αὐτό.

Ἡ ἐπὶ ἓνα σχεδὸν αἰῶνα ἐλευθέ- ρα διαβίωσις τῶν πρώτων ἐγέννησε ἰδιαίτερον πνεῦμα καὶ φρόνημα καὶ ἐμόρφωσε παραδόσεις, τὰς ὁποίας ὅχι μόνον ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἀπέ- κτησαν αἱ ὑπολειφθεῖσαι ἐκτὸς τοῦ ἐλευθέρου κράτους ἑλληνικαὶ ἐπαρ- χίαι, ἀλλὰ καὶ τώρα δὲν εἶναι δυ- νατὸν ν' ἀποκτήσουν διαμιάς· μό- νον βαθμίδῶν δημιουργοῦνται καὶ ἀποκτίνονται τοιαῦται παραδόσεις.

Πάντως ὅμως ἡ διάκρισις μεταξὺ Παλαιῶν καὶ Νέων Χωρῶν εἶναι προσωρινή· καὶ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐκλείψῃ τὸ ταχύτερον, διότι ἡ ψυχικὴ ἐνότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ πρωταρχικὸν ὄρον διὰ τὴν ἀνάκυσιν ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ παγ- κοσμίου πολέμου καὶ τῆς μικρασια- τικῆς καταστροφῆς.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ γενναῖον βῆμα πρὸς τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του ἐν Ἀνατολῇ, ἐὰν πρῶτον τὰ διάφορα στοιχεῖα τ' ἀπαρτίζοντα τὸν λαὸν τῆς χώρας δὲν ἀποκτήσουν ἀμοιβαί- αν ἐμπιστοσύνην καὶ δὲν ἐννοήσουν ἀλλήλα.

Ἀναμφιβόλως τὸ κυριώτερον ὄρ-

μοὶ ἐφαίγοντο τὰ πρόσωπα ταῦτα ὅχι μόνον ὀλιγάριθμα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γεωργικῆς ἀπόψεως οὐχὶ λίαν εἰδι- κά, προσετέθη, ὅτι θὰ συγκατελέ- γετο προσεχῶς μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὑπάλληλός τις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ἐγὼ οὐχ' ἤττον φρονῶ, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζήτημα μεγίστου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπερ θὰ ἔ- πρεπε ν' ἀπασχολήσῃ ἀπὸ τοῦδε τὰς Γεωργικὰ καὶ Ἐμπορικὰ Ἐπι- μελητήρια, τὸν Τύπον καὶ τὴν Κοινὴν Γνώμην, ἵνα ἐγκαίρως μελετηθῶν τὰ καταλληλότερα μέ- τρα καὶ ταῦτα τύχουν ἐγκαίρως τῆς καταλληλοτέρας ἐφαρμογῆς.

ΑΤΗ. Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ

γανον πρὸς ἐπίτευξιν τούτου εἶναι τὸ κράτος, διότι δύναται νὰ ἐπιδρά- σῃ ἀποτελεσματικῶς διὰ τῶν μέσων καὶ τοῦ κύρους τὰ ὁποῖα διαθέτει. Ἀλλὰ καὶ κοινωνικῶς τὰ διάφορα σωματεία, τὰ ὄργανα τῆς δημοσιό- τητος καὶ οἱ ἰδιῶται δύναται ἐκ παραλλήλου νὰ συμβάλουν σημαντι- κώτατα πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Τὸ κράτος, οἰονόηποτε κράτος, δὲν ἀποτελεῖ ὀργανισμόν συμπαθῆ εἰς κανένα λαόν, διότι, ὡς κάθε ὀργα- νισμός καὶ τοῦτο, ἀφηνόμενον ἀνε- ξέλεγκτον, τείνει νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὡς σκοπὸν, ἐνῶ εἶναι ἀπλῶς μέσον ἢ ὄργανον· ἀναγκαῖον ὅμως ὄργανον, τ' ὁποῖον διὰ νὰ γί- νῃ χειρίσιμον χρειάζεται ἐνδελεχῇ παρακολούθησιν καὶ αὐστηρὸν ἐλεγ- χον ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Ἄλλ' ἱκα- νοὶ πρὸς τοῦτο πολῖται εἶναι ὅσοι ἀποκοτῶν συνειδήσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ κράτους τῶν, ὡς καὶ τῆς ἰδικῆς τῶν λειτουργίας ἐντὸς αὐτοῦ ὡς με- λῶν τῆς κοινωνίας. Τοιαύτην ὅμως συνειδήσιν οὐδὲ οἱ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἀπέκτησαν ἀκόμη ἐπαρκῆ.

Τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς ἀπόκτησιν τῆς συνειδήσεως τοῦ ἐλευθέρου πο- λίτου συνίσταται εἰς τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης ἐκαστοῦ διὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν πραγμάτων. Ἡ τύχη τοῦ Ἑλληνι- σμοῦ, ἡ τύχη τοῦ κράτους, ἡ τύχη τῶν Παλαιῶν καὶ Νέων ἐπαρχιῶν, ἡ τύχη τοῦ καθενὸς μας εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ καθενὸς καὶ ἀνεξαι- ρέτως ὅλων μαζί. Ὡστε ἂς μὴ προσ- παθῶμεν νὰ ἐπιδορῶμεν τὸ βά- ρος τῆς εὐθύνης καὶ τῶν υποχρεώ- σεων ὁ ἓνας εἰς τοὺς ἄλλους τοῦ ἄλ- λου, ἐλπίζοντες ν' ἀπαλλαγῶμεν ἡ- μεῖς. Ἀπεναντίας ἂς ἐξετάσῃ ὁ κα- θεὶς διὰ λογαριασμόν του ποῖας υποχρεώσεις ὑπέχει καὶ ἂς ἀφήσω- μεν τοὺς ἄλλους νὰ σκεφθοῦν τὰς ἰδικὰς τῶν. Κατ' ἀρχὰς φαίνεται βολικὴ ἡ συνήθεια, ἡ ὁποία ἐπε- κράτησε τελευταίως νὰ σκεπτόμεθα μόνον ποῖα εἶναι αἱ δικαιώματά μας καὶ ποῖα αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ μὴ συλλογιζόμεθα καθόλου ποῖα οἱ ἰδικὰ μας ὑπο- χρεώσεις. Κατόπιν ὅμως γίνεται ὁ- λειθρία ἡ συνήθεια αὕτη, διότι χω- ρὶς ἀμοιβαίτητα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία.

Εἰδικώτερον ἡμεῖς οἱ Νεοχωῖται

ἀνάγκη ν' ἀντιληφθῶμεν ὅτι μετέ- χομεν τοῦ κρατικοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς κρατικῆς δόξης, ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες πολῖται τῆς Πα- λαιᾶς Ἑλλάδος. Τὸ κράτος εἶναι ἰδικόν μας καὶ ὅχι ξένον. Τὸ ἀπο- τελοῦμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ Νεοχωῖται, γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες, ὅπως καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς πρὸ τοῦ 1912 Ἑλ- λάδος. Ἀνάγκη νὰ μάθωμεν νὰ πο- νῶμεν διὰ τὰ κοινὰ, νὰ μὴ ἀδιαφο- ρῶμεν δι' αὐτὰ, νὰ κάμνωμεν θυ- σίας διὰ τὴν καλὴν διαχείρισίν των, θυσίας προσωπικὰς ὁ καθένας διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῶν γενικῶν ὅρων ὑπὸ τοὺς ὁποίους ζῶμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ περιμένωμεν τὰ πάντα ἀπὸ τοῦ κράτος. Τὸ κράτος εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἴδιοι· τὸ κράτος δὲν εἶναι θεὸς ἀνώτερός μας. Ἀλλωστε καὶ θεὸς ἐὰν ἦτο, πάλιν δὲν θὰ ἦτο λογικὸν νὰ περιμένωμεν τὰ πάντα ἀπ' αὐ- τόν. «Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει» ἔλεγε τὸ ἀρχαῖον ῥητόν. Μὴ μεμ- ψιμοιρῶμεν ἀδρανεῖς, ἀλλ' ἂς ἐνερ- γῶμεν ὅλοι μαζί καὶ ὁ καθένας χω- ριστὰ διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῶν δη- μοσίων πραγμάτων, ὅσον ἐξαρκάται ἀπὸ ἡμᾶς. Τὰ δὲ πράγματα τῶν ὁποίων ἡ διαχείρισις καὶ τακτο- ποίησις δύναται νὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς τοπικὰς μας δυνάμεις ὀφεί- λομεν νὰ τὰ ἐπιμελῶμεθα μόνοι, μὴ ἐπιβαρύνοντες τὴν κεντρικὴν διοίκησιν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀφήνοντες νὰ συγκεντρώνεται ἡ διαχείρισις τῶν εἰς αὐτὴν, διότι δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν ὑπερβολι- κὴν συγκεντρώσιν παραλύει.

Προσέτι καλὸν εἶναι νὰ εἰσερ- χωνται οἱ ἐκ τῶν Νέων Χωρῶν νέοι ἐπιστήμονες εἰς τὰς διαφόρους κρατικὰς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν ἀνα- λογίαν, ἡ ὁποία τοὺς ἀνήκει. Λόγι- αὐτοὶ μὲν οἱ ἴδιοι θ' ἀσχίσουν νὰ σκέπτονται γενικώτερον, διὰ τὸ κα- λὸν ὅχι μόνον τῶν Νέων ἀλλὰ καὶ τῶν Παλαιῶν Χωρῶν, θ' ἀποκτή- σουν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Νεοχωῖται, οἱ ὁποῖοι θὰ βλέπουν ἰδικὰ τῶν παιδιὰ ἐκπροσώπους τοῦ κέντρου, τὴν συνήθειαν νὰ θεωροῦν τὸ κρά- τος ὅχι ὡς δυνάμιν ξένην καὶ μάλι- στα ἐχθρικήν, ὅπως ἄλλοτε ἐθεώ- ρουν τὸ τουρκικὸν δημόσιον, ἀλλὰ ὡς ἰδικόν των ὄργανον, τὸ ὁποῖον δύναται καὶ ὀφείλουν νὰ ἐλέγχουν, συγχρόνως ὅμως καὶ νὰ ποιοῦν.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ κράτους καὶ οἱ λειτουργοὶ του, οἱ ὁποῖοι μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ πλεῖ- στον προέρχονται ἐκ Παλαιᾶς Ἑλ-

λάδος, καιρός είναι να κατανοήσουν ότι αι Νέαι Χώραι είναι ισότιμοι πρὸς τὰς Παλαιάς, ὅτι δὲν ἀποτελοῦν ἀποικίας δορυαλώτους. Ὁφείλουν νὰ κατανοήσουν ὅτι ἂν καὶ ἐνὸς αἰῶνος χωριστὴ πολιτικὴ ζωὴ πράγματι ἔχει ἐπιφέρει ψυχολογικὰς τινὰς διαφορὰς μεταξὺ Νεοχωριτῶν καὶ Προσφύγων ἀφ' ἐνὸς καὶ Ἑλλαδιτῶν ἀφ' ἑτέρου, αἱ διαφοραὶ ὅμως αὐταὶ θὰ ἐξαφανισθοῦν βαθιμῶδόν, ὅχι διὰ τῆς «ἀφομοιώσεως» τῶν Νεοχωριτῶν καὶ Προσφύγων πρὸς τοὺς Ἑλλαδίτας, ἀλλὰ διὰ συγχωνεύσεως καὶ τούτων καὶ ἐκείνων εἰς νέον ὅλον, δι' ἀμοιβαίων ἐπιδράσεων, ὑποχωρήσεων καὶ ἀδελφικῆς συνεργασίας. Οὕτω μόνον δύναται νὰ δημιουργηθῇ ἁνώτερος καὶ τῶν δύο στοιχείων τύπος Ἕλληνας. Προϋποτίθεται ὅμως ἡ ἐξίσουν ὑπαρξίς καὶ εἰς τὰ δύο μέρη καλῆς διαθέσεως πρὸς διάλυσιν τῶν ἀμοιβαίων παρεξηγήσεων καὶ πρὸς συνεννόησιν. Ἡ διόρθωσις τοῦ κακοῦ δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὸ ἐν στοιχεῖον. Διὰ τῆς καλλιτέρας, ὑπὸ τῶν δογάνων τοῦ κέντρου, διοικήσεως τῶν Νέων Χωρῶν, διὰ τῆς ὁργανώσεως πληρεστεράς αὐτοδιοικήσεώς των καὶ διὰ τῆς πολιτικῆς ὁριμάνσεως τῶν Νεοχωριτῶν, θὰ ἐξασφαλισθῇ ὁριστικῶς ἡ βαθμιδαὶ ἀρχήσενυσις τῆς διακρίσεως.

Βεβαίως καὶ ὅταν ἐξαλειφθῇ ἡ διάκρισις μεταξὺ Νέων καὶ Παλαιῶν Χωρῶν θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ὑφίστανται διαφοραὶ μεταξὺ θετικωτέρων βορείων καὶ δευτέρων νοτίων Ἑλλήνων, ὄρεινῶν, πεδινῶν καὶ νησιωτῶν, ἀγορῶν καὶ ἀσπῶν κλπ. κλπ., ἀλλ' αἱ διαφοραὶ αὗται δὲν θὰ ὀφείλωνται εἰς λόγους σχετικὸς μετὰ τὴν ἰσοτιμίαν πάντων ὡς πρὸς τὸ κράτος καὶ μετὰ τὴν, οὕτως εἰπεῖν, προτεραιότητα ἐξασκήσεως τῆς ἐλευθερίας. Αἱ διαφοραὶ αὗται θὰ εἶναι μᾶλλον δημιουργικαὶ καὶ ὠφέλιμοι, διότι, καταπνίγουσαι πᾶσαν ἀντιζηλίαν ἢ ἀμοιβαίαν δυσπιστίαν, θὰ ἐκτρέφουν εὐγενὴ ἀμίλλαν, ἰδιότητος ἀλληλοσυμπληρωτικὰς καὶ διάθεσιν συνεργασίας πρὸς πραγματοποίησιν κοινῶν ἰδανικῶν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ σκοπὸς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, Νεοχωριτῶν καὶ Παλαιοχωριτῶν, γηγενῶν καὶ προσφύγων, θὰ εἶναι ἡ, παρὰ τὴν ἰδιαίτερον θερμὴν ἀγάπην πρὸς τὸν τόπον καταγωγῆς καὶ διαμενῆς ἐκά-

στου, μὴ ἀνοχὴ πλέον τῆς διακρίσεως τοῦ Νεοχωριτοῦ, Παλαιοχωριτοῦ, γηγενοῦς ἢ πρόσφυγος, καὶ ἡ προσπάθεια τῆς ἐξ ἀφορμῆς ἐκάστου γενικοῦ ζητήματος ἀντιλήψεως;

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΘΡΑΚΟΣ ΕΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Τὸ πρόβλημα τῆς στερεᾶς καυσίμου ὕλης ἀπασχολῆσε καὶ ἀπασχολεῖ ἀκόμη τοὺς ρουμανικοὺς βιομηχανικοὺς κύκλους, δεδομένου ὅτι μίᾳ χώρᾳ δὲν δύναται βιομηχανικῶς ν' ἀναπτυχθῇ ἐὰν δὲν διαθέτῃ τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα καυσίμου ὕλης.

Ἡ Ρουμανία ἠνθώθη ὑπὸ τῆς φύσεως διότι ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς ἔχει καὶ στερεὰν καύσιμον ὕλην, (ἀνθράκας), καὶ ὑγρὰν (πετρέλαιον) καὶ ἀέριον.

Ἐχει ἀφθονον ἀνθράκας ἀλλ' ὅχι ὅλων τῶν εἰδῶν. Κυρίως διαθέτει λιγνίτην καὶ γαιάνθρακα. Τῆς λείπει ὅμως ὁ ἀνθρακίτης καὶ κυρίως τὸ μεταλλουργικὸν κῶκ.

Ὁ λιγνίτης οὗτος εἶναι κατὰ μέγαν μέρος ἁνωτέρας ποιότητος, οἱ δὲ ρουμανικοὶ σιδηρόδρομοι μεταχειρίζονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὸν λιγνίτην τοῦτον διὰ τὰς ἀτμομηχανὰς των.

Ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ὁ ἀνθράξ παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς :

Λιγνίτης ἁνωτέρας ποιότητος : μέχρι	7000 calories
Λιγνίτης ἁνωτέρας ποιότητος : μέχρι	6000 »
Λιγνίτης ἁνωτέρας ποιότητος : μέχρι	5000 »
Λιγνίτης μέχρι	4000 »
Γαιάνθραξ	7600 »

Ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ἡ ἀπόδοσις παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς διὰ τὸ 1928 :

Λιγνίτης ὅλων τῶν ποιοτήτων :	2.629.675 τόν. ἡτοι	86,9 %
Γαιάνθραξ	397.564 »	13,1 %

Σύνολον	3.027.240 »	100 %
---------	-------------	-------

Πίναξ ἐμφανίζων τὰς ἐξορυγείας ποσότητας κατὰ τὰ 10 τελευταῖα ἔτη. 1919—1928.

Ἔτη	Παραγωγή εἰς τόννους	Ἀναλογία μετὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ 1919.
1919	1.559.330	100
1920	1.587.575	102
1921	1.804.687	116
1922	2.116.225	136
1923	2.521.393	162
1924	2.776.371	178
1925	2.928.850	188
1926	3.053.553	196
1927	3.223.468	207
1928	3.027.240	194

Ἐὰν κρίνῃ κανεὶς ἐκτῶν ἀνωτέρω ἀναλογικῶν ἀριθμῶν ἢ παραγωγῇ τοῦ ἀνθρακὸς δὲν ἔπαυσε νὰ αὐξάνῃ μέχρι τοῦ 1927 ὅποτε ἐδιπλασιάσθη. Τὸ 1928 ἡλάτ-

τοῦ συμφέροντος τῆς μιᾶς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐνιαίου ἰδανικοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀθήναι, 25 Φεβρουαρίου 1930

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

τῶν ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν τοῦ 1927 κατὰ 200.000 σχεδὸν τόννους.

Ἡ παραγωγή τοῦ ἀνθρακὸς διαμοιράζεται εἰς τὴν Ρουμανίαν κατὰ τὸ 1928 ὡς ἑξῆς :

Τρανσυλβανία :	2.211.471 τόν.	73.05 %
Παλ. Ρουμανία	467.142 τόν.	15.43 %
Βανάτον	348.627 τόν.	11.52 %

Σύνολον 3.027.240 » » 100. — %

Ὁ λιγνίτης τῆς ἁνωτέρας ποιότητος εὑρίσκεται εἰς Τρανσυλβανίαν. Τὸ ἀνθρακοφόρον πεδῖον τῆς ἐπαρχίας τοῦ Οὐνεντοάρα ἔχει τὰ 58,30 % ἐπὶ τοῦ ὅλου τῆς παραγωγῆς τοῦ 1928. Ἡ ἐπαρχία τοῦ Καράς (Βανάτου) ἔχει τὰ 8,87 % ἐπὶ τοῦ ὅλου τῆς παραγωγῆς τοῦ ὅλου ἔτους.

Τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα ἀνθρακοφόρα τμήματα τοῦ παλαιοῦ βασιλείου εὑρίσκονται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Δαρμπατίας (παραγ. 5,18 %), τοῦ Μουτσάελ (4,79 %) καὶ τοῦ Βακάου (4,72 %).

Ἡ παραγωγή τῶν πέντε αὐτῶν ἐπαρχιῶν ἀντιπροσωπεύει τὰ 81,86 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῆς ὅλης παραγωγῆς τοῦ ἀνθρακὸς.

Ἐρευνῶντες λεπτομερέστερον τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀνθρακὸς κατ' ἐπαρχίαν καὶ chantier, ὅπως ἐπὶσης καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ὑπὸ ἐκμετάλλευσιν ἑκτάσεων παρατηροῦμεν, ὅτι κατὰ τὸ 1928 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Βακάου ἐξεμεταλλεύθησαν ἑκτασιν 5.715 ἑκταρίων, τὰ ὅποια ἔδωσαν ἐν ὅλῳ παραγωγὴν 142.956 τόννους ἀνθρακὸς.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Πραόβας εἶναι ὀλίγη ἡ παραγωγή καὶ κατωτέρα μάλιστα ποιότητος.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Δαρμπατίας παράγει ἐπὶσης ἀνθράκας (λιγνίτην) κατωτέρας ποιότητος, ἔχοντα 2.750—3.400 calories. Ἡ ἐπιφάνεια ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήχθη ἀνθράξ κατὰ τὸ 1920 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μουτσάελ ἀντιπροσωπεύει 4.506 ἑκτ. καὶ ὁ ἐξορυχθεὶς λιγνίτης ἀνῆλθεν εἰς 145.070 τόνν. Καὶ τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς ὁ ἀνθράξ εἶναι κατωτέρας ποιότητος, τῆς θερμότητος του δυνάμειος κυμαινομένης μεταξὺ 3500—4200.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Τρανσυλβανίαν ἔχομεν κατὰ πρῶτον τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Οὐνεντοάρα ὅπου εὑρίσκονται αἱ μεγαλειτέρας ἑκτάσεις καὶ αἱ ὁποῖαι προμηθεύουν τὴν μεγαλειτέραν ποσότητα. Τὸ 1928 ἡ ἑκτασις τῆς ὁποίας ἐξεμεταλλεύθησαν τὸν ἀνθράκας ἦτο 10.194 ἑκτ., ἡ δὲ ἐξορυχθεῖσα ποσότης ἀνῆλθεν εἰς 1.764.949 τόννους, ἡτοι τὰ 58,30 % τῆς ὅλης παραγωγῆς.

Τὸ πλουσιώτερον τμήμα τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς εἶναι τοῦ Πετροζάνι—Κοιλᾶς τοῦ Ζίου, τὸ ὅποῖον μόνον παράγει εἰς τὰ ὅρυχτα τῆς Πετρίλλας, Πετροζάνι, Βουλκάν, Λουπένι καὶ Λιβατζένι τὴν ποσότητα

τῶν 1.730.779 τόννων λιγνίτου ἁνωτέρας ποιότητος περιέχοντος 5000—6900 cal.

Ἡ ἐπαρχία Μπρασῶφ ἔχει δύο ὅρυχτα γαιάνθρακος μετὰ 5500—6500 calories. Τὸ ἐν δὲν παρήγαγε τίποτε κατὰ τὸ 1928, τὸ δεύτερον ἀπέδωσε 66.230 τόν. γαιάνθρακος.

Ἡ ἐπαρχία τοῦ Τρέι—Σινῶν παράγει κατὰ τι περισσότερον ἀνθράκας τῆς ἐπαρχίας Μπρασῶφ. Ἡ ἐκμετάλλευσιν γίνεται εἰς ἑκτασιν 857 ἑκτ. Τὰ σπουδαιότερα ὅρυχτα εὑρίσκονται εἰς Μπάρα—Ὀλί καὶ Καρπένι, ἀπέδωσαν δὲ ταῦτα κατὰ τὸ 1928 90.778 τόν. λιγνίτου κατωτέρας ποιότητος 3.400 περίπου calories.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κλιού τὸ ὅρυχτον τοῦ Ἀγκιρις, τὸ ὅποῖον εἶναι καὶ τὸ μικρότερον προμηθεῖν τὴν μεγαλειτέραν ποσότητα τῆς ἐπαρχίας (τὸ 1928 80.924 τόν.) μέσης ποιότητος 4.200—5.000 cal.

Πλέον ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς ἀνθρακὸς εἶναι ἡ ἐπαρχία Σαλαί, ὅπου εὑρίσκεται ἀνθράξ 5.000—6.000 cal. Ἡ παραγωγή τῶν ὅρυ-

χείων τῆς ἀνῆλθε τὸ 1928 εἰς 117.581 τόνν. ἀνθρακὸς.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μπιχὺρ ἐξάγεται λιγνίτης κατωτέρας ποιότητος (2.800—4.300 cal.). Ἡ ἐξαχθεῖσα ἐντεῦθεν ποσότης τὸ 1928 εἶνε 90.503 τόννους.

Ἐν ὅλῳ εἰς Τρανσυλβανίαν, τὸ 1928 ἐξορυχθήσαν 2.211.471 τόν. ἀνθρακὸς εἰς ἑκτασιν 15.875 ἑκταρίων.

Εἰς Βανάτον αἱ ἐπαρχίαι Καράς καὶ Σεβερὶν ἔχουν γαιάνθρακα καλῆς ποιότητος 6.000—7.200 cal. Τὰ ὅρυχτα τῆς ἐπαρχίας Καράς παρήγαγον κατὰ τὸ 1928 268.493 τόν. ἐπὶ ἑκτάσεως 6.500 ἑκταρίων.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σεβερὶν ἐξάγουν μέλανα ἀνθράκας, γαιάνθρακα καὶ λιγνίτην ἐπὶ ἑκτάσεως 2.402 ἑκτ. Κατὰ τὸ 1928 ἐξορυχθήσαν 80.134 τόννοι ἀνθρακὸς.

Ἡ ὅλη ἀπόδοσις τῶν ἀνθρακορυχείων τοῦ Βανάτου ἀνῆλθε εἰς 318.627 τόννους.

Εἰς Βουκοβίνα καὶ Βεσσαραβίαν δὲν γίνεται οὐδεμίᾳ ἐκμετάλλευσιν ἀνθρακὸς.

ARGUS

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Σημείωμα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Χαλκιδικὴ εἶχεν ἐπαναστατήσει καὶ εἶχε καταστραφῇ διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τῷ 1821, ὅτε τῇ 19 Φεβρουαρίου 1822 Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις τῆς Νικαύσεως καὶ τῆς δυτικῆς Μακεδονίας, ἀφ' οὗ ἀπὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου ὅλαι αἱ πόλεις τῆς καὶ κομποπόλεις Καστοριά, Σιάτιστα, Βογατσικόν, Βλάτση, Κλεισοῦρα, Σαρακινόδοον κ.λ.π. εἶχον συνεννοηθῇ πρὸς τοῦτο.

Τὸ πρᾶγμα γίνεται γνωστὸν εἰς τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Μινίστρος τῶν ἐσωτερικῶν τῇ 20 Μαρτίου στέλλει ἐκ Κορίνθου τὸ ἑξῆς ἔγγραφον πρὸς τοὺς «κατοίκους τοῦ Ὀλύμπου» ὡς ἐγγύουν τότε τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ ἰσως καὶ τὴν βορείον ὄρεινὴν Θεσσαλίαν :

Ἀριθ. 221

Ἐσωτερικῶν Μινιστηρίον

Πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Ὀλύμπου

Ἄνδρες Ὀλύμπιοι! Μεγάλως ἐχαροποιήσατε, ἑλληνικὴν τῷ ὄντι ἐνεποιήσατε εὐφροσύνην πρὸς τοὺς ἀδελφούς σας Ἕλληνας λαβόντες τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας (μ' ὅλον ὅτι μετὰ μελέτην μακροχρόνιον), καὶ ἐνούμενοι μετ' αὐτῶν πρὸς κατατρόπωσιν καὶ ἐξολοθρευμὸν τῶν ἀπίστων τυράννων μας, οἵτινες τέσσαρας ἡδη αἰῶνας κατέθλιβον ὑπὸ τὸν σκληρὸν τῆς τυραννίας ζυγὸν τὸ ἑλληνικὸν γένος. Μὴ σας φοβίσῃ τὰ δύ-

νὰ λάβητε μέρος, στέλλοντες τοὺς τακτικούς παραστάτας σας. Ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν τῆς διοικήσεως ταύτης αἰγίδα μάχεσθε· οὐδεὶς ποτε δύναται νὰ σᾶς ὀνομάσῃ ἀποστάτας· ὅλοι μάλιστα θέλουν σᾶς γνωρίσει ὡς μέλος ἔθνους, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπεχώρησε ποτὲ τὰ δικαιώματά του οὔτε ὑπέφερε τοσοῦτους αἰῶνας τὰ σκληρὰ τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ δεσμά, παρὰ διότι ἐπαρτήρηε νὰ εὕρῃ τὸν ἀρμοδιον καιρὸν, διὰ νὰ τὰ συντρίψῃ. Οὗτος ὁ καιρὸς ἦδη ἐφθάσεν, οὔτε εἶναι συγχωρημένον εἰς Ἕλληνας νὰ τὸν παραμελήσωσι. Δράξατε λοιπὸν τὰ ὅπλα μετὰ σταθερότητα καὶ μετ' ἐλείαν ἀπόρασιν· ριψθῆτε μετὰ τὴν ἀνῆκουσαν ἑλληνικὴν ἀνδρείαν κατὰ τῶν ἀχρεῶν τυράννων μας· καταφρονήσατε πάντα κίνδυνον, καὶ εἰς ἄλλο μὴν ἀποβλέπετε, εἰμὴ νὰ στερεώσῃτε τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν.

Ἡ Διοίκησις δὲν θέλει λείπει νὰ σᾶς προοφθάσῃ πολεμικὰ ἐφόδια καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειώδες θέλει δυνηθῇ. Καὶ οἱ γείτονές σας ἀκόμη δὲν θέλουν λείπει νὰ σᾶς βοηθήσουν, φθάσει μόνον νὰ φανῇτε ἀνδρείοι καὶ φρόνιμοι. Κάμετε νὰ γνωρίσῃ καὶ αὐτὴ ἡ Εὐρώπη τὸ εἶσθε Ἕλληνας καὶ ὅτι δικαίως σᾶς πρέπει νὰ χαιρέτῃ τὴν ὁποίαν οἱ πρόγονοι μας ἔχαιρον αὐτονομίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν.

Εἰς τὸ ἑξῆς θέλετε ἀνταποκρίνεσθαι μετὰ τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν μέσον τοῦ Μινιστηρίου τούτου (τῶν Ἐσωτερικῶν)· δὲν θέλετε λείπει νὰ γράψετε πρὸς αὐτὸ ἀκαταπαύστως τὴν πολεμικὴν κατάστασίν σας, κάθε πρᾶγμα τοῦ ὁποῖου ἔχετε χρεῖαν, καὶ ἐν γένει πάντα τὰ καθ' ὅμας, εἰδοποιούντες ἐν ταυτῷ καὶ τὰ περὶ τῶν δυνάμεων καὶ κινήσεων τῶν ἀπανθρωποπατῶν τυράννων μας. Ἀγοροκλήτῃ μετὰ τὸν σεβαστὸν Ἀρειὸν Παῖγον (κεντρικὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος διοίκησιν), μετὰ τὴν νῆσον τῶν Παρῶν καὶ μετὰ τὰς γειννιάζουσας πόλεις. Ἐπιτάττεσθε παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος, νὰ ἀποβόλῃτε πᾶσαν διχόνοιαν ἀπὸ τῆς ψυχᾶς σας ὀλίποντες κάθε πάθος εἰς τὸ ἀχανές τῆς λήθης πέλαγος, καὶ νὰ κάμῃτε νὰ βασιλεύῃ μεταξὺ σας ἡ ἀδελφικὴ ὁμόνοια, ἕνα μόνον σκοπὸν μελετώντες καὶ τρέφοντες, τὸν τῆς κοινῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας.

Υγιαίνετε γενναίως φρονούντες.

Τῇ 20 Μαρτίου (1822, Κόρινθος).

ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Καμιά ελληνική ψυχή δεν ήμπορεί να μείνη ασυγκίνητη στο άκουσμα του ονόματος του **Ιωνος Δραγούμη**. Όσοι δὲ είχαν την τύχην να γνωρισθῶν προσωπικά με τὸν ἀνήσυχον **Ἰδα ἢ να καταπιασθῶν με τὴν μελέτη τῆς ἐργασίας του νοιώθουν μόνον θαυμασμόν γιὰ τὴν δύναμι τῆς ψυχῆς του καὶ τὸν ἑλληνοπρεπέστατον ἐθνισμόν του.**

Γιὰ μᾶς ὁ **Ἰων Δραγούμης** εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ζωντανούς ἀνθρώπους τῆς τελευταίας νεοελληνικῆς ἐποχῆς καὶ τὸν θεωροῦμε πρωτοπόρον εἰς τὴν προσπάθεια τῶν ὀλίγων γιὰ τὴν ἐθνική, πνευματική καὶ ψυχική ἀπελευθέρωσι τῆς φυλῆς μας.

Ἄλλα τέτοιοι ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦνται καὶ γιὰ τοὺς ἀξίζει πραγματικά καὶ γιὰ τὸ καλὸ παράδειγμα ποὺ δίνει καὶ ἔχουν ὑπ' ὄψιν αἱ νέες ἑλληνικὲς γενεές.

Γι' αὐτὸν τὸν λόγον θὰ ἐργασθῶμε γιὰ τὸ στήσιμο ἐνὸς μνημείου τοῦ **Δραγούμη** στὴν **Φλώρινα** τῆς **Μακεδονίας**, κοντὰ στὸ **Μοναστήρι**, ποὺ τόσο τὸ ἀγάπησε. Σ' αὐτὴν τὴν ἐργασία προσκαλοῦμε κάθε ὁμοϊδεάτη νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

“ΝΕΑΙ ΧΩΡΑΙ.”

Σχετικὰ μετὰ τὴν κίνησιν αὐτὴν ἡμποροῦμε νὰ δώσωμε εἰς τοὺς ἀναγνώστας μᾶς τὰς ἐξῆς πληροφορίες.

Ἡ ἰδέα μας τῆς ἀνεγέρσεως μνημείου — δὲν καθιερώθη ἀκόμη ὁ τύπος — συνεζητήθη μεταξὺ ἐπιφανῶν Μακεδόνων τῶν Ἀθηῶν καὶ κατ' ἀρχὴν ἐγένετο δεχτὴ ἀπὸ ὅλους.

Ἡ σκέψις ἀνεκοινώθη ἤδη ἀπὸ τὸν κ. Γ. Παπαθανασίου καὶ πρὸς τὴν οἰκογένειαν Δραγούμη ἡ ὁποία τὴν ἤκουσε μετὰ ἰδιαίτεραν συγκίνησιν.

Τὸ γεγονός ἀνεκοινώθη καὶ πρὸς τὸν δήμαρχον Φλωρίνης κ. Σαπουντζήν διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς:

Ὁ **Ἰων Δραγούμης**

ρείας» καὶ θὰ παρακαλέσω νὰ ἀναλάβῃ νὰ καταρτίσῃ μίαν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν καὶ ὑποεπιτροπὰς ἐν Μακεδονίᾳ συλλογῆς ἐράνων μεταξὺ τῶν Μακεδόνων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μνημείου.

Εἰς αὐτὸ ὅμως τὸ ἔργον πρέπει νὰ γίνῃ ἐκδηλός ἡ ἠθικὴ καὶ ὕλική συνδρομὴ τοῦ Δήμου Φλωρίνης καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψετε τὴν γνώμην σας.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Υμέτερος

Γ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ἐπίσης ἐζητήσαμεν πληροφορίες σχετικὰς μετὰ τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ἀπὸ κάποιαν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν Φλώριναν, ἡ ὁποία εἶχε διενεργήσῃ πρὸ καιροῦ καὶ τοπικὸν ἔρανον.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ γνωρίσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μᾶς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας τῆς.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον κρατικὴν ἐφημερίδα τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Βασιλείου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ σχετικοῦ πρὸς τὰ οικονομικὰ μέτρα καὶ τὴν ἐν γένει οικονομικὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Κράτους μας νόμου κρινώ σκόπιμον νὰ παραθέσω ὀλίγους ἀριθμοὺς ἀφορῶντας μετὰ τὴν οικονομικὴν κατάστασιν καὶ τὰς οικονομικὰς κατευθύνσεις τῆς χώρας μας.

Εἶνε τόσο στενὴ ἡ συνεργασία τῆς νέας Γιουγκοσλαβίας μετὰ τῆς φίλης γειτονίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἡ ταύτης τῶν συμφερόντων, ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν φιλοξενίαν τῶν ὀλίγων αὐτῶν γραμμῶν.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Βασιλείου διὰ τὸ 1930-31 ἀνέρχεται εἰς 13.348.013.160 δηνάρια διακρίνεται δὲ εἰς δύο μέρη ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔσοδα τῆς γενικῆς διοικήσεως τοῦ κράτους τὸ δεῦτερον δὲ τὰς δαπάνας καὶ τὰς εἰσπράξεις τῶν οικονομικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ κράτους. Τὰ ἔσοδα τῆς γενικῆς διοικήσεως τοῦ κράτους ἀνέρχονται εἰς 8.534.561.553 δηνάρια, ἐνῶ τὰ ἔσοδα τῶν οικονομικῶν ἐπιχειρήσεων ἀνέρχονται εἰς 4.813.451.607 δηνάρια. Τὰ ἔσοδα τῶν οικονομικῶν ἐπιχειρήσεων καλύπτουν τὰς δαπάνας τῶν ἐπιχειρήσεων, παρουσιάζουν δὲ περίσσευμα, τὸ ὅποιον προστίθεται εἰς τὰ ἔσοδα τοῦ κράτους. Τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων ἀνέρχεται εἰς 8.534.561.553 δηνάρια καὶ ὅπου ὁ προϋπολογισμὸς παρουσιάζει πλεονεξία.

Ὁ νέος προϋπολογισμὸς ἔχει πραγματικὴν διαφορὰν 343.852.776 δηνάρων ἀπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐνεκα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων νόμων περὶ διοικητικῆς ὁργανώσεως ὡς καὶ ἄλλων μεταρρυθμίσεων. Διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα, ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τονίζει, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶνε κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς, ἥτις ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη συνεπείᾳ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 6ης Ἰανουαρίου. Αἱ προβλέψεις διὰ τὸν προϋπολογισμόν στηρίζονται ἐπὶ τῆς λογικῆς αἰσιοδοξίας, ὅτι ἡ χώρα ἐσταθεροποιήθη οικονομικῶς, ἀφροὺ τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον καὶ τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν παρουσιάζουν ἐνεργητικόν, ἐκ τῆς εἰσπράξεως δὲ τῶν φόρων ἐπετευχθήσαν σημαντικὰ περισσεύματα κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Ἐξ ἄλλου τὸ Κράτος ἐξεκαθάρισεν τὸ κυμαίνον χρέος καὶ τὸ ζήτημα τῶν πληρωμῶν ἐκ τῶν Γερμανικῶν ἐπανορθώσεων ἐκκλονίσθη κατὰ τρόπον εὐχάριστον διὰ τὰ οικονομικὰ τῆς Νοτιοσλαβίας.

Αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὸν ὀριστικὸν κανονισμόν τῶν προπολεμικῶν χρεῶν τῆς Σερβίας, πλησιάζουν νὰ λήξουν καὶ ὡς ἐκ τούτου, ἡ οικονομικὴ κατάστασις θὰ ἐκκαθαρισθῇ περισσότερο.

Ἡ οικονομικὴ κατάστασις, παγιωθείσα ἤδη, θὰ βελτιωθῇ διὰ τῶν νέων μέτρων τῆς σταθεροποιήσεως τῆς τιμῆς τοῦ δηνάρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς ἀξίας του καὶ τῆς συνομολογήσεως ἐξωτερικοῦ δανείου, τὸ ὅποιον θὰ χρησιμοποιοθῇ διὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων τῆς χώρας.

Βελιγράδι

ΕΙΔΙΚΟΣ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΑΛΒΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1929

Τοῦ εἰδικοῦ συνεργάτου μας

Ἰσως δὲν ἔχασεν ἀκόμη τὴν ἐπικαιρότητα καὶ ἴσως δὲν εἶναι ἐστερημένη ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Νέων Χωρῶν» μιὰ ἀνασκόπησις τῶν γεγονότων τῆς Ἀλβανίας, κατὰ τὸ διαρροῦσαν ἔτος, γενομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅσων ἐγράφησαν ἐπὶ τῇ λήξει του εἰς τὸν ἀλβανικὸν τύπον.

Τὸ ἔτος 1929 ἤρχισε μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως Κόττα (12 Ἰανουαρίου), ἥτις καὶ τότε, ὅπως καὶ πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων, εἶχεν ὡς αἰτίαν διαφωνίας μεταξὺ τῶν ὑπουργῶν. Ὁ βασιλεὺς ἀνέθεσεν ἐκ νέου εἰς τὸν κ. Κ. Κότταν νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν, ὅπερ καὶ ἐπραξεν οὕτως, ἐμφανισθεὶς δὲ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς προέβη εἰς προγραμματικὰς δηλώσεις, κατόπιν τῶν ὁποίων ἔλαβε παρ' αὐτῆς ψήφον ἐμπιστοσύνης.

Γεγονὸς ἀπὸ τὰ πλέον ἀξιοσημείωτα, τὸ ἀμέσως κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, εἶνε ἡ λύσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος ἐν Ἀλβανίᾳ. Εἶνε πολὺ γνωστὸς ὁ τρόπος καὶ αἱ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο ἡ ἀνακήρυξις τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας εἰς αὐτοκέφαλον, διότι καὶ εἰς τὸν ἐλληνικὸν τύπον ἐγένετο πολὺς λόγος περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἡ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ἐσχηματίσθη τὴν 17 Φεβρουαρίου ἐν Τιράναις μετὰ πρῶτον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βησσαρίωνα καὶ μέλη τοὺς Μητροπολίτας Ἀγαθάγγελον, Ἀμβρόσιον, Εὐγένιον καὶ τὸν Μ. Οἰκονόμον Μητροφόρον Βασιλεῖον Μάρκου, ἐμφανισθεῖσα δ' ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως ὡμοσε τὸν νενομισμένον ὅρον. Ἡ Σύνοδος συνήλθε τὸ πρῶτον ἐν Κορυτσᾷ τὴν 27 Μαρτίου πρὸς προετοιμασίαν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τῶν διαφόρων κανονισμῶν. Τὴν 10 Ἰουλίου συνήλθεν ἐν Κορυτσᾷ τὸ δεύτερον ἐκκλησιαστικὸν κογκρέσσον τῶν ὁρθοδόξων (τὸ πρῶτον εἶχε συγκληθῇ ἐν Βερατίῳ τῷ 1922), τὸ ὅποιον ἐργασθὲν ἐπὶ εἰκοσὶν ἡμέρας ἐνήρτισεν τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἐξέλεξε τὸ Μικτὸν Συμβούλιον.

Πλὴν τοῦ κογκρέσσου τούτου,

συνήλθον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Ἀλβανίᾳ δύο ἑτέρα θρησκευτικὰ συνέδρια: Τὸ τῶν Μουσουλμάνων (ἐν Τιράναις) τὸ ὅποιον ἐνήρτισεν τὸν νέον Καταστατικὸν Χάρτην, προέβη εἰς τινὰς σοβαρὰς μεταρρυθμίσεις καὶ ἐξέλεξε τὸν Προέδρον τῆς μουσουλμανικῆς κοινότητος καὶ τοὺς τέσσαρας ἀρχιμουφτῆδες. Καὶ τὸ συνέδριον τῶν Μπεκτασίδων τῆς Ἀλβανίας (συνελθὼν εἰς τὸν τεκετοῦ Τουράνη, παρὰ τὴν Κορυτσᾶν), τὸ ὅποιον, ἀφροὺ ἐκήρυξε τὸν Μπεκτασιζμὸν ὡς ἰδίαν θρησκείαν, ἐψήφισε τὸν Καταστατικὸν Χάρτην.

Τὴν 19 Ἰουνίου ἐσχηματίσθη μιὰ ἐπιτροπὴ πρὸς καταρτίσιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τὸ ὅποιον ὑπέστη μετέπειτα πολλὰς τροποποιήσεις, δὲν ἐκυρώθη εἰσέτι ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως συνήντησε μεγάλην ἀντίδρασιν ἐκ μέρους ὠρισμένων στοιχείων, σχετικὴ δὲ πρὸς τὴν κίνησιν αὐτὴν ἦτο, ὡς ἐλέχθη, καὶ ἡ ἀναφορά, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὸν Βασιλέα ὑπὸ μεγάλου ἀριθμοῦ βουλευτῶν καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο ἡ παραίτησις τῆς Κυβερνήσεως Κόττα. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἐγένετο, διότι ὁ Βασιλεὺς ἐξεδήλωσεν ἀκόμη μιὰν φορὰν τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τοὺς συνεργάτας του. Διὰ νὰ δοθῇ ὅμως τέλος εἰς τὴν σύγκρουσιν μεταξὺ Βουλῆς καὶ Κυβερνήσεως, ἐπαύθησαν τρεῖς ἐφημερίδες: ἡ «Γκαζέτα ἐ Κόρτσες», ἡ «Γκαζέτα ἐ Ρε» καὶ ἡ «Ἀρμπερία».

Ἄλλα γεγονότα, μικροτέρας σημασίας, εἶνε ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἰταλοῦ ὑφυπουργοῦ Γκραντί εἰς τὰ Τιράνα καὶ ἄλλας τινὰς πόλεις τῆς Ἀλβανίας, ἡ διακοπὴ τῶν σχέσεων Ἀλβανίας καὶ Τουρκίας, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ τελευταία δὲν ἀνεγνώρισε τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα τῆς πρώτης, ἡ ὑπογραφὴ τῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἀλβανίας καὶ Βελγίου, τὸ συνέδριον τῶν ἐμπόρων, συγκληθὲν τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Δυοραχίου, εἰς τὸ ὅποιον ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς με

κεφάλαιον ἐνὸς ἐκατομμυρίου φρ. χρυσῶν.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως γεγονός τοῦ 1929, εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρόκειται νὰ ἐξασκήσῃ τὴν μεγαλυτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως τῆς Ἀλβανίας, εἶνε ἡ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀπριλίου 1929 ἐναρξίς τῆς ἰσχύος τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος, τοῦ καταρτισθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν κωδικοποιήσεων καὶ ὑποκαταστάς τὸν ἐπὶ τὴν θέσιν δικαίου διπλοδορομικὸν καὶ ἀπρηχαιωμένον, τοῦ τουρκικοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον ἴσχυε μέχρι τοῦδε ἐν Ἀλβανίᾳ. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ὁ νόμος περὶ κοινοτήτων, ὅστις εἰσήγαγε ἕνα κράμα διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως καὶ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Περὶ αὐτοῦ ὅμως καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἴσως μᾶς δοθῇ εὐκαιρία νὰ διηγήσωμεν ἐκτενέστερον εἰς ἄλλο τεῦχος τῶν «Νέων Χωρῶν».

Π. Μ.

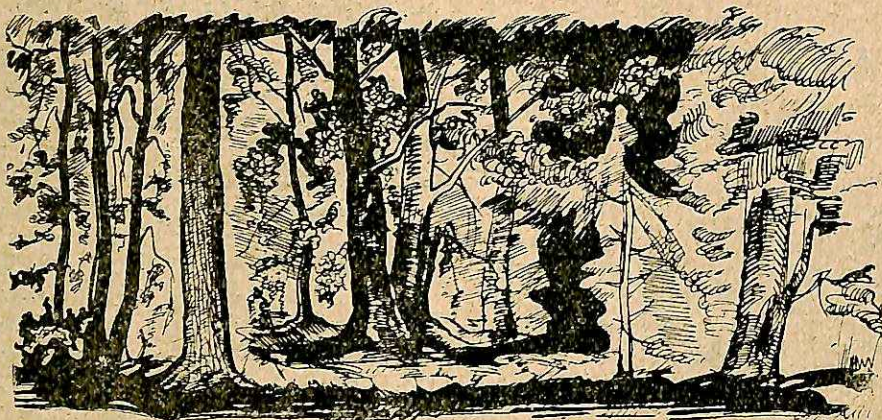
Αἱ τρακόσαι σελίδες τοῦ ἔργου τοῦ κ. ΜΙΧ. ΡΟΔΑ

ΠΩΣ ΒΛΕΠΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ,

περιέχουν τὴν ψυχὴν, τὴν ζωὴν, τὰς προόδους καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν. Εἶναι ἐντυπώσεις, ποὺ ἔδωσαν τὴν πιστοτέραν εἰκόνα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας καὶ ἀφύπνισαν τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὸν πολιτικὸν κόσμον.

Ὅσοι θέλουν νὰ ἀποκτήσουν τὸ ἔργον αὐτό, ὡς ἀπευθυνθῶν πρὸς τὸν συγγραφέα: δδδς Πατησίων 69, Ἀθήνας.

Τιμὴ ἐσωτερικοῦ δραχ. 100. — καὶ ἐξωτερικοῦ μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν 1 1/2 δολ. λάριον.

Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ

Α.

Μετά την κατάληψιν της Μακεδονίας υπό του Ελληνικού στρατού κατά τὰ ἔτη 1912-1913 ἡ Ὑπηρεσία τῶν Δασῶν εὐρέθη πρὸ ἀπειρίας αἰτήσεων ἀφ' ἑνὸς πρὸς ἀναγνώρισιν γενομένων ὑλοτομιῶν καὶ ἔγκρισιν ἐξαγωγῆς καὶ μεταφορᾶς διαφόρων ἡδὴ ἀποληφθέντων δασικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα καὶ ἔχαρακτορῶσιν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας ὡς ἔτοιμα προϊόντα, καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἔγκρισιν νέων ὑλοτομιῶν ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ ἔτοιμα δασικά προϊόντα, ταῦτα ἡ ἐκρίθησαν ὡς φορολογηθέντα ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἐφ' ὅσον προσεκομίσθησαν εἰς τὰς Τοπικὰς Ὑπηρεσίας δικαιολογητικά [νακλιέδες ἢ κοτσάνια (ἀδειαι ὑλοτομίας ἢ μεταφορᾶς)] τῶν γενομένων ὑλοτομιῶν, δι' ὧν ἀπεδεικνύετο ἡ νόμιμος προέλευσις τῶν προϊόντων τούτων καὶ οὐ εἶχεν ἡδη καταβληθῆ εἰς τὸ Τουρκικὸν δημόσιον Τάμιον ὁ ἀντίστοιχος φόρος, δι' ὃ καὶ ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας εἰς τοὺς δικαιούχους ἀτελεῖς ἀδειαι μεταφορᾶς καὶ κατανάλωσης τῶν προϊόντων ἢ διὰ τὰ ἄνευ δικαιολογητικῶν εὐρεθέντα ἔτοιμα δασικά προϊόντα διετάχθησαν αἱ Τοπικαὶ Ἀρχαὶ νὰ ἐκδώσωσι τὰς ἀντιστοιχίας ἀδείας ὑλοτομίας ἐκ τῶν ὑστέρον ἐπὶ καταβολῇ φόρου ὡς ἐπὶ ἰδιωτικῶν δάσους, ἐφόσον ἐκ τῶν προχείρων συλλεγομένων ὑπ' αὐτῶν στοιχείων καὶ τοπικῶν ἔρευνῶν ἀπεδεικνύετο ἡ ἐπιθανολογία ἢ ἰδιότης τοῦ δάσους, ἐξ οὗ τὰ ἐν λόγῳ προϊόντα εἶχον ἀποληφθῆ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὡς ἰδιωτικῶν, ἀλλὰς ἐπὶ καταβολῇ φόρου ὡς ἐπὶ δάσους δημοσίου, βάσει πίνακος διατιμῆσεως, καταρτισθέντος ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἐφορήθησαν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν περὶ τῆς ἐπὶ τῆς προκατόχου Διοικήσεως ἰσχυροῦς φορολογίας τῶν δ' ἐπὶ τινὰς μῆνας καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως διατηρηθεῖς Τοῦρκος Διευθυντὴς τῶν Δασῶν Θεσπλονικῆς καὶ Ἀρμένιος τὴν καταγωγὴν, ὅσον καὶ τινες Ἑλλήνες δασολόγοι, ὑπηρετοῦντες ἕως τότε εἰς τὴν Τουρκικὴν Πολιτείαν καὶ προσληφθέντες ὡς ὑπάλληλοι τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς νέας αἰτουμένας ὑλοτομίας ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, ἡ Ὑπηρεσία ἠξίωσεν, ὅπως μετὰ τῶν πινάκων

ὑλοτομίας, ὧν τύπον διένειμεν, εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, προσαχθῶσι καὶ οἱ τίτλοι ἰδιοκτησίας πρὸς ἔλεγχον τῆς γνησιότητος καὶ ἐγκυρότητος τούτων. Τὸ πλεῖστον τῶν δασοκτημόνων καὶ ὑλοτομῶν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ὑπηρεσίας, πρὸς ἣν καὶ ὑπέβαλον τοὺς τίτλους τῶν, οἱ ὁποῖοι, συγκεντρωθέντες σὺν τῷ χρόνῳ, ἀπετέλεσαν διαφόρους κατηγορίας.

Καὶ ἄλλοι μὲν τίτλοι ἦσαν ἐπίσημα ταπία τοῦ Τουρκικοῦ Κτηματολογίου, μεταγενέστερα τοῦτέστι τοῦ 1856, ὁπότε καὶ συνέστη τοῦτο, ἢ τοῦ νόμου περὶ ταπίων τοῦ 1850, ἄλλοι δὲ τίτλοι προγενέστεροι, ἐκδοθέντες ὑπὸ τῶν τιμαριούχων τῶν ἀντιστοιχῶν περιφερειῶν, αἱτινες εἶχον παραχωρηθῆ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου εἰς αὐτοὺς διὰ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς εἶχον προσφέρει κατὰ τοὺς διαφόρους πολέμους, μὲ τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ βούλησιν διαθέσεως τῶν τιμαριῶν τῶν. Τοιοῦτοι τιμαριοῦχοι ἦσαν κυρίως οἱ λεγόμενοι σπαχιδες καὶ κατὰ δεύτερον λόγον διάφοροι ἄλλοι, ὀνομαζόμενοι μουλτεζίμηδες, μουχασίληδες ἀκόμη καὶ βοεβόδαί τινες (διοικηταί), ἐξ οὗ καὶ ἡ ποικιλία τῶν παλαιῶν λεγομένων τοιούτων τίτλων τῶν τιμαριούχων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς νέους τίτλους τοῦ Κτηματολογίου. Πλὴν καὶ οἱ νέοι τίτλοι οἵτινες προσήγοντο μὲ ἀξιώσεις ἐγκυρότητος πρὸς ἐξουσίαν δασῶν, εἶχον μὲν ἐνιαίον τὸν τύπον, ἀλλὰ, δὲν ἦσαν ἅπαντες τῆς αὐτῆς μορφῆς, καθόσον ἄλλοι μὲν ἀνέγραφον ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας δάσος, ἄλλοι δὲ βοσκήν, ἄλλοι τέλος ἀγρούς.

Πρὸ τῆς ποικιλίας ταύτης τῶν παρουσιαζομένων παλαιῶν τε καὶ νέων τίτλων πρὸς διεκδικησὶν δικαιωμάτων ἰδιοκτησίας δασῶν ἢ ὑπηρεσίας, μὴ ἔχουσα καὶ σαφὴν ἰδέαν περὶ τῶν ἀντιστοιχῶν διατάξεων τῆς Τουρκικῆς νομοθεσίας, εὐρέθη πρὸ ἀδιεξόδου τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ οἱ νομιζόμενοι ὡς εἰδικοί καὶ γινώσκοντες τὴν δὲν συνεφώνουν, ἐκαστοῦ ἕκαστος ἄλλοιαν ἀντίληψιν περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων τούτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ὑπηρεσία τῶν Δασῶν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐτήρησεν ἄκραν ἐπιφυλακτικότητά, μὴ ἀναγνωρίσασα δικαιώματα ἰδιοκτησίας ἐπὶ δασῶν, εἰμὴ μόνον ἐπὶ

τῶν βασιζομένων ἐπὶ τίτλων, ἀναγραφόντων δάσος ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας.

Μόνον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἡ παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει ὁργανωθείσα ἀνεξάρτητος δασικὴ Ὑπηρεσία ἀνεγνώρισεν ἐνιαχοῦ δάση ἰδιωτικά, διὰ τὰ ὁποῖα ναι μὲν δὲν προσήγοντο τίτλοι, ἀναγραφόντες δάσος ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας, εἰμὴ τοιοῦτοι ἐκ τῶν ἄλλων δύο κατηγοριῶν ἢ καὶ παλαιότεροι τοῦ Κτηματολογίου τίτλοι σπαχιδῶν ἢ ἄλλων τιμαριούχων, πλὴν ἐξακριβοῦτο, παρὰ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐβεβαιούτο, ὅτι τὰ δάση ταῦτα ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀνεγνώριζοντο ὡς ἰδιωτικά καὶ ὅτι ὡς τοιαῦτα καὶ ἐξεμεταλλεύοντο ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ὡς ἀποδεικνύετο ἐκ διασωζομένων ἀδειῶν ὑλοτομίας, βιβλίων ἢ καὶ ἄλλων στοιχείων, εὐρεθέντων εἰς τὰ Τουρκικὰ Ἀρχεῖα.

Βραδύτερον ἡ Ὑπηρεσία ὑπῆρξεν ἐπὶ ἐπιφυλακτικώτερον, περιορισθεῖσα εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς ἰδιωτικά μόνον τὰ δάση ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα ἰδιοκτησίας ἐστηρίζοντο ἐπὶ τίτλων ἐπίσημων τοῦ Τουρκικοῦ Κτηματολογίου καὶ ἀναγραφόντων δάσος ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας καὶ πάλιν ἐκ τούτων ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα διεπιστοῦτο, ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀνεγνώριζοντο ὡς ἰδιωτικά καὶ εἶχον ἐκμεταλλεῦθαι ὡς τοιαῦτα. Πᾶσα ἄλλη ἀξίωσις τῶν δασοκτημόνων, εἴτε ἐπὶ νέων εἴτε ἐπὶ παλαιῶν τίτλων ἐστηρίζετο αὐτῇ, ἀπερρίπτετο, ἔστω καὶ ἂν εἶχεν ἀνεγνώρισθαι ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως, ἀσυζητητῇ εἰσηγήσει τῶν λεγομένων εἰδικῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ μὲν τὸν παλαιὸν τίτλους ἰσχυρίζοντο, ὅτι οὗτοι οὐδεμίαν σημασίαν καὶ ἰσχὴν πρὸς ἐξουσίαν δάσους εἶχον μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Κτηματολογίου, καθόσον ὄφειλον νὰ εἶχον ἀντιῶ κατασταθῇ δι' ἀντιστοιχῶν τίτλων τὸν νέον τύπον τοῦ Κτηματολογίου, τὸ ὁποῖο τότε εἶχε καλέσει πάντας, ὅπως ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας προσέλθωσι πρὸς ἀνταλλαγὴν. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, οἱ τοιοῦτοι τίτλοι, ἰσχυρίζοντο οἱ λεγόμενοι εἰδικοί, ἦσαν ἄνθρωποι καὶ ἀνίσχυροι πρὸς ἐξουσίαν δάσους, δι' ὃ καὶ αἱ ἀξιώσεις τῶν δασοκτημόνων ὄφειλον ν' ἀπορρίπτονται καὶ ἀπερρίπτοντο. Διὰ δὲ τὰς ἄλλας δύο κατηγορίας τῶν νέων τίτλων, τῶν ἀναγραφόντων βοσκήν καὶ ἀγρούς ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας, καὶ πάλιν οἱ δὲν εἶδον ἰσχυρίζοντο ὅτι ἡ Τουρκικὴ Διοίκσις δὲν ἀνεγνώριζε καὶ τούτους ἰσχυροῦς πρὸς ἐξουσίαν κεκαλυμμένης ἐκτάσεως. Αἱ ἀντίστοιχοι ἐκτάσεις ὄφειλον, ἔλεγον, νὰ μὴ εἶναι δασικά, ἀλλ' εἴτε ἀπεφυλλόμενα, βοσκότοποι πραγματικοί, εἴτε καλλιεργούμενοι ἀγροί, ἐφόσον ἐπομένως αἱ ἐπὶ τοιοῦτων τίτλων στηριζόμεναι ἀξιώσεις ἀφεώρουν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐκτάσεις δασοσκεπτεῖς, ἔδει ν' ἀπορρίπτονται καὶ ἀπερρίπτοντο πράγματι πανηγυρικῶς. Ἰδιαίτερος ἐπεκαλοῦντο τὸ ἄρθρον 68 τοῦ Τουρκικοῦ Νόμου περὶ γαιῶν τοῦ 1274 (1856), καθ' ὃ «ἐάν, χωρὶς ν' ἀποδείχῃ ἐν ἐκ τῶν ἀληθῶν κωλυμάτων, ὅλον ὅτι . . . , ὁ ἐξουσιαζὼν ἀγρόν τρία δὲν ἐκαλλιέργησεν αὐτὸν ἐπὶ τρία ἔτη κατὰ συνέχειαν, ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος καθίσταται διαθέσιμος διὰ ταπίου. Ἐάν δὲ ὁ πρότερον ἐξουσιαζὼν ζητήσῃ νὰ τὸν λάβῃ, ἐκ νέου, παραχωρεῖται αὐτῷ αὐτὸς ἐπὶ ἀντιμῶ, ἐάν δὲ δὲν τὸν ζητήσῃ, δίδεται εἰς τὸν κατὰ

τὴν πλειοδοσίαν πλειοδοτήσαντα».

Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης ὅθεν στηριζόμενοι, οἱ εἰδικοὶ ἐτόνιζον καὶ ἰσχυρίζοντο, ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἀξιοῦντες δικαιώματα δασικῆς ἰδιοκτησίας ἐπεκαλοῦντο τίτλους, ἀναγραφόντας ἀγρούς ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας, αἱ ἀντίστοιχοι ἐκτάσεις θὰ ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεως τῶν τίτλων τούτων καλλιεργούμενοι ἀγροί, συνεπῶς, διὰ νὰ ἦναι καὶ νὰ διεκδικῶνται σήμερον ὡς δάση, ἐν τῷ μεταξύ ἐγκατελείφθησαν αὐτὰ ἀκαλλιεργήτοι, δι' ὃ καὶ ἐδασώθησαν καὶ ἐπομένως ἄνθρωποι καὶ ἐνίσχυροι οἱ τοιοῦτοι τίτλοι πρὸς ἐξουσίαν τῶν ἐκτάσεων τούτων κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν διάταξιν.

Τὸν φαινομενικῶς ὀρθὸν τούτων συλλογισμόν, πλὴν ἐπὶ σαθρὰς βάσεως, ὡς θὰ ἴδωμεν, στηριζόμενον, προτάσσοντες, οὗτοι παρέσυραν τὴν Ὑπηρεσίαν καὶ προεκάλεσαν τὴν κατεύθυνσιν, ἣν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐχάραξε καὶ ἐτήρησεν αὐτὴ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καθ' ἣν πᾶσα, ὡς εἶπον, ἀξίωσις, μὴ στηριζομένη ἐπὶ τίτλων, ἀναγραφόντων δάσος ὡς εἶδος ἰδιοκτησίας, ἐθεωρεῖτο ὡς ἄκυρος καὶ ἀπερίπτετο, ὁσονδήποτε νόμιμος καὶ δικαία καὶ ἂν ἐκρίνετο ἐκ τῶν ἄλλων στοιχείων. Εἰς μάτην διεμαρτύροντο οἱ δασοκτήμονες καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸ παρελθὸν καὶ ἐμπρόκτως ἀπεδείκνυν, ὅτι ἀνεγνώριζοντο αἱ ἰδιοκτησίαι τῶν ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως καὶ μάλιστα, ὅτι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐξεμεταλλεύοντο τὰ δάση τῶν ὡς ἰδιωτικά. Πολλοὶ τούτων προσήγον καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Τουρκικοῦ Ἀρχείου τῶν Δασαρχείων, ἐνθα τοιαῦτα διεσώθησαν, ὡς τῆς Βερροίας, Ἐδέσσης καὶ ἄλλων, ἐξ ὧν κατεδεικνύετο ἡ ἰδιότης τῶν δασῶν τῶν καὶ ἂν γενόμεναι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑλοτομίαι ἐπὶ καταβολῇ φόρου ἰδιωτικῶν δασῶν. Ἡ Ὑπηρεσία οὐκ ἤττον καὶ διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἐφ' ὅσον οἱ τίτλοι δὲν ἀνέγραφον δάσος, ἠγενοῖτο νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ ἐν λόγῳ δάση ὡς ἰδιωτικά, περιοριζομένη εἰς τὴν χορήγησιν ἀδειῶν ὑλοτομίας ἐπὶ παρακαταθήκῃ τῆς διαφορᾶς τοῦ φόρου μεταξὺ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δασῶν ἢ ἐπιπροσθέτως καὶ ἀναλόγου μισθώματος, ἐάν δὲν ἠγενοῖτο παντελῶς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν λόγῳ δασῶν ὑπὸ τῶν ἀμφισβητούντων αὐτά.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ δυσφορία καὶ ἡ κατακραυγὴ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν, κοινοτήτων, μονῶν, ἰδιοκτητῶν δασικῶν ἐκτάσεων κατὰ τῆς Ὑπηρεσίας κυρίως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας κατὰ δεύτερον λόγον, διὰ τὴν αὐθαίρετον καταχρῆσιν καὶ ἀφαίρεσιν τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐπὶ τῆς προγενεστέρης Διοικήσεως, ἐκαλωρῶθη ἐπ' ὀλίγον μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἥτις ἐθεσπίσθη ὡς μέτρον προσωρινόν, μέχρις ὁριστικοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας τῶν δασῶν τῶν Νέων Χωρῶν. Αἱ παρακαταθήκαι κατεβάλλοντο ἀγογγύστως, ἵνα μὴ παραμένουν τοῦλάχιστον νεκραὶ αἱ περιουσίαι τῶν καὶ ἀνεκμετάλλευτα τὰ δάση τῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ταχέως θὰ ἐρρυθμίζετο ὁριστικῶς τὸ σοβαρώτατον διὰ τὰς Νέας Χώρας τοῦτο ζήτημα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΡΙΤΖ

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πλατεῖα Ἐλευθερίας — Παρὰ τὴν Προκυμαίαν

Διευθυνταὶ. ΑΔΕΛΦΟΙ Δ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τελεφ. 13.05

Καινοουργῆς πολυτελὲς ἐπίπλωσις
Δωμάτια εὐάερα, εὐήλια, μετὰ λουτροῦ
Θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς κάθε δωμάτιον
Κεντρικὴ θέρμανσις
Ἀσανσέρ
Θέσις κεντρικὴ
Ὑπηρεσία πρὸθυμος

Αὐτὰ εἶναι τὰ προσόντα τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ξενοδοχείου τῆς Θεσσαλονίκης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ ἑκατονταετηρίς μας

Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος φέρομεν εὐλαβῶς τὴν σκέψιν μας πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν ἀγώνων, μόχθων καὶ προσωπικῶν θυσιῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους μας καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἥ ὁποία παρ' ὅλας τὰς ἀλληλεπαλλήλους περιπετείας τῆς χάρις εἰς τὴν ζωτικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχῃ τόσον ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν συγχρόνων πεπολιτισμένων λαῶν.

Μεῖ ἰδιαίτερον εὐλάβειαν ἐνθυμούμεθα καὶ τοὺς λησμονημένους ἥρωας τῆς Βορείου Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι ἐξηγέρθησαν μὲτ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐδέχθησαν πρῶτοι τὴν ἀγρίαν ἐπίθεσιν τοῦ πολυαριθμοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἀτάκτων σιφῶν. Θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι οἱ ἱστορικοὶ τοῦ μέλλοντος, εἰς τὴν ἐξιστορίαν τοῦ ὅλου ἐκάστου τμήματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν μεγάλην ἐξέγερσιν τοῦ 1821, θὰ τονίσουν κάπως ἰδιαίτερον τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν γενναιοφυλίαν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, χάρις εἰς τοὺς ὁποίους ἠδύλυνθη κατὰ πολὺ ἡ ἐπιθετικότης τῶν κατερχομένων τουρκικῶν στρατευμάτων καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἐπακόλουθα.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν γειτόνων μας

Μᾶς συγκαλοῦν ἰδιαίτερος αἱ ἐκδηλώσεις γειτόνων μας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος μας. Ἐν Ρουμανίᾳ ἐκδίδονται πανηγυρικά τεύχη ἐφημερίδων εἰς ἀνάμνησιν τῆς συμπληρώσεως ἐκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς μας ἐνῷ ὁ πρέσβυς τῆς Τουρκίας μετέσχε μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας εἰς τὰς ἑορτάς. Ἐπίσης ὁ τύπος τῆς Βαλκανικῆς, τῆς Εὐρώπης καὶ ἐν γένει ὅλου τοῦ κόσμου ἀσχολεῖται μετὰ τὸ ἑλληνικὸν μεγαλουργημα ἐνῷ εἰς τὰς Βουλὰς τῶν γειτονικῶν Κρατῶν πλέκονται ἐγκώμια ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μας.

Χαίρομεν ἰδιαίτερος διότι βλέπομεν νὰ αὐξάνουν καθημέραν αἱ φιλεργνικαὶ καὶ συμπαινεῖς ἐκδηλώσεις ἰδίως τῶν ἀνησυχῶν ἄλλοτε Βαλκανικῶν Λαῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ὀδηγήσῃ εἰς μίαν μακρὰν εἰρηνικὴν περιόδον ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ταλαιπωρηθέντων Βαλκανίων καὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὸ ἀρόδμημα τῆς ἀστυριᾶς

Μᾶς ἐνθουσιάζει ἰδιαίτερος ἡ ὥραία ἔμπνευσις τοῦ πολὺ πρακτικοῦ Γεν. Διοικητοῦ Ἡπείρου κ. Ἀχ. Καλεῦρα νὰ ἰδρῶσιν Σύνδεσμον πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ αἰσθηματος τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ χωρία, πρὸς τὴν γῆν, πρὸς τὸ χωρίον. Κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Καλεῦρα τὸ αἰσθημα αὐτὸ θὰ καλλιεργηθῇ πρὸ παντὸς δι' εἰδικῆς διδασκαλίας πού θὰ γίνεταί κάθε Κυριακὴν ἀπὸ τὰ καταλληλότερα μέλη τοῦ Συνδέσμου.

Τὸ χωριὸν καὶ τὸν χωρικόν, τὸν σπουδαιότερον παράγοντα τῆς σύγχρονης ζωῆς κάθε τόπου, ἕως τώρα γρηγορά, οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων, ἀπὸ κοινοῦ ἴσως, δὲν τοὺς πολὺ ἐλογάζοντο. Καὶ ἔρχεται σήμερον ὁ κ. Καλεῦρας νὰ ξυπνήσῃ τοὺς πολλοὺς καὶ νὰ δείξῃ ἕνα καινούργιον δρόμον διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ χωρικοῦ. Καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὴν χρησιμότητα ἐνὸς τέτοιου ὁργανισμοῦ καὶ εἰς τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα πού θὰ ἔχῃ ὁ Σύνδεσμος αὗτός, ἂν μάλιστα γενικευθῇ, ἀρκεῖ νὰ εὐρεθοῦν τὰ κατάλληλα πρόσωπα.

Συγχαίρομεν θερμῶς τὸν κ. Γεν. Διοικητήν, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὸσον καλὰ νὰ εὐρίσκῃ στάδια δόσεως προοδευτικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς εἰμεθὰ δὲ βέβαιοι, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ θαυματουργήσῃ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Διὰ τοὺς ἀναγνώστας μας

Ἐξακολουθοῦμεν νὰ λαμβάνομεν ἐκτενεῖς ἐπιστολάς ἀναγνωστῶν μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς συγχαίρουν διὰ τὴν καλὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐκδόσεως τῶν «*Νέων Χωρῶν*».

Εὐχαριστοῦμεν θερμὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς καλοὺς φίλους καὶ ἀληθινὰ λυπούμεθα πού δὲν ἡμποροῦμε νὰ ἀπαντήσωμε εἰς κάθε ἕνα χωριστὰ καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν διὰ τὰς θερμὰς ἐκδηλώσεις των.

Νὰ προσέξωμεν τὸν καπνόσπορον

Ἄν πρέπει νὰ περνᾷ ἀπαρατήρητον ἕνα ἔγχλημα πού γίνεται εἰς βάρος τῆς τάξεως τῶν καπνοπαραγωγῶν. Ὁ καπνόσπορος, τοῦ ὁποῖου ἡ παραγωγή, μετὰ τὴν τελευταίαν ἐντατικὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ, ἠδύνηται καταπληκτικῶς μένει καὶ φαίνεται ὅτι θὰ ἐξακολουθῇ νὰ μένῃ ἀχρησιμοποίητος, ἐνῷ ἡ παραγωγή του, ὅπως βλέπομεν ἄλλοι, οἱ ἀναγνώσται μας, εἶναι τόσον σημαντικὴ. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μία ἐντιμὸς καὶ μοχθοῦσα τάξις, οἱ καπνοπαραγωγοὶ μας, στεροῦνται ἐνὸς εἰσοδήματος ἐκ δραχ. 80.000.000 περίπου, διότι ὁ καπνόσπορος δὲν χρησιμοποιεῖται ἀλλὰ καταστρέφεται.

Νομίζομεν, ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ πρέπει νὰ λυθῇ ἐπὶ τέλους τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν.

Τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν γεωργίαν

Υπάρχουν πολλοὶ εὐχάριστοι ἐνδείξεις, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἀπεφάσισεν ὀριστικῶς νὰ λάβῃ ριζικὰ μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς γεωργίας μας καὶ εἰδικότερον διὰ τὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Ἦτο ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν αὐτὰ τὰ μέτρα, ὅπως τὸ τονίζει εἰς τὸ σημερινὸν ἄρθρον του καὶ ὁ πολῦτιμος συνεργάτης μας κ. Ἀντ. Χρηστομάνος, ὁ ὁποῖος ἀποδίδει ἀνέκαθεν ἰδιαίτερον σημασίαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς ἠθικῆς γεωργικῆς πολιτικῆς καὶ εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται ἡ κίνησις περὶ τοὺς σχολικοὺς κήπους, πού ἀσφαλῶς σπουδαῖον ῥόλον θὰ παίξουν εἰς τὴν ζωὴν τῶν μελλουσῶν γενεῶν μας.

Ὁ κηρὸς μας

Τὸ ζήτημα τῆς ρενστοποιήσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας φαίνεται, ὅτι φθάνει εἰς τὸ τέμας του καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐντὸς ὀλίγου θὰ εὐρεθῶμεν πρὸς μίαν νέαν καταστάσεως ἀπὸ τὴν ὁποίαν πολλὰ ἀναμένει ὁ ἑλληνικὸς Λαός.

Ἰδιαίτερος μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κλήρου, διότι τότε μόνον θὰ ἀποφασίσουν νέοι ἄνδρες ἱκανοὶ καὶ χρήσιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ εἰσελθοῦν εἰς τὸν κλήρον καὶ νὰ ἀναξωογονήσουν τὴν ἐκκλησίαν μας εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνισμὸς ὀφείλει τὸ πᾶν.

Ἰων Δραγοῦμης

Αἱ «*Νεαὶ Χῶραι*» νομίζουν, ὅτι ἐλάχιστὰ ἀνταποδίδουν εἰς ὅσα ὑπὲρ τῶν ὑποδοῶν ἐπραξάν ὁ ἀλησμόνητος Ἰων Δραγοῦμης μετὰ τὴν κίνησιν πού ἀνέλαβεν διὰ τὴν ἀνεγερσιν ἐνὸς μνημείου του εἰς τὴν Φλώριαν.

Τονίζομεν καὶ πάλιν, ὅτι θεωροῦμεν τὸν Ἰωνα ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς πλέον δυνατοὺς ἑλληνικοὺς τύπους τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ πέρασμά του θὰ μείνῃ ἀλησμόνητον μετὰ τὴν ἐπίδρασιν πού εἶχεν ὁ ἴδιος προσωπικὰ καὶ τὰ ἔργα του εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀναγνωστῶν του.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΝ

ΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΥΠΟ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀπασχολούμενοι ἐργᾶται εἰς τὴν βιομηχανίαν 1920—1922

Χῶραι	Σύνολον ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων εἰς χιλιάδας.	Ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν βιομηχανίαν.	Ποσοστὸν ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου
Βουλγαρία (1910)	580	120	21.4%
Γιουγκοσλαβία	2000	450	22.5%
Ρουμανία	3200	920	27.6%
Ἑλλάς	1200	300	25.0%

Ἡ βιομηχανία εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χώρας δὲν εὐρίσκεται εἰς πολὺ προχωρημένον σημεῖον. Χῶραι καθαρῶς γεωργικαί, στερούμεναι τῶν ἀπαραιτήτων οἰκονομικῶν προϋποθέσεων πρὸς τόνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ βιομηχανικοῦ κλάδου, δὲν ἠδύναντο ν' ἀναπτύξουν ἀξιόλογον βιομηχανίαν. Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀπαραιτήτων πρώτων ὑλῶν, ἡ στενότης τοῦ κεφαλαίου, ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ μορφωμένου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ καὶ αἱ εἰς πολὺ καθυστερημένον σημεῖον εὐρισκόμεναι συγκοινωνιακαὶ σχέσεις ὑπῆρξαν καὶ θὰ εἶναι πάντοτε τὰ σπουδαιότερα ἐμπόδια πρὸς δημιουργίαν μιᾶς βιομηχανίας με ἀποτελεσματικὴν συναγωνιστικὴν ἱκανότητα.

Αἱ πολεμικαὶ καὶ αἱ μεταπολεμικαὶ συνθήκαι συντέμνουν εἰς τὴν δημιουργίαν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Βαλκανικὰς Χώρας μιᾶς ὁπωσδήποτε ἀξιολόγου Βιομηχανίας, τῆς ὁποίας ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις εἶναι ἀγνωστος. Εἰς τὴν βιομηχανοποίησιν ταύτην προὐχώρησεν περισσότερο ἡ Ἑλλάς, ἀκολουθεῖ ἡ Βουλγαρία καὶ ἔπονται αἱ λοιπαὶ ἄλλαι Χῶραι.

Ἡ σπουδαιότης τῆς βιομηχανίας ὡς κλάδου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ, ὥστε νὰ καθίσταται περιττὴ ἡ ἰδιαίτερα τῆς ἑξάρσις. Δημιουργεῖ ἐργασίαν, ἀποδίδει πηγὴν πλούτου διὰ τὴν ἑλθὺν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ συντελεῖ εἰς τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πρόοδον.

Συνήθως λέγοντες «*βιομηχανίαν*» ἐννοοῦμεν ὑπὸ στενὴν ἔννοιαν τὰ ἐργοστάσια. Ὑπὸ εὐρύτεραν ὅμως ἔννοιαν συμπεριλαμβάνονται ἡ Μεταλλεία, ἡ οἰκοδομικὴ βιομηχανία, ἡ χειροτεχνία καὶ ἡ οἰκιακὴ βιοτεχνία. Ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν τῆς ταύτης ἔννοιαν θὰ ἐξετάσωμεν κατωτέρω τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς βιομηχανίας εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χώρας.

Ἡ σπουδαιότης τῆς βιομηχανίας, ὡς κλάδου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας δύναται νὰ ἐξετασθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ ταύτης ἀσχολουμένων ἐργατικῶν χειρῶν καὶ τῆς συμβολῆς εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα.

Ὡς καὶ εἰς τὸ περί Γεωργίας τμήμα τῆς παρούσης μελέτης ἐτονίσθη, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χώρας ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐργαζόμενον πληθυσμὸν εἶναι πολὺ μικρὸς. Ἀποτελεῖ κατὰ μέσον ὅρον ἕνα ποσοστὸν 10ο, ἐνῷ ἡ ἀναλογία αὕτη εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Χώρας φθάνει μέχρι 50ο. Τοῦτου ἕνεκα ἡ ἀξία τῶν εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα προσδιοριζομένων ποσοστῶν εἶναι σχετικὴ. Γεγονὸς παραμένει πάντως, ὅτι ὁ ἐργατικὸς πληθυσμὸς κατανέμεται κυρίως μεταξὺ Γεωργίας καὶ Βιομηχανίας καὶ δὴ κατὰ μεγαλύτερον ποσοστὸν προκειμένου περὶ τῆς πρώτης.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀπασχολομένων ἐργατῶν καὶ ἡ ἀναλογία τούτων ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ δεικνύται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς συμβολῆς τῆς βιομηχανίας εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ μετὰ θετικότητος ἑλλείψει τῶν ἀπαραιτήτων στατιστικῶν δεδομένων. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μιᾶς χώρας εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα ζητήματα, τῶν ὁποίων αἱ δυσκολαὶ μεγεθύνονται ἐτι περισσότερον προκειμένου περὶ χωρῶν, ἔθνα αἱ στατιστικαὶ ὑπηρεσίαι σημαντικῶς χωλαίνουν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται ἐνταῦθα νὰ ὑποστηριχθῇ εἶναι, ὅτι ἡ ἀναλογία τοῦ ἐκ τῆς βιομηχανίας εἰσοδήματος εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χώρας δὲν εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὴ, κατωτέρα δὲ κατὰ πολὺ πάντως τῆς Γεωργίας. Ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀναλογία αὕτη ἀποτελεῖ τὰ 10ο, περίπου τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἐξέλιξις τῆς Βιομηχανίας.

Ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα εἶναι ἡ ἐξέτασις τῆς ἐξέλιξεως τῆς βιομηχανίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ὑπῆρξε ἡ ἐξέλιξις αὕτη εἰς τὰς διαφόρους Βαλκανικὰς Χώρας ὁμοιογενής; Ἡ ἐν λόγω βιομηχανοποίησις παρουσιάζει ἀρχε σταθερὰς τάσεις μιᾶς πρὸς τὰ πρόσω πορείας ἢ μήπως αἱ μεταπολεμικαὶ συνθήκαι ἀνέκοψαν ἢ περιώρισαν τὴν ἐξέλιξιν ταύτην εἰς τὰς Χώρας ταύτας;

Τὴν ἐξέλιξιν τῆς βιομηχανίας μιᾶς Χώρας δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ καὶ νὰ μετρήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατικῶν δυνάμεων. Διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ δευτέρου τούτου παραγόντος ἐλλείπουν δυστυχῶς αἱ ἀπαραίτητα στατιστικαὶ πληροφορίες δι' ὅλας τὰς Χώρας. Τοῦτου ἕνεκα θὰ προσπαθῶμεν τὴν ἐξέλιξιν ταύτην νὰ ἐξετάσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐτέρου παραγόντος, ἥτοι τῆς ἀξίας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Τὴν ἐξέλιξιν ταύτην θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τοὺς δύο κυρίως κλάδους τῆς Βιομηχανίας ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν

της έννοιαν, ήτοι εις την Μεταλλείαν και εις την κυρίως Βιομηχανίαν.

Μεταλλεία

Εις τὸν κλάδον τῆς Μεταλλείας ἀνήκουν αἱ ἐργασίαι ἐκείναι, αἱ ὁποῖαι ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἐξαγωγήν χρησίμων ὀρυκτῶν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς. Ὡς τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ἐν λόγῳ ἐργασιῶν ἀναφέρονται τὰ ἀνθρακωρυχεία καὶ τὰ μεταλλεία. Ὡσαύτως νοοῦνται ἐπίσης ἐνταῦθα τὰ λατομεῖα, αἱ πετρελαιοφόροι πηγαὶ καὶ αἱ ἀλυκαί. Εἰς τὸν κλάδον τοῦτον καταλέγεται καὶ ἡ μεταλλουργία, ἡ ὁποία ἐπεξεργάζεται τὰ ὀρυκτὰ καὶ παντὸς εἶδους μεταλλεύματα.

Οὕτω εἰς τὴν **Ρουμανίαν** εὐρίσκεται κυρίως πετρέλαιον, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἐπαρκεῖ διὰ τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας, ἀλλ' ἐξάγεται σημαντικὴ ποσότης τούτου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ παραγωγή μεθανίου. Ἡ ποιότης τοῦ ἐν λόγῳ προϊόντος εἶναι ἀρκετὰ καλὴ καὶ λόγῳ τῆς εὐθυνίας του συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας. Ἀνθρακας ἡ Ρουμανία δὲν κατέχει εἰς πολὺ σημαντικὰς ποσότητας. Ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ τινὰ χρυσορυχεία. Ἡ παραγωγή τῶν μεταλλείων ἐν Ρουμανίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη βαίνει αὐξοῦσα. Ἡ ἀξία τούτων ἀνῆλθεν μετὰ τοῦ 1924—1926 κατὰ 540ο).

Εἰς τὴν **Βουλγαρίαν** ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀνθρακωρυχείων, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ποιότης τῶν ἀνθράκων εἶναι ἀρκετὰ καλὴ, βαίνει αὐξοῦσα. Ἡ ἐν λόγῳ παραγωγή, ἥτις τὸ 1900 ἀνῆρχετο εἰς 123 χιλ. τόννους ἐτριπλασιάσθη κατὰ τὸ ἔτος 1913, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1924 ἀνῆλθε εἰς 1200 χιλ. τόννους, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς. Ἐκτὸς τῶν ἀνθράκων ἀξία μνείας εἶναι τὰ μεταλλεῖα μολύβδου καὶ χαλκοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ποσότης εἶναι περιορισμένη.

Ἡ **Γιουγκοσλαβία** ἐγκλείει ἀρκετὰ μεταλλεύματα, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἐκμετάλλευσις δὲν ἔχει ἀρκετὰ προχωρήσει. Ἀνθρακες εὐρίσκονται κυρίως εἰς τὴν Σλοβενίαν ὡς ἐπίσης εἰς τὴν Βοσνίαν καὶ Ἐρζεγοβίνην. Ἡ παραγωγή τούτων κατὰ τὸ ἔτος 1927 ὑπῆρξε κατὰ 150ο ἀνωτέρα τῆς τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἡ ἐγχώριος ὅμως αὕτη παραγωγή δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας. Περιορισμένη εἶναι ἐπίσης ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν μεταλλείων μολύβδου καὶ χαλκοῦ.

Ἡ θέσις τῆς **Ἑλλάδος** ἀπὸ ἀπόψεως ἀνθρακος εἶναι πολὺ μειονεκτική. Λιθάνθρακες ἑλλείπουν παντελῶς. Ἡ παραγωγή τοῦ λιγνίτου εἶναι ἀσήμαντος. Ἐὰν ἐξαίρεση τις μικρὰν τινὰ αὐξησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ἡ παραγωγή τούτου βαίνει μειουμένη. Αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς καλύπτονται δι' εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1927 εἰσῆχθησαν 700 χιλ. τόννων ἐνῷ ἡ ἐγχωρία παραγωγή ἀνῆλθε μόνον εἰς 150 χιλ. τόννους. Ἀπὸ τὰ μεταλλεύματα σπουδαιότερα εἶναι τοῦ σιδήρου, μολύβδου καὶ μαγνησίου. Λόγῳ ὅμως ἐλλείψεως ἀνθράκων ἡ ἐκμετάλλευσις τούτων ἐνεργεῖται πολὺ περιορισμένως. Ἡ μεταπολεμικὴ παραγωγή ὑπολείπεται σημαντικῶς τῆς προπολεμικῆς. Ἰδιαιτέρας μνείας ἐκ τῶν ἐξαγομένων ὀρυκτῶν εἶναι ἡ νάξια σμύρις καὶ τὰ μέρμαρα.

Ἡ κυρίως βιομηχανία

Ἡ κυρίως βιομηχανία εἶναι βιομηχανία παρασκευῆς καταναλωτικῶν εἰδῶν. Ἀντιπροσωπεύει κατὰ μέσον ὅρον τὰ 50ο)ο τῆς ἀξίας τῆς ὅλης βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Ἡ ἑλλειψίς κεφαλαίου, ἡ ἑλλειψίς καταλήλως μορφωμένου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ εἶναι τὰ κύρια ἐμπόδια τῆς μὴ ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας τῶν ἄλλων κλάδων. Χάρις εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος καὶ εἰς τὴν προστατευτικὴν πολιτικὴν τῶν κυβερνήσεων αἱ Βαλκανικαὶ Χῶραι ἐμφανίζουσιν σήμερον ποῖαν τινὰ βιομηχανικὴ κίνησιν.

Εἰς τὰς καθ' ἑκάστον Χώρας ἡ κίνησις αὕτη ἐμφανίζεται περίπου ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὴν **Ρουμανίαν**, ἀξία λόγου βιομηχανία εἶναι ἡ ἀλευροβιομηχανία, ἡ βιομηχανία ζαχαρέως, τῆς ὁποίας ἡ παραγωγή καλύπτει σχεδὸν τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς, ἡ βιομηχανία ξυλείας, ἥτις ἀπασχολεῖ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐργατῶν καὶ τινες ἄλλαι δευτερευούσης σημασίας.

Εἰς τὴν **Βουλγαρίαν** ἀρκετὰ προσδευμένη ἐμφανίζεται ἡ ἀλευροβιομηχανία ἡ βιομηχανία ζαχαρέως καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ καπνοῦ, ἥτις κατὰ τὸ ἔτος 1921 ἀπετέλει τὸ 1)5 τῆς ἀξίας τῆς συνολικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὴν **Γιουγκοσλαβίαν** παρατηροῦνται περίπου οἱ αὐτοὶ κλάδοι ὡς καὶ εἰς τὰς προηγούμενας Χώρας. Ἡ μεταλλουργικὴ καὶ ἡ ὑφαντουργικὴ βιομηχανία ὑστεροῦν τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν Χωρῶν. Σημαντικὴν αὐξησιν ἀπεναντίας παρουσιάζει ἡ βιομηχανία τῆς ζαχαρέως τῆς ὁποίας ἡ παραγωγή ἀπὸ τοῦ ἔτους 1921 μέχρι τοῦ ἔτους 1925 ἠυξήθη εἰς τὸ ἑξαπλάσιον.

Εἰς τὴν **Ἑλλάδα** ἐκτὸς τῶν βιομηχανιῶν καταναλωτικῶν εἰδῶν, ἀξία λόγου βιομηχανία εἶναι ἡ ὑφαντουργικὴ, ἡ χημικὴ, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία τῶν προϊόντων ἀποτελεῖ περίπου τὸ 1)10 τῆς ὅλης παραγωγῆς, ἡ βιομηχανία καπνοῦ, ταπήτων καὶ τινες ἄλλαι μικροτέρας ἀξίας.

Ἡ βιομηχανία γενικῶς εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χώρας, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὀφείλει τόσον τὴν ὑπόστασιν τῆς ὅσον καὶ τὴν μέχρι τοῦδε πρόοδόν της, ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν νομισματικὴν ὑποτίμησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ὅσον προστατευτικὴν πολιτικὴν τῶν Κυβερνήσεων. Τοιαῦτα ὅμως βιομηχανία ἀποτελοῦν πάντοτε—ἐφ' ὅσον ἀκόμη δὲν ἔχουν φθάσει εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀνδρώσεως των—ὄχι ἀπολύτως σταθεροὺς οικονομικοὺς ὀργανισμούς. Εἰς τὸ μεταβατικόν τοῦτο στάδιον εὐρίσκονται ἀνευ διακρίσεως, οἱ βιομηχανικοὶ κλάδοι τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν. Μία κοίσις κάπως διαρκεστέρα εἶναι ἡ κινήσις νὰ κλονίσῃ καὶ ἴσως ν' ἀφανίσῃ τοὺς πλέον ἐπιφανεῖς τούτων. Χρειάζεται βιομηχανικὴ πολιτικὴ τοιαύτη καὶ ἀπαιτεῖται λήψις ριζικωτέρων μέτρων, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ ἕνας τόσον χρήσιμος καὶ σπουδαῖος κλάδος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἡ λήψις μέτρων βασισμένων εἰς ἕνα εὐρύτερον πλαίσιον μίας βιομηχανικῆς Βαλκανικῆς συνεργασίας, θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ λυσιτελεστέρα μέθοδος τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ σπουδαίου τούτου οικονομικοῦ κλάδου.

Λεῖψια

ΑΓΓΕΛΟΣ Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τὸ προσεχές:

Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον.
Νόμισμα καὶ Τιμάρθιμος.

Η ΠΡΩΤΟΠΕΙΡΙΑ

ΤΟΥ ΔΗΜ. Ν. ΔΑΡΒΑΡΕΩΣ

ΤΟΥ κ. MIX. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Ἡ ἐμπνευσμένη καὶ ὠραία μελέτη περὶ τοῦ παρ' ἡμῖν Ἀλφαριθμητικοῦ τοῦ κ. Ν. Προκοπίδου δημοδιδασκάλου, ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἐγκυκλοπαιδείαν, τιμᾷ πολὺ ὄχι μόνον τὸν συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ τὸν διδασκαλικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, διότι τοιαῦται μελέται καὶ δημοσιεύσεις προδίδουσιν ἀφ' ἐνὸς ἀρτίαν ἐπαγγελματικὴν ἱκανότητα καὶ ἀφ' ἑτέρου τελείαν ἐπιστημονικὴν καὶ παιδαγωγικὴν κατάρτισιν εἰς τὴν πλειονότητα τῶν δημοδιδασκάλων.

Ὁ κ. Ν. Προκοπίδης πραγματευόμενος τῶν πρώτων Ἑλληνικῶν Ἀλφαριθμητικῶν, τῶν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκδοθέντων, ἀναφέρει ὡς ἀξίας ἀναλύσεως τὰς ἐκδόσεις τοῦ 1792, τοῦ 1807 καὶ τοῦ 1810 τοῦ Γ. Βεντῶνη, τοῦ Πολυζώη Κοντοῦ καὶ τῶν Πατριάρχων, χωρὶς ποσὶς νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῆς Πρωτοπειρίας τοῦ Δημητρίου Δαρβάρεως, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ Ἀλφαριθμητικὸν καὶ Ἀναγνωστικόν, ἐκδοθεῖσα ἐν Βιέννῃ τῇ 25 Μαΐου 1818, δαπάναις τῶν ἀδελφῶν τοῦ συγγραφέως.

Ὁ συγγραφεὺς Δημήτριος Ν. Δαρβάρεως, ἐκ Κλεισούρας τῆς Δυτ. Μακεδονίας καταγόμενος, τυγχάνει εἰς ἐκ τῶν λογικωτέρων καὶ σοφωτέρων ἀνδρῶν τῆς προεπαναστατικῆς ἐποχῆς ἀποκαλούμενος ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεράκη Μέγας τοῦ Γένους διδασκαλός, καθ' ὅτι συνέγραψε τριᾶκοντα τρία συγγράμματα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικά, ὧν τὰ κυριώτερα «**Ρητορικὴ**» καὶ τὸ «**Σοφίας Ἀπάνθισμα**». Ἀλλὰ καὶ ἡ «**Πρωτοπειρία**» εἶναι ἔργον κατ' ἐξοχὴν σπουδαῖον, ὡς τὸ τελειότερον ἀπὸ Παιδαγωγικῆς ἀπόψεως Ἀλφαριθμητικὸν καὶ Ἀναγνωστικόν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διό ἐξεταζομένη αὕτη ὡς ἐν ὅλον εἶναι πολὺ ἀνωτέρα καὶ τελειότερα τῶν ἐκδόσεων, ὡς ἀναφέρει καὶ ἀναλύει ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος κ. Προκοπίδης, ὅστις κατὰ τὴν γνώμην μου ἐν τῇ ἀναδιφῇ καὶ μελέτῃ τῶν πρώτων Ἀλφαριθμητικῶν, δὲν ἔτυχε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Δαρβάρεως, ἀγνώστου ἴσως εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα.

Πρὶν ἢ προῶν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ συγγραφέως θὰ παραθέσω χαρακτηριστικὰς τινὰς περικοπὰς τοῦ προοιμίου του καὶ τῆς παραεισεως πρὸς τοὺς διδασκάλους, ἵνα ἐξ αὐτῶν κρίνῃ ὁ ἀναγνώστης περὶ τῆς καθόλου παιδαγωγικῆς ἀξίας αὐτοῦ. Οὕτω εἰς τὸ προοίμιον λέγει: «Σχεδὸν ὅλα τὰ μέχρι τοῦ νῦν ἐκδοθέντα Ἀλφαριθμητικὰ μικρὰ τε καὶ μεγάλα, ἦσαν πάντῃ ἑστὰ καὶ ἀκαρπια, μὴ ἔχοντα οὔτε ἀφέλειαν, οὔτε τέμνην τινὰ διὰ τὰ παιδιά· διότι οὐδὲν ἄλλο περιεῖχον, παρὰ μίαν ψυχρὴν ἰδέαν τῶν εἰκοσιτεσσάρων γραμμάτων καὶ ὀλίγας εὐχάς, τὰς ὁποίας συνηθίζον τὰ παιδιά ὡς ψιττακοὶ νὰ ἀποστηθίσωσι διὰ νὰ προσεύχωνται πρῶτ καὶ ἐσπέρας, χωρὶς νὰ νοῶσι τί λέγουσιν ἢ τί ζητοῦσι

πρὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐντεῦθεν συνέβαινε τὰ παιδιά οὐ μόνον τὴν μάθησιν ὡς ἀτερετὴ νὰ μισῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν προσευχὴν ὡς ἀλυσιτελὴ νὰ καταφρονοῦσιν... Τούτου λοιπὸν με παραινέσεις νὰ μεταμορφώσω τὸ Ἀλφαριθμητικὸν εἰς ἐν στοιχειῶδες βιβλίον ἱκανὸν νὰ κινή τὴν περιεργίαν τῶν παιδῶν μετὰ τὴν ποικιλίαν τῶν πραγμάτων, νὰ προξενῇ εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον μίαν τερπνὴν καὶ ἀδῶαν διατριβήν, ἀλλὰ καὶ μίαν ἐπωφελὴ διδασκαλίαν καὶ προκοπὴν εἰς τὸ καλόν, νὰ φωτίξῃ τὴν καρδίαν των καὶ νὰ εὐθμίξῃ τὰ ἤθη των εἰς τὸ εὐπρεπέστερον καὶ κοσμιώτερον. Τούτο δι' ὃ στοιχειῶδες βιβλίον περιέχει προὑπαρχούσας ἰδέας τῶν φυσικῶν πραγμάτων, ἐποφελεῖς διηγήσεις, ποικίλας ἱστορίας, ἐλεγκτοὺς μύθους, διάφορα ἀστεία ἀνέκδοτα, διαλόγους, παροιμίας, γνῶμικὰ καὶ ἠθικὰ παραγγέλματα. Εἶνα πρώτη τροφή καὶ οὕτως εἰπεῖν γάλα τῶν παιδῶν, ὅθεν καὶ Πρωτοπειρία ὀνομάσθη».

Εἰς δὲ τὴν παραινέσιν του πρὸς τοὺς διδασκάλους ὁ συγγραφεὺς μετὰ τὰς ὁδηγίας, ὡς παρέχει περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν γραμμάτων, τῶν συλλαβῶν καὶ τῶν λέξεων προχωρῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐλευθέρως ἀναγνώσεως, ἥτις πρέπει νὰ εἶναι λογικὴ καὶ ἀπαιστος, λέγει ἐπὶ λέξει:

«Ἐπειδὴ δὲ πρέπει νὰ ἀναγινώσκωσι καθὼς ὁμιλοῦσιν οἱ πεπαιδευμένοι, ὡς ἀναγινώσκῃ πρῶτον ὁ διδάσκαλος τὸ προκείμενον μάθημα μετὰ τὸν προσήκοντα νότον» εἰπετα ὡς προστάξῃ τοὺς μαθητὰς νὰ τὸ ἀναγινώσκωσι καθὼς ὁ ἴδιος τὸ ἀνέγνωσε. Κατ' ἀρχὰς ὡς ὁ ἴδιος τὸ ἀνέγνωσε, οἱ μαθηταὶ καλῶς νὰ ἀναγινώσκωσι, πρέπει ὁ διδάσκαλος νὰ τοὺς ἐξηγῇ καταλεπτῶς τὴν περίληψιν τοῦ μαθήματος διότι ἐκεῖνα ὅπου καταλαμβάνουσι, ταχύτερα καὶ καθαρώτερα τὰ ἀναγινώσκουσιν».

Ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὁ συγγραφεὺς ἀπαιτεῖ, ὁ διδάσκαλος νὰ προσφέρῃ τὸ νέον τμηματικῶς, ἀφ' οὗ προηγούμενος ἐξηγήσῃ τὰ ἀκατάληπτα καὶ δυσνόητα, δηλαδὴ τὰς ἀγνώστους λέξεις καὶ φράσεις κατ' εἶτα νὰ ἀναγνώσῃ ὁ ἴδιος τὸ μάθημα μετὰ τὸν προσήκοντα νότον. Παρακατῶν ὁ συγγραφεὺς λέγει: «Εἰς μόνος μαθητῆς ὡς ἀναγινώσκῃ μεγαλοφώνως, οἱ δὲ λοιποὶ ὡς ἀναγινώσκωσι τὸ αὐτὸ σιγανὰ. Ὅπου παύει ὁ ἀναγινώσκων, ὡς ἐξακολουθεῖ εὐθὺς ὁ προσκληθεὶς εἰς τοῦτο μαθητῆς. Ἄς μὴ συγχωρῇ ὅμως ὁ ἀναγινώσκων πολλὰ ταχέως οἱ καλύτεροι μαθηταὶ διὰ νὰ μὴ ἀπομένωσιν ὀπίσω οἱ ἀδύνατοι. Διὰ τοῦτο ὡς δεικνύουσιν οἱ ἀρχαροὶ μετὰ τὸν δεῖκτον εἰς τὰς συλλαβὰς καὶ λέξεις, διὰ νὰ μὴ πλανᾶται τὸ ἀσυνείδητον ὄμμα

διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὡς βάλλῃ ὁ διδάσκαλος τοὺς καλοὺς μαθητὰς νὰ καθίσουν μετὰ τῶν ἀδυνάτων, ὅπως, εἰάν ταῦτα παρατρέξωσι μίαν λέξιν ἢ συλλαβήν, νὰ τὰ διορθώσουν ἐκεῖνα. Τοὺς δὲ ἀδυνάτους μαθητὰς, ὡς γυμνάξῃ ὁ διδάσκαλος συνεχέστερον καὶ ὡς προστάξῃ τοὺς καλύτερους νὰ διορθώσουν τὰ λάθη των». Παραίνων δὲ ὁ συγγραφεὺς τὴν παραινέσιν του λέγει: «Ἀφ' οὗ ὑπερβῶσιν οἱ μαθηταὶ τὰς πρώτας δυσκολίας εἰς τὴν ἀναγνώσιν, πρέπει ὁ διδάσκαλος νὰ ἐξῇ πρὸ ὀφθαλμῶν τρία πράγματα. Πρῶτον τὰ τελειοποιῇ πάντοτε τὴν ἀναγνώσιν δευτέρον νὰ κάμῃ τοὺς μαθητὰς προσεκτικοὺς εἰς τὸ νόημα τῶν παραδιδόμενων μαθημάτων· τρίτον νὰ τοὺς σαφηνίσῃ τὰς περιεχομένας εἰς ταῦτα τὰ μαθήματα ἐννοίας καὶ ἀληθείας. Διὰ τοῦτο ὡς προετοιμάζεται ἐπιμελῶς εἰς καθὲ μάθημα, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ παραδώσῃ, μελετῶν αὐτὸ καὶ δοκιμάζων ἑαυτόν».

Οὐδεὶς βεβαίως θὰ ἀρνῇθῃ, ὅτι ὁ συγγραφεὺς διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀπαιτεῖ μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ μαθήματος νὰ γίνῃ ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐμβάθυνσις καὶ ἡ ἐξαγωγή νόμων καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν καὶ ἐννοιῶν.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλίου τελείως χωριστόν, εἶναι τὸ Ἀλφαριθμητικὸν περιλαμβάνον ὀκτὼ σελίδας, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς τεσσαράκοντα περίπου μαθήματα, τρόπον τινὰ μεθοδικῆς ἐνότητος. Ἀρχίζει δὲ ἀπὸ τὰ φωνήεντα, τὰ ὁποῖα συνιστᾷ εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ διδάξῃ μόνον τρία ἢ τέσσαρα εἰς μίαν ὥραν, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ἄλλην ὥραν, ἀφ' οὗ πρῶτον δειξέτω τὴν προφορὰν ἐκάστον αὐτῶν καὶ τὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Μετὰ τὴν ἐπανάληψιν δὲ τῶν φωνηέντων «οὐχὶ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, ἀλλὰ ἐνηλλαγμένως διὰ νὰ μὴ μάθωσι τὰ παιδιά ἀπέξω τὰς φωνὰς των, χωρὶς νὰ διακρίνωσι τοὺς χαρακτῆρας των», προχωρεῖ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν διφθεγγῶν καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον τῶν τεσσάρων εὐκολωτέρας, ὡς γράφει προηγουμένως ἐπὶ τοῦ πίνακος δεικνύων τὴν προφορὰν των διὰ τῶν ἤδη γνωστῶν φωνηέντων, διότι τὰς ἄλλας δύο πρέπει νὰ ἐκμάθωσι μετὰ ἄλλας δύο πρέπει νὰ ἐκμάθωσι μετὰ τὰ σύμφωνα ἐπὶ τοῦ συλλαβισμοῦ. Μετὰ τὴν ἐπανάληψιν δὲ καὶ τῶν διφθεγγῶν προχωρεῖ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἡμιφώνων, ὧν προτάσσει τὰ τρία διπλά, ἅτινα καὶ θὰ διδάξῃ πρῶτον ὁ διδάσκαλος καὶ εἶτα τὰ λοιπὰ πέντε μετὰ ὃ θὰ τὰ ἐπανάλῃ ὁμοίως μεμιγμένως, ἀκολουθῶς εἰσέρχεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀφώνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ προχωρῇ καθὼς ἐπὶ τῶν ἡμιφώνων, διδάσκων ἀπὸ τρία τρία καὶ ἐπαναλαμβάνων αὐτὰ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἐνταῦθα ἡ ἐπιμονὴ τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τῆς διακρίσεως καὶ διασφαλίσεως τοῦ διδασκάλου ἐπὶ τῶν ὁμοιοσχημῶν καὶ ὁμοιογρῶν γραμμάτων, ἅτινα λέγει: «ὡς γράψῃ ἐπὶ τοῦ πίνακος παράλληλα καὶ ἡ δειξέτω εἰς τὰ παιδιά τὴν διαφορὰν τοῦ σχήματος καὶ τῆς προφορᾶς των· εἰτα ὡς τὰ προστάξῃ νὰ τὰ προσέχωσι πολλάκις μεγαλοφώνως διὰ νὰ

έντυπωθή βαθύτερα το σχήμα και η προφορά εις τὸν νοῦν των». Προχωρῶν λέγει: «Τελευταῖον ἄς διδάξῃ τὰ παιδία ὅλα τὰ 24 γράμματα εἰς τὴν τάξιν των καὶ ἀντιστρόφως, ἔτι δὲ εἰς μικροὺς καὶ μεγάλους χαρακτήρας, δεικνύων αὐτοῖς τὰς γραμμάς, ἐξ ὧν σχηματίζονται καὶ ἐξαλείφον ἢ προσθέτων τὰς διακρινούσας αὐτὰ γραμμάς πρὸς περισσοτέραν διάγνωσιν».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται εἰς τὸν συλλαβισμόν, περιοριζόμενον εἰς συνδέσεις τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου.

Καὶ τὴν πρώτην διδασκαλίαν τῶν συλλαβῶν ἀπαιτεῖ ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ τοῦ πίνακος λέγων: «Ἀφ' οὗ μάθωσι τὰ παιδία νὰ γνωρίσωσι τὰ 24 γράμματα καὶ νὰ τὰ διακρίνωσιν ἀπ' ἀλλήλων, τότε ἄς προχωρήσῃ ὁ διδάσκαλος εἰς τὸν συλλαβισμόν καὶ ἄς διδάξῃ τὰ παιδία ὅλα ὁμοῦ νὰ συλλαβίζωσι πρῶτον ἐπὶ τοῦ πίνακος, ὅτε μὲν ὑποτάτταν ἐν φωνῇ εἰς τὸ σύμφωνον ὅτε δὲ προτάτταν αὐτὸ τοῦ συμφώνου, ἔπειτα ἀπὸ τοῦ βιβλίου». Μετὰ τὸν συλλαβισμόν εἰσέρχεται εἰς τὰς λέξεις.

Καὶ κατ' ἀρχάς εἰς τὰς μονοσυλλαβίους, ἔπειτα εἰς τὰς δισυλλαβίους, τρισυλλαβίους καὶ τέλος εἰς τὰς πολυσυλλαβίους.

Τοιοτοτρόπως λήγουν αἱ ἀσκήσεις τῆς πρώτης ἀναγνώσεως, ἀκολουθοῦν δὲ τὰ ὀνόματα καὶ σημεῖα τῶν προσώπων καὶ διαστολῶν, ἥτοι οἱ τόνοι, τὰ πνεύματα, τὸ σημεῖον τῆς διαιρέσεως (.) τῆς ἐνώσεως (—) καὶ τὰ σημεῖα στίξεως. Ἐπειτα παραθέτει κανόνας περὶ τῆς προφοράς τῶν γραμμάτων καὶ δὴ τῶν συμφώνων, περὶ τοῦ συλλαβισμού, περὶ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ λόγου, περὶ τῆς ὁρθῆς ἀναγνώσεως, καθὼς καὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἀποκτάται ἡ τελειότης ἐν τῇ ἀναγνώσει. Εἰς τὸ τέλος δὲ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν Ἑλλήνων, Ἀράβων καὶ Ῥωμαίων.

Ἐνταῦθα λήγει τὸ πρῶτον μέρος τῆς Πρωτοπειρίας, τὸ Ἀλφαβητάριον.

Βεβαίως καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς Πρωτοπειρίας, ὡς καὶ ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς τῶν πρώτων Ἀλφαβηταρίων, τὸν τῶν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅσον καὶ τῶν μετὰ τὸ 1831 ἐκδοθέντων, παρατάσσει ἀτάκτως σωρεῖαν συλλαβῶν καὶ λέξεων δυσχρήστων καὶ δυσκολοπροφέρτων, ἀπαλλάσσει ὁμοῦ τοῦτο εἰς τὰ λοιπὰ Ἀλφαβητάρια ἐκ τῶν προσευχῶν, ψαλμῶν κ. λ. π. τελείως ἀκαταλήπτων καὶ ἀγνώστων εἰς τοὺς τὸ πρῶτον φοιτῶντας μαθητάς. Ἐπειδὴ οὐχ' ἦν τὸν ταξινόμει καὶ συστηματοποιεῖ τὴν ὕλην τῆς πρώτης ἀναγνώσεως, μὴ δεσμεύων καὶ μὴ περιορίζων τὸν διδάσκαλον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὁδηγίων του, εἰς τὴν ἑξῆς, ἀχαρὶν καὶ ψιττακίζουσιν διδασκαλίαν τῆς πρώτης ἀναγνώσεως ἐπὶ τοῦ Ἀλφαβηταρίου του, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ Ἀλφαβητάριον τοῦ Δημητρίου Ν. Δαρβάρου τυγχάνει τὸ τελειότερον καὶ συστηματικώτερον ἀπάντων τῶν ἀλφαβηταρίων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἐκδόσεων τοῦ 1827 τοῦ Σ. Κομμητᾶ καὶ τοῦ Ι. Ταφρά.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς Πρωτοπειρίας ἐνθα ὁ συγγραφεὺς εἰσέρχεται πλέον εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀνάγνωσιν, διαιρεῖται εἰς ἐννέα τρόπον τινὰ τμήματα, ἅτινα εἶναι τὰ ἑξῆς:

- Α'. Προϋπάρχουσαι ἰδέαι.
- Β'. Ἐπαφελεῖς διηγήσεις.
- Γ'. Ποικίλαι ἱστορίαι.
- Δ'. Μῦθοι ἐκλεκτοί.
- Ε'. Διάφορα ἀνέκδοτα.
- ΣΤ'. Διάλογοι παιδικοί.
- Ζ'. Παροιμίαι δημώδεις.
- Η'. Γνωμικὰ σύντομα.
- Θ'. Ἠθικά Παραγγέλματα διὰ στίχων.

Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα ὁ συγγραφεὺς ἀρχόμενος ἀπὸ Θεοῦ διὰ τῆς περιόδου «Γέγονον!» σήκου πρῶτ' ἐνδύσου ταχέως νῆψε τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρῶτον προσεύξου εἰς τὸν Θεόν μετὰ ταῦτα ἀρχίσει προθύμως τὸ ἔργον σου κλπ.» διὰ σειρὰς κεφαλαίων μικρῶν πλουτίζει τὴν ἐμπειρίαν τῶν μικρῶν μετὰ γνώσεις πραγματογνωστικὰς καὶ στοιχειώδεις τοιαύτας ἐκ τῆς ἀνθρωπολογίας, Ὑγιεινῆς, Φυσικῆς Γεωγραφίας, Φυσικῆς, Ὀρνιθολογίας, Φυτολογίας καὶ Ζωολογίας, καταλήγων εἰς τὴν ἀγάπην καὶ εὐσέβειαν τοῦ παιδὸς πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ποιητὴν τῆς φύσεως καὶ τοῦ σύμπαντος.

Εἰς τὰ ἐπόμενα τέσσαρα τμήματα ὁ συγγραφεὺς εἰς κεφάλαια μεγαλύτερα καὶ ἐπαγωγικά δι' ἡθικοπλαστικῶν διηγήσεων καὶ ἱστοριῶν εἰλημμένων ἀπὸ τοῦ Ἑλλήνας συγγραφῆς Ξενοφῶντα, Ἰσοκράτην καὶ νεώτερον Πολύβιον, ὡς καὶ ἀπὸ Γάλλους καὶ Ἀγγλοῦς, τελείως δὲ πρωτοτύπων καὶ διὰ μύθων εἰλημμένων ἐκ τῶν Αἰσωπειῶν, ὡς καὶ διὰ διαφόρων ἀνεκδότων ἡμετέρων καὶ ξένων, ἐκκληροῖ τὸν σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς, διδάσκων τὴν εὐσέβειαν, τὴν ἀγάπην, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀλληλοβοήθειαν, τὴν φιλαλήθειαν, τὴν φιλοπονίαν, τὴν εὐπειθειαν, τὴν καθαριότητα, τὴν κοσμιότητα, τὴν ἐγκράτειαν καὶ συλλήβδην πᾶσαν προγονικὴν ἀρετὴν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τελευταῖα τέσσαρα τμήματα τοῦ βιβλίου του ὁ Δημήτριος Δάρβαρις μετὰ τοὺς παιδικούς του διαλόγους, μετὰ τὰς προσφύσεις παροιμίας, μετὰ τὰ γνωμικά του καὶ μετὰ τὰ διὰ στίχων ἠθικά του παραγγέλματα, ἅτινα ἀπεστήθιζον οἱ μαθηταί, ἡθικοποιεῖ καὶ χαλκιδώνει ἑλληνοπρεπέστατα τοὺς χαρακτήρας τῶν σκλάβων ἑλληνοπαίδων τῆς ἀπαισίας καὶ ζοφεράς ἐκείνης ἐποχῆς. Τὸ κλεῖει δὲ μετὰ τὸν Πυθαγόρειον πίνακα.

Τοιοῦτον τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν ἡθικοπλαστικὴν του ὕλην, προσφερομένην εἰς τοὺς μικροὺς μαθητάς τοῦ ἀπλοῦ καὶ μικροῦ σχολείου τοῦ καιροῦ ἐκείνου κατὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν μέθοδον, παρὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν γνώσιν τοῦ ρουσιάζει τὸν συγγραφεὴ γνώσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς καὶ μύστην τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ τῶν ιδιοτήτων αὐτῆς.

Ὁ Δημήτριος Δάρβαρις, τὸ τετιμημένον τοῦτο τέκνον τῆς Κλεισοῦρας, ὁ μέγας διδάσκαλος καὶ λόγιος, συντελέσας μετὰ τὰ συγγράμματά του, κατὰ τὸν Γεράκιον, τὸ μᾶλλον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Παλιγγενεσίαν, ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν ἐκ Δυτικῆς Μακεδονίας καταγομένων σοφῶν ἀνδρῶν, ὅστις μετὰ τὴν δαδα τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, μακρὰν τῆς δούλης πατρίδος, ἀνεξωπούρωσε τὸ φρόνημα τῶν Μακεδόνων καὶ

προπαρεσκεύασεν αὐτοὺς διὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα.

Ἐκεῖνο ὁμοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τογισθῇ ὡς ἄξιον ἰδιαζούσης ἐξάρσεως, εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἡ σήμερον περιφρονημένη καὶ ἀσμος περιφέρεια Καστορίας, θεωρουμένη στείρα καὶ ἀγονος εἰς πρόσωπα φιλογενεῖας καὶ ἔργα ἐπιστήμης, ἀνέδειξε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀνδρὰς φιλογενεῖς τὸν ἐκ Καστορίας Τριαντάφυλλον Καραμπήναν καὶ τοὺς ἐκ Κλεισοῦρας Μάρκον Δάρβαριν καὶ Ἰωάννην Δάρβαριν, διαθέσαντας ἀφειδῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸν πλοῦτόν των, διὰ τὴν ἐκδοσὴν τῶν πρώτων ἑλληνικῶν ἀλφαβηταρίων καὶ διδασκτικῶν βιβλίων, ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τῶν σκλάβων ἑλληνοπαίδων ἀπασάν των Ἑλληνικῶν χωρῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀριστεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ποιητάς, συγγραφῆς κλπ. πρὸς οὓς δικαίως ὀφείλεται πανέλλημος θαυμασμός καὶ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη.

MIX. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑ
Δημοδιδάσκαλος Κλεισοῦρας

ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΙ

Ἀσφαλίσατε

Τὰ προϊόντα σας

εἰς τὸ

Κεντρικὸν Ταμεῖον

Ἀσφαλείας κατὰ

Χαλάξης

(ΙΔΡΥΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)

Δημοκρίτου 11

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΝ

ΤΟΥΣ ΜΑΚΕΔΟΝΑΣ

τοῦ δικηγόρου κ. Π. ΠΕΝΝΑ

Ἡ ἐπὶ τόσα ἔτη ὑπομονὴ τοῦ Μακεδονικοῦ Λαοῦ, Λαοῦ κατ' ἐξοχὴν πειθαρχικοῦ καὶ σώφρονος, ὠρισμένης παρεξηγήθη ἀπὸ τοὺς κατὰ καιροὺς Κυβερνήτας, οἱ ὅποιοι τὸ ζήτημα τῶν πολεμικῶν ἀποζημιώσεων ἀείποτε ἐθεώρησαν ὡς ἥμισυ σπουδαῖον καὶ παρέπεμπον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Καλένδας.

Ἄλλ' ἐὰν τὸ Κράτος εἶχε πάντα λόγον ν' ἀναβάλῃ πάντοτε τὸ ζήτημα, ὁ Μακεδονικὸς Λαὸς οὐδέποτε τὸ ἐλησμόνησε.

Ὅτε δὲ τέλος ἡ πίεσις ἐκ τῶν κάτω κατέστη μᾶλλον ἐντονος καὶ ἐνταυτῷ μᾶλλον ἐκδηλος, τὸ Κράτος ὥσει φιλόφρονος τις κυρία παρέσχε διὰ νόμου εἰς τοὺς τὰ πάνδηνα ὑποστάνας πολεμοπαθεῖς καὶ ὁμήρους Μακεδονίας καὶ Θράκης, ψυχία τινὰ ἐκ τῶν ἀποζημιώσεων, τὰς ὁποίας ἀναφαιρέτως ἐδικαιοῦντο οὗτοι — ἐφόσον ἄλλωστε τὸ Κράτος εἰσέπραξε μέγα μέρος αὐτῶν παρὰ τῶν ἐχθρῶν — καὶ ἀφρονίαν ὑποσχέσεων περὶ τῆς μελλοντικῆς ἱκανοποιήσεώς των.

Οὕτω μὲ τὰ ψυχία τοῦ Νόμου 3125 ἐβαυκαλίσθησαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ὅποτε κατόπιν νέων ἐξεγέρσεων καὶ πιέσεων τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐδημοσιεύθη ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος 4278, ὅστις οὐδόλως ἀποκρύνεται τοῦ προγενεστέρου, ὅσον ἀφορὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος Κρατικὴν ἀντίληψιν.

Καὶ τὸ ζήτημα ἐσταμάτησε ἐκεῖ. Ἡ ἐκδίκασις τῶν δηλώσεων θαίνει καρκινιεῖδῶς λόγῳ τῆς ἀσυγγνώστου ἀκαταστασίας, ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν ἀποζημιώσεων, τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ καθιερωθέντος συστήματος.

Καὶ νὰ μὲν, εἶναι ἀληθές ὅτι, ὑπὸ τῆς συστάσεως διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξεδικάσθησαν μέχρι σήμερον περὶ τὰς 18000 αἰτήσεις καὶ ἐξεδόθησαν ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεις, ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἀπόφασιν ἐξετελέσθη καὶ ἡ διανομὴ τῶν ὁμολογίων λαμβάνει τροπὴν πολὺ ὀλίγον ἐξυπηρετικὴν τῶν συμφερόντων τῶν Πολεμοπαθῶν καὶ Ὀμήρων καὶ παραπέμπεται ἀπὸ ἀναβολῆς εἰς ἀναβολήν, ἐνῶ πάντα

ταῦτα, τούτεστιν ἐκδίκασις, ἐκδοσις τῶν ἐνταλμᾶ — των καὶ διανομὴ τῶν ὁμολογίων θὰ ἡδύναντο νὰ γίνωσιν ἐκ παραλλήλου μὲ ἀνάλογον ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων.

Αἱ ἐκ τῶν βροχῶν καὶ τῶν πλημμυρῶν καταστροφαὶ ὁλοκλήρων καλλιεργμένων καὶ ἐσπαρμένων ἐκτάσεων ἢ μὴ ζήτησις τοῦ μοναδικοῦ προϊόντος, τοῦ καπνοῦ ἢ γενικῆς κακοδαμονίας καὶ ἡ πανθομολογούμενη — καὶ ὑπ' αὐτῆς ἔτι τῆς Κυβερνήσεως — βαρεῖα φορολογικὴ πίεσις, ἡ μέχρις ἀποπνιγμοῦ περισφίγνους κάθε προσπάθειαν, ἔφερον τὸν Μακεδονικὸν Λαὸν εἰς ἀπόγνωσιν καὶ δικαίως ἐξεγίρεται ἡδὴ ζήτησιν τὴν ἄμεσον καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων, γεγονός ἄλλως, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐνός μὲν θὰ τοὺς ἀνακουφίσῃ, ἀφ' ἐτέρου δὲ θὰ δόσῃ ποιὰν τινα κίνησιν εἰς τὸ νεκρωθὲν ἐμπόριον.

Πλὴν ὁμοῦ, τὰ συλλαλητήρια τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ αἱ διαμαρτυρίαι καὶ τὰ ταξίδια τῶν ἀντιπροσωπιῶν, εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρουσι σύγχισιν τοιαύτην, ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ φιλοδωρῇ τοὺς πολεμοπαθεῖς ἐκάστοτε μὲ ἓνα νόμον ἢ ἓνα διάταγμα ἀτελές, πρὸς καθήσυχασιν τὸ ὁποῖον ὁμοῦ ἀφήνει ἀνοικτὰς θύρας καὶ παράθυρα, εἰς παντοειδεῖς καταχρήσεις. Τοιοῦτον ἐλέγχεται καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα τῆς 20)22 Φεβρουαρίου 1930 «Περὶ τοῦ τρόπου διανομῆς ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν 60 ἐκατομ. εἰς ἀστέγους καὶ ἀπόρους Πολεμοπαθεῖς».

Ἡ ἀπλὴ ἀνάγνωσις τοῦ διατάγματος τούτου πείθει ἀμέσως περὶ τῆς τύχης τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ ἔχωσι τὰ 60 ταῦτα ἑκατομμύρια.

Ἡ κατ' ἰδίαν κρίσιν τῶν Γενικῶν Διοικητῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης ἢ ὑπὸ Ἐπιτροπῶν ὑπ' αὐτῶν διοριζομένων, διανομὴ τῶν ὁμολογιῶν, εἶναι ἢ μᾶλλον ἐπικίνδυνος ὁδός. Διότι ἀσφαλὲς ἐν τέλει, γνωστοῦ ὄντος καὶ τοῦ τρόπου τῆς συνθέσεως τῶν τοιούτων εἰδους ἐπιτροπῶν, θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ θλιβερόν ἀποτέλεσμα νὰ ἐκαιοποιηθῶσιν οἱ μᾶλλον ἐπιτήδειοι καὶ οἱ διαθέτοντες κομματικὰ μέσα, τὸ δὲ πλεῖστον τῶν πράγματι δεομένων στεγάσεως, νὰ

μείνωσι καὶ πάλιν ἄστεγοι.

Κατακριτέος ὡσαύτως εἶναι καὶ ὁ τρόπος τῆς διὰ τοῦ ἐποικισμού, ἀνοικοδομήσεως τῶν οἰκιῶν καὶ δι' ἐργολάβων αὐτοῦ, ὡς παρὰ τῇ Κυβερνήσει κρατεῖ σκέψις, καθόσον ἡ ἐκ τοῦ παρελθόντος πείρα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ πολὺ πικρά. Τὸ γεγονός ὅτι μετὰ δαπάνην τῶσαν ἑκατομμυρίων μέγα μέρος Προσφύγων δὲν ἀπεκατεστάθη, ἂν καὶ τὰ δαπανηθέντα ἐπῆρκουν διὰ τὴν στέγασιν καὶ ἀποκατάστασιν πολὺ περισσοτέρων ἔτι, τὸ γεγονός ἀκόμα τοῦ ὅτι καὶ οἱ ἀνεγερθέντες συνοικισμοὶ εἶναι σχεδὸν ἄχρηστοι καὶ ἔρμαιο τοῦ πρώτου ἀνέμου καὶ τῆς μικροτέρας βροχῆς. ἔπρεπε νὰ καταστήσῃ τὸ Κράτος προσεκτικώτερον ἢ πρὶν καὶ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς τὰ αὐτὰ ἀτοπήματα.

Ἀτυχῶς ἀρχήθεν οὐτε παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐχειρίσθη καλῶς τὸ ζήτημα, οὐτε δὲ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε τὸ πρέπον ἐνδιαφέρον.

Αἱ δὲ ἐκατέρωθεν σπασμωδικαὶ ἐνέργειαι καὶ λήψις μέτρων, γεννῶσι τὴν ἐντύπωσιν τῆς κατὰ σταγόνας παροχῆς φαρμάκου εἰς ἀσθενῆ ἔχοντα ἀνάγκην ἀμέσου χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως.

Ὁ Μακεδονικὸς Λαὸς εἶναι ἄξιος κλιττέρας τύχης καὶ δικαίως ἀξιοῖ παρὰ τοῦ Κράτους μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὰ ζωτικώτερα τῶν συμφερόντων του. Ἄς προσέξουν λοιπὸν οἱ Ἰθύνοντες διότι εἶναι πολλοὶ καὶ ποικίλοι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, οἱ κίνδυνοι καὶ ἄς σπεύσωσι νὰ διορθώσωσι ὅ,τι εἶναι καιρὸς ἀκόμη νὰ διορθωθῇ.

Ἀθῆναι

ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΕΝΝΑΣ

Δικηγόρος

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΚΑΙ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. ΣΒΩΛΟΥ

Εἰς τὸ προσεχὲς τὸ β' ἄρθρον.

ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΜΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ο ΚΑΠΝΟΣΠΟΡΟΣ

Τό ζήτημα του Καπνοσπόρου από μακρόν απασχολεί τόν τόπον μας και δικαίως διότι πρόκειται περί εθνικού κυριολεκτικώς προϊόντος, τό όποϊον θά συμβάλει εις τήν οικονομικήν ενίσχυσιν των αγροτικών μας πληθυσμών. Λόγω της μεγάλης σημασίας, τήν όποιαν αποδίδομεν εις τήν καλήν και συστηματικήν εκμετάλλευσίν του και εν τή επιθυμία μας νά διαφωτίσωμεν τούς αναγνώστας μας επί του ζητήματος τούτου, δημοσιεύομεν απόσπασμα άρθρου, τό όποϊον εδημοσιεύθη και τό Δελτίον του γραφείου προστασίας καπνού Θεσ/νίκης.

Είναι γνωστή ή σημασία, τήν όποιαν θά είχε διά τούς καπνοπαραγωγούς ή βιομηχανική χρησιμοποίησις του καπνοσπόρου, ό όποϊος ένθ' σήμερον παραμένει έντελώς άχρησιμοποίητος, θά μετεβάλλετο εις είδος έμπορεύσιμου, αποδίδον ένα πρόσθετον εισόδημα εις τήν καπνοπαραγωγικήν οικογένειαν, άνευ ουδεμιιάς δαπάνης διά τήν συλλογήν του και μέ μόνην τήν επί δύο ή τρείς ημέρας απασχόλησιν της οικογενείας του καπνοπαραγωγού κατά τήν μεταξύ του πέρατος της συλλογής του καπνιού και της έναρξεως του πασταλιάσματος, σχεδόν νεκράν από άπόψεως εργασίας, εποχήν.

Υπολογίζεται, ότι έκαστον στρέμμα καλλιεργούμενον διά καπνού, αποδίδει τουλάχιστον 10 οκάδας σπόρου. Εάν όμως λάβωμεν υπ' όψιν απόδοσιν κατά στρέμμα 10 οκ. σπόρου θά έχωμεν έτησίως μίαν ποσότητα 8-10.000.000 οκ. σπόρου προς βιομηχανοποίησιν. Ο σπόρος ούτος, χρησιμοποιούμενος προς παραγωγήν σπορελαίου, καταλλήλου διά φαγητόν και καταλληλοτάτου διά σαπωνοποίησιν, θά ήδύνάτο νά απολύσει εις τήν αγοράν τιμής τουλάχιστον 7-10 δρ. κατ' οκάδ. Ούτω θά προσετίθετο εις τήν καπνοπαραγωγικήν τάξιν ένα έτήσιον εισόδημα 60-80.000.000 δρ. και ίσως ποϊον οι καπνοπαραγωγοί θά διέθετον μόνον τά ούτως ή άλλως αγοράντα ήμερομίσθια των μελών της οικογενείας των. Εξ άλλου ή άρχετα άνεπτυγμένη έν Ελλάδα βιομηχανία σπορε-

λαίων θά εύρισκε νέαν πρώτην ύλην προς χρησιμοποίησιν και δέν θά άπαιθύνετο εις τās ξένας αγοράς. Ίνδιων, Ρουμανίας, Βουλγαρίας κ.λπ. διά νά προμηθευτήν ποικίλους σπόρους προς συντήρησιν των εργοστασίων της. Θά μεταβάλλετο δέ ούτω και ή βιομηχανία των σπορελαίων εις αποκλειστικώς Έθνικήν βιομηχανίαν, ως χρησιμοποιούσα αποκλειστικώς ελληνικάς πρώτας ύλας και έξαγωγής εις τό έξωτερικόν, διπου ύπόρχει μεγάλη ζήτησις, τό μεγαλύτερον μέρος των προϊόντων και ύποπροϊόντων αυτής.

Ός προς τήν καταλληλότητα του καπνοσπόρου διά βιομηχανικήν παραγωγήν έλαίου ουδεμία αντίρρησις ύπάρχει. Η παρά του Χημικού Έργαστηρίου του Γραφείου Θεσσαλονίκης γενομένη μελέτη και έρευνα γενικώς επί του καπνοσπόρου, ως και αϊ λεπτομερείς φυσικαί (μηχαναί) και χημικαί εξετάσεις των πλείστον έν Ελλάδα ποικιλιών των καπνοσπόρων απέδειξαν χημικήν μέν περιεκτικότητα έλαίου εις τόν καπνόσπορον 38—43 ο/ο, μηχανικήν δέ απόδοσιν κατά τήν έλαιωτριβίσιν 30—31 ο/ο. Τό παραχθέν έλαιον άπεδείχθη καταλληλότατον διά σαπωνοποίησιν μέ παραγωγήν άρίστης ποιότητος σάπωνος. Υπάρχει δέ σχεδόν βεβαίως ότι μέ ειδικήν επεξεργασίαν δύναται νά αποβή και καταλληλότατον διά μαγειρικήν χρήσιν, ως δέ εκ των ως άνω χημικών εξετάσεων απέδείχθη ότι δέν ύπάρχουν ούτε ίχνος νικοτίνης ή άλλου αλκαλοειδούς και γενικώς επιβλαβείς ουσίας και εις τό έλαιον και εις τούς πλακούντας, οι όποιοι πλακούντες (υπολείμματα) του καπνοσπόρου θά αποτελέσουν άρίστην κτηνοτροφικήν τροφήν, όπως οι αντίστοιχοι πλακούντες λινοσπόρου, βαμβάκοςπόρου κ.λπ.

Δυστυχώς όμως ύπάρχει έν σοβαρόν Νομικόν έμπόδιον εις τό όλον ζήτημα επί του όποϊου επικαλούμεθα τήν ειδικήν και επείγουσαν παρέμβασιν του Υπουργείου Έθνικής Οικονομίας. Διά του από 26 Μαΐου 1926 Ν. Διατάγματος, επικυρωθέντος διά του από 13ης Νοεμβρίου 1927 όμοίου, έτέθη έν ισχύ σύμβασις μονοπωλήσεως της αγοράς και βιομηχανοποίησεως του καπνοσπόρου, μεταξύ του Κράτους και μίας Έταιρίας,

Διά της συμβάσεως ταύτης άφ' ενός άπαγορεύεται ή χρησιμοποίησις, ως πρώτης ύλης και κατεργασία του καπνοσπόρου παρ' οιασδήποτε άλλης βιομηχανικής επιχείρησεως, άφ' έτέρου δέ ύποχρεούται ή ανάδοχος Έταιρία νά αγοράζη πāsαν προσφερομένην ποσότητα καπνοσπόρου και νά τήν βιομηχανοποιή εις εργοστάσια, τά όποια ύποχρεούται νά ιδρύση έντός διετίας από της δημοσιεύσεως της συμβάσεως. Είναι βεβαίως έξεταστέον, πότε άρχεται ή προθεσμία, δηλαδή από της δημοσιεύσεως του πρώτου Ν. Δ)ματος ή του δευτέρου του κυρούντος τό πρώτον. Άλλ' είναι άναμφισβήτητον ότι ή έν λόγω Έταιρία δέν ήγόρασε μέχρι σήμερον ουδεμίαν ποσότητα καπνοσπόρου, ούτε έφρόντισε νά προπαγανδίση καθ' οιονδήποτε τρόπον μεταξύ των καπνοπαραγωγών διά τήν συλλογήν του καπνοσπόρου, όπως θά έπρεπε άπαραιτήτως νά κάμει, εάν είχε σκοπόν νά εφαρμόση σοβαρώς τήν σύμβασιν, ή όποια μάλιστα εις άδρον δ άπαγορεύει τήν μετά ώρισμένην προθεσμίαν χρησιμοποίησιν παρά της Έταιρείας άλλων σπόρων πλην του καπνοσπόρου. Εάν οι ανάδοχοι έχουν σκοπόν νά εκπληρώσουν τās εκ της συμβάσεως ύποχρεώσεις των, θά έπρεπε χάριν του συμφέροντος αυτής της επιχείρησεώς των νά είχαν διαφωτίση πρό πολλού τούς καπνοπαραγωγούς νά συλλέξουν τόν καπνόσπορον και νά αγοράζουν αυτόν, διά νά δυνηθούν νά θέσουν έν λειτουργία τό εργοστάσιόν των εάν έχουν σκοπόν νά ιδρύσουν τοιούτον, ως ύποχρεούνται.

Δέν πρόκειται περί μικροπράγματος. Είς εποχήν καθ' ήν παρ' όλων των άρμοδίων και μη, έχει άναγνωρισθή επί τέλους ότι προς συγκράτησιν των αγροτών εις τά χωρία των και σχετικήν υποβοήθησιν της ευημερίας αυτών είναι άνάγκη νά υποβοηθηθή ή αύξησις των έτησιων εισοδημάτων των γεωργικών οικογενειών, είναι άσυνχώρητον νά παρεμποδίζεσθαι ή και έστω νά μη υποβοηθηται και νά καθοδηγηται ή καπνοπαραγωγική τάξις εις τό νά αύξηση κατά δεκάδας έκαστομυρίου τό έτήσιον εισόδημα αυτής, εισόδημα, απολαμβανόμενον διά μόνης της προσωπικής εργασίας όλίων ήμερών και εις άποχήν καθ' ήν σχεδόν ουδεμία άλλη προσδοκόμος εργασία ύπάρχει διά τας καπνοπαραγωγικάς οικογενείας. Εξ άλλου εις εποχήν καθ' ήν ή έν Ελλάδα βιομηχανία σπορελαίων στενοχωρείται εξ έλλείψεως σπόρων ως πρώτης ύλης και εισάγει τοιούτους εκ του έξωτερικού, είναι άκατανόητον νά μη επιτρέπεται νά χρησιμοποιή τόν έν μεγάλη άφθονία παραγόμενον έν Ελλάδα καπνόσπορον, όστις είναι ή καταλλήλότερος από όλους τούς μέχρι τουδε χρησιμοποιούμενους σπόρους διά παραγωγήν άρίστου έλαίου, τουλάχιστον διά τήν σαπωνοποίησιν.

Διαβάσετε τό νέον βιβλίον
«Μακεδονία και»
Μακεδόνας
του Ακκδημαϊκού κ. Αντ.
Κερκμπού ου.

ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Ο γνωστός έκδοτικός οίκος Ρουσώ των Παρισίων, εξέδωκε τελευταίως γαλλιστί μίαν ογκώδη μελέτην περί Βαλκανικών Κρατών του κ. Χρ. Ευελπίδη, πρώην Γενικού Γραμματέως του Υπουργείου Γεωργίας, γνωστού και εξ άλλων συγγραμμάτων του.

Τά ζητήματα τά άφορώντα τά Κράτη ταύτα είνε, δυστυχώς, πάντοτε επίκαιρα άφού ή Βαλκανική Χερσόνησος, από τήν όποιαν προήλθεν ό σπινθηρ του παγκοσμίου πολέμου, παρμένει ή Αχίλλειος πτέρνα της Εύρώπης.

Άλλά ποία είνε τά Βαλκανικά Κράτη; Κατά τόν κ. Ευελπίδη είνε αυτά πού προήλθον από τήν αποσύνθεσιν της Ευρωπαϊκής Τουρκίας δηλ. ή Νοτιοσλαβία, ή Ελλάς, ή Ρουμανία, ή Βουλγαρία και ή Αλβανία. Είναι αλήθες ότι ή Νοτιοσλαβία και ή Ρουμανία από του Ευρωπαϊκού πολέμου μετετόπισαν τόν άξονά των βορείως της Χερσονήσου. Παραμένουν όμως πάντοτε μέλη της Βαλκανικής οικογενείας και από άπόψεως συμφερόντων και από άπόψεως ψυχουσνθέσεως των κατοίκων των.

Η Τουρκία κατέχει μίαν γωνίαν της Βαλκανικής Χερσονήσου εις τήν Θράκην. Αυτή όμως μόλις αντιπροσωπεύει τό 1/33 της έκτάσεως της νέας Τουρκίας. ήτις κατά τόν συγγραφέα, διατηρεί μάλλον άσιατικήν νοοτροπίαν.

Ο κ. Ευελπίδης δέν εξέταζει ιδιαίτερος ένα έκαστον των Βαλκανικών Κρατών, αλλά θεωρεί τά αποτελούντα αυτά έδάφη ως ένα ένιαϊον σύνολον και εξέταζει, συγκριτικώς πάντοτε, τās όμοιότητας και τās διαφοράς μεταξύ των διαφόρων τμημάτων των. Η μελέτη αυτή είνε πολιτική, κοινωνική, οικονομική και δημοσιονομική, δεδομένου ότι σήμερον κυρίως αποβαίνει άδύνατον σχέδον ό χωρισμός των διαφόρων τούτων κλάδων, δι' όντινα ήθελε εξέτασει σοβαρώς ένα εξ αυτών.

Και έν πρώτοις ό συγγραφέας δίδει σύντομον γεωγραφικήν επισκόπησιν των εδαφών των Βαλκανικών, τά όποια χωρίζει, άνεξαρτήτως συνόρων, εις φυσικάς περιοχάς. Είτα εξέταζει τήν ιστορικήν εξέλιξιν της Βαλκανικής Χερσονήσου, από τών αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, συνθετικώς δι' όλους τούς καταρτίζοντας αυτήν λαούς και τά διαμορφωθέντα έν αυτή Κράτη.

Η μελέτη των Βαλκανικών λαών άποτελεί τό θέμα άλλου κεφαλαίου. Κατά τόν κ. Ευελπίδην έκτός των πέντε κυρίων έθνότητων κατοίκων των Βαλκανικών και ένδεκα ακόμη άλλα έθνή, αποτελούσι τās μειονότητες. Είς τό βιβλίον τοίτο μάς δίδονται

τά ιστορικά και δημοσιογραφικά στοιχεία μιάς έκάστης και εξέτάζεται τό ζήτημα της προστασίας των μειονοτήτων, ως και της άνταλλαγής των πληθυσμών, ήτις χαρακτηρίζεται ως πράξις βάρβαρος, υπενθυμίζουσα τās μεταναστεύσεις των έθνών κατά τόν μεσαιώνα.

Διά τήν μελέτην της κοινωνικής καταστάσεως των λαών τούτων, ό συγγραφέας άκολουθεί τήν έξλεκτικήν μέθοδον. Ητοι άναπτύσσει τά διάφορα συστήματα της γαιοκτησίας εις τās χώρας ταύτας, τά όποια είνε διάφορα από τά έν Εύρώπη ισχύσαντα, είτα τήν αγροτικήν μεταρρύθμισιν, τόν σχηματισμόν των πόλεων, διά της εις αυτάς συγκεντρώσεως του αγροτικού πληθυσμού και τέλος τήν εργατικήν όργάνωσιν και νομοθεσίαν, άπορρεύσαν εξ άνάγκης μετά τήν συγκεντρώσιν εις τās πόλεις μεγάλου αριθμού εργατών.

Ένα άλλο ένδιαφέρον κεφάλαιον είνε τό πραγματευόμενον περί του τρόπου της ζωής των Βαλκανικών λαών, ήτοι ή άνθρώπωνγεωγραφία της Χερσονήσου, περί της όποιας έχει γράψει έκτενώς ό κ. Σέρβος Καθηγητής Τσβίγιτς, εξέταζων όμως σχεδόν αποκλειστικώς τούς σλαβικούς λαούς. Ο κ. Ευελπίδης προσθέτει εις αυτό σύντομον επισκόπησιν της πνευματικής ζωής των βαλκανικών λαών, εκ του όποιου έμφανίζεται ή όμοιόμορφος σχεδόν πνευματική εξέλιξις αυτών.

Η εξέτασις της πολιτικής όργανώσεως των Βαλκανικών κρατών μάς δίδει επίσης λίαν ένδιαφερούσας πληροφορίες διά τούς καταστατικούς νόμους, τήν διοίκησιν, τήν δικαιοσύνην, τήν δημοσίαν εκπαίδευσιν, τά πολιτικά κόμματα και τόν τύπον των γειτονικών κρατών. Τό περί συγκοινωνιών κεφάλαιον είνε τό έκτενέστερον εξ όλων, διότι περιλαμβάνει έκτός άλλων τήν εξέτασιν των ζητημάτων του Δουναβίου, του Φιορμε, της Βουλγαρικής έξόδου εις τό Αίγαϊον και της ελευθέρας ζώνης της Θεσσαλονίκης. Ζητήματα τά όποια εξέταζονται ούχι ως πολιτικά αλλά ως οικονομικά τοιαυτά, μέ πλήθος στατιστικών πληροφοριών, προπολεμικών και μεταπολεμικών.

Είτα ό κ. Ευελπίδης, εξέταζει εις ίδια κεφάλαια τά άφορώντα τήν παραγωγήν των Βαλκανικών Κρατών ήτοι τήν γεωργίαν και κτηνοτροφίαν, τήν βιομηχανίαν και βιοτεχνίαν, τά δάση και μεταλλεία, τήν άλιείαν και θήραν. Έκ της συγκριτικής ταύτης εξέτασεως έμφανίζεται ότι τά κράτη ταύτα, παρ' όλην τήν εκ των φυσικών συνθηκών

επιβεβλημένην ποικίλην παραγωγήν των εύρίσκονται εις τό αυτό περίπου στάδιον της οικονομικής εξέλιξεως, έχουν τά αυτά περίπου ζητήματα και άντιμετωπίζουν τās αυτάς δυσχερείας. Τό έμπόριον των κρατών αυτών εξέτάζεται εις έτερον κεφάλαιον άφ' ενός μέν ως προς τά εισαγόμενα και έξαγόμενα είδη άφ' έτέρου δέ ως προς τās περιφερείας, μεθ' όν τά κράτη αυτά συναλλάσσονται. Είς τό αυτό κεφάλαιον εξέτάζονται και τά μέσα της ανάπτυξεως του τόσο περιορισμένου σήμερον έμπορίου μεταξύ των βαλκανικών κρατών.

Η ιδιωτική οικονομία της Βαλκανικής εξέτάζεται άρχετα έκτενώς. Πλήν των συναλλαγματικών φαινομένων έρευνώνται και τά ζητήματα της πίστωσης, ήτοι αϊ έκδοτικά τράπεζαι, αϊ τράπεζαι δημοσίας όφελείας, ως αϊ άγροτικά και ύποθηκηκαί, αϊ ιδιωτικά τράπεζαι έν τω συνόλω των κατά χώρας, αϊ άνώνυμοι έταιρίαί και οι συνεταιρισμοί. Είς τό ίδιον κεφάλαιον εξέτάζεται και τό έθνικόν εισόδημα των βαλκανικών Κρατών, τό όποϊον ό συγγραφέας υπολογίζει κατά κεφαλήν κατοίκον εις 77,74 δολάρια εις τήν Ρουμανίαν, 76,93 εις τήν Νοτιοσλαβίαν, 75,75 εις τήν Ελλάδα, 67,51 εις τήν Βουλγαρίαν και 40,07 εις τήν Αλβανίαν.

Είς ένα τελευταίον κεφάλαιον εξέτάζεται ή δημοσιονομία των βαλκανικών κρατών, ήτοι ή δημοσιονομική πολιτική αυτών, ή όποια ήκολούθησεν εις όλην τήν Βαλκανικήν τήν ίδίαν εξέλιξιν, οι προϋπολογισμοί των, τούς όποιους ό συγγραφέας διορθώνει διά νά αναγάγη αυτούς, τό δημόσιον χρέος και τά συναφή προς αυτό ζητήματα των έπανορθώσεων και των ξένων οικονομικών ελέγχων ως και τά οικονομικά των αυτοδιοικουμένων περιφερειών, δήμων και κοινοτήτων.

Ούτω πληροφορούμεθα ότι ή φορολογική επιβάρυνσις κατά κεφαλήν κατοίκου ενέρχεται εις 18,88 δολάρια εις τήν Ελλάδα, 18,51 εις τήν Ρουμανίαν, 10,80 εις τήν Νοτιοσλαβίαν, 8,64 εις τήν Βουλγαρίαν και 6,13 εις τήν Αλβανίαν.

Τέλος εις σύντομον έπilogον ό συγγραφέας έξάγει τά συμπεράσματα έκ της έν τω βιβλίω του συγκριτικής μελέτης εξ ης αποδεικνύεται ότι οι διάφοροι Βαλκανικοί λαοί όχι μόνον συγγενεύουν μεταξύ των αλλά και έχουν τά αυτά περίπου συμφέροντα. Υποστηρίζει λοιπόν τήν άνάγκην της μεταξύ των συνεννοήσεως, ήτις πρέπει ν' άρχισή όχι από τά πολιτικά αλλά από τά οικονομικά ζητήματα, διά νά καταλήξή εις μίαν πολιτικήν συνεργασίαν εις μίαν όμοσπονδίαν.

Γενικώς τό βιβλίον του κ. Χρ. Ευελπίδη, τό όποϊον σχολιάζεται λίαν εύμενώς και εις τόν ευρωπαϊκόν τύπον, άποτελεί ένα έργον σοβαρόν, πρωτότυπον και χρήσιμον. Ο συγγραφέας εξέταζει εις αυτό όλα σχεδόν τά ζητήματα των βαλκανικών κρατών και όμολογούμενως έκείνο πού κάνει τήν περιεσπότεραν έντύπωσιν είνε ότι εξέταζει τά διάφορα κεφάλαιά του μέ εύσυνειδησίαν και έμβρόθειαν ειδικού εις ένα έκαστον εξ αυτών. Τό άφες του είνε σύντομον και περιληπτικόν και όλα αϊ τατιστι-

καί, ὡν βερίει το βιβλίον, ἔχουν τεθῆ-
εἰς ὑποσημειώσεις, ὥστε νὰ μὴ κορυ-
ζαίται ὁ ἀναγνώστης μὲ ἀριθμούς ἀλλὰ
μόνον νὰ διαβάσῃ τὰ ἐξ αὐτῶν συμπε-
ράσματα.

Θὰ εἶχε βέβαια νὰ κάμῃ τις ἐπ' αὐ-
τοῦ καὶ ἀρκετὰς παρατηρήσεις. Ἀρκού-
μεθα ὅμως νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα
τὰς δύο σπουδαιότερας. Πρῶτον ὅτι τὸ
βιβλίον αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶχε γραφῇ εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν, ὥστε νὰ δύναται ν'
ἀναγνωσθῇ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κοινόν.
Καὶ δευτέρον ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ
μερίμῃ του ὅμως φαίνεται πάντοτε οὐ-
δέτερος κριτὴς τῶν πραγμάτων, ἀνώτε-
ρος ἐθιμικῶν προλήψεων, ὅπως γράφῃ,
δὲν ἐξετάζει ἐπαρκῶς ἢ καὶ παραβλέπει
μοικια ἑλληνικὰ ζητήματα καὶ μερικὸς
ἀπόψεις μας.

Πάντως ὅμως δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν,
ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ κ. Εὐελπίδη εἶνε τὸ
σοβαρώτερον καὶ πληρέστερον τῶν γρα-
φέντων διὰ τὰ βαλκανικὰ ζητήματα,
διὰ τὰ ὅποια πλείστοι εὐρωπαῖοι καὶ
Βαλκανικοὶ συγγραφεῖς ἐκδίδουν καθε-
λίου βιβλία γεμάτα ἀπὸ ἀνακριβείας
προερχομένας ἢ ἀπὸ ἐπιπολαίων ἔρευ-
ναν τῶν πραγμάτων ἢ καὶ ἀπὸ πρόθε-

σιν πρὸς ἐξυπρέτησιν προπαγανδιστι-
κῶν σκοπῶν.

Κριτικὴ τῆς «Κοινῆς Γνώμης» Ε. Δεμπίση.—(Ἀνατύποις ἐκ τοῦ «Ἀρχείου
τῶν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστη-
μῶν» ὄργανον τῆς ἑταιρείας τῶν Κοινωνι-
κῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν).

Περιεχόμενα: I. Ἡ κοινωνιολογικὴ
θέσις τῶν ζητημάτων. II. Τί εἶνε
«Γνώμη». (Τὰ συστατικὰ τῆς «Κοινῆς
Γνώμης»). **Εἰσαγωγή:** Δογματολογία τῆς
κρίσεως. 1. Γνώμη καὶ πίστις, 2. Γνώμη
καὶ πόθος, 3. Γνώμη καὶ θέλησις, 4.
Γνώμη καὶ γῆσις. III. Ἡ κοινωνιολο-
γικὴ φύσις τῆς «Κοινῆς Γνώμης». IV.
Τὸ ὑποκείμενον τῆς «Κοινῆς Γνώμης»
(Ἄνθρωπος καὶ Μάζα). β) Παραδείγματα ὁμά-
δων καὶ μαζῶν: 1) «Θεωρητικοὶ καὶ
πρακτικοί», 2) «Ἡγέται καὶ δημοκράτοι», 3)
Ἡ μέθοδος ὡς μὲν τὸν φαινόμενον ὁμάδων
καὶ μαζῶν. V. Στατικὴ καὶ δυναμικὴ τῆς
«Κοινῆς Γνώμης» (Ὁ ρόλος τῆς Κοινῆς
Γνώμης). 1. Εἰς τὴν πρωτόγονον κοινω-
νίαν, 2) Εἰς τὴν ἡμιπεπολιτισμένην κοι-
νωνίαν, 3. Εἰς τὴν πεπολιτισμένην (ἀστι-
κὴν) κοινωνίαν. Ἐπιλογος.

Ο ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΨΗΦΟ

Μέσα στὶς καθημερινές μας κουδέντες,
συμβαίνει πολλές φορές μιὰ μικρὴ νύξη
ἀπὸ τὸ πρόσωπο μὲ τὸ ὅποιο συζητοῦμε,
νὰ μᾶς ἀνοίξῃ σὰν ἓνα ἐκπληκτικὸ παρά-
θυρο στὸ νοῦ. Καὶ τότε λέμε: Κοίταξε!
ἓνα τόσο ἀπλό καὶ στοιχειώδες πράγμα
καὶ δὲν τὸ εἶχα σκεφθῇ ἐγώ!

Τὸ ἴδιο λένε πολλές γυναῖκες τώρα μὲ
τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου, γιατί
δὲν εἶχαν ποτὲ συλλογιστῇ τὸ ἀπλούστατο
πράγμα ποὺ δένεται καὶ σέρνεται μὲ ὁλό-
κληρὴ τὴ ζωὴ τους: τὴ μειονεκτικὴ θέση
τοῦ φύλου μας στὴν κοινωνία.

Τὸ ζήτημα αὐτὸ, μιὰ κι' ἔχουν ἡ ἀπαι-
τούμενη νύξη κι' ἀνοίχτηκε ἓνα παράθυρο
θὰ τὸ συλλογιστοῦν οἱ γυναῖκες ὅλες. Τῆς
πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Τοῦ νοι-
κόκυριου καὶ τοῦ σαλονίου. Τῆς τιπελιάς
καὶ τῆς ἐργασίας. Λιγώτερο ἴσως οἱ κα-
λοπερασμένες κυρίες περισσότερο οἱ ἐργα-
ζομένης. Ἀλλὰ χρέος τους εἶναι τῶν
πρώτων νὰ μὴ κοιτάξουν μόνο τὸν ἑαυτὸ
τους, ἀφοῦ μάλιστα οἱ πλείστες ἐργαζό-
μενες γυναῖκες στεροῦνται τὸ δικαίωμα
τῆς ψήφου, ὄντας ἀγράμματα.

Ἡ ὑπάλληλος, ἡ τεχνίτρα, ἡ ἐργάτρια,
ἡ χωριάτισσα πρέπει νὰ ἀπασχολήσουν
τὴν ψυχὴν τῆς καλοπερασμένης κυρίας.

Δὲν πιστεύω νὰ νομίζῃ κανένας ὅτι ἡ
ὑπάλληλος γραφεῖς, ὅσο κι' ἂν κάνει λίγο
κόρτε γύρω τῆς, - διασκεδάζει μένοντας
σκυμμένη ὀλόκληρὴς ὥρες ἀπάνω στὰ χαρ-
τιά. Ὅπως δὲν διασκεδάζει ἡ ἐργάτρια
στὸ ἐργοστάσιο, στὸ καπνοκοπητήριον, στὸ
ὕφαντουργεῖο, στὸ ταπιουργεῖο, στὴν
πλεκτική, στὴν ἀνοδοτική κ.λ., ὅπως δὲν
διασκεδάζει ἡ ἀγρότισσα καὶ ἡ χωριάτισσα.
Βλέπομε τὴ γυναῖκα, προπάντων στὴ Βιο-
μηχανία καὶ στὴ Γεωργία νὰ συναγωνίζε-
ται ἐπίμονα τὸν ἄνδρα χωρὶς νὰ προστα-
τεύεται ἡ ἐργασία τῆς. Πρέπει λοιπὸν νὰ
μείνῃ ἐκθεμένη στὸ ἔλεος τοῦ κάθε εἶδος
ἐργοδότη, ἐπισήμου καὶ ἀνεπισήμου, ἀκόμα

πατέρα καὶ ἀδερφοῦ; Ἡ γυναῖκα εἶναι
ἓνας πολὺτροπος οἰκονομικὸς παράγων
μέσα στὴν κοινωνία, κ' ἓνας πολίτης μὲ
τὰ δικαιώματά του. Θέλει νὰ πῇ τὸ δικό
της νὰ ζητήσῃ νὰ τὴν ἀκούσουν, νὰ
συζητηθῇ ἡ ἀξίωσις τῆς ὅταν στηρίζεται
ἀπάνω στ' ἀπαράγραπτα ἀνθρώπινα δικαιώ-
ματα. Πῶς θὰ φέρουν λοιπὸν σὲ φῶς τὴς ἀξιώ-
σεις τους; Μιὰ μιὰ χωριστὰ παρακαλῶν-
τας τὸν κάθε ἰσχυρὸ τοῦ τόπου τῆς. Ὅχι
πιά, γὰρ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ἄς λείψουν
αὐτοὶ οἱ ἐπὶ πλέον ἐξευτελισμοί. Οἱ γυ-
ναῖκες θὰ συσσωματωθῶν μὲ τὴν ψήφον.
Θὰ ἔχουν μιὰ δύναμιν στὰ χέρια τους ὅ-
πως οἱ ἄνδρες. Μ' αὐτὴν θὰ βγάλουν αὖ-
ριο τὸ δῆμαρχο ποὺ καταλαβαίνουν ὅτι
θὰ εἶναι ὠφέλιμος στὸν τόπο του· μεθού-
ριο δὲ ψήφισουν τὸ βουλευτὴ ποὺ μαζὶ μὲ
τ' ἄλλα του προσόντα, θὰ ἔχει τὴν ἀπό-
φασιν νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ δικαιώματα τῶν γυ-
ναικῶν. Ἐτοί θὰ ἐλπίσῃ ἡ γυναῖκα σὲ
μιὰ μόρφωσιν ὑποχρεωτικὴ, πρακτικὴ καὶ
χρήσιμη, σὲ μιὰ λογικὴ ἀνοιχτὴ τῆς ἐρ-
γασίας τῆς. Κοντὰ σ' αὐτὰ ἀκολουθοῦν
πολλὰ ζητήματα ποὺ πολλές δὲν τὰ σκέ-
φτηκαν.

Ἄς μὴ θορυβοῦνται καθόλου οἱ κυρίες
καὶ δὲν θ' ἀλλάξῃ ἡ γυναῖκα στὸ χειρό-
τερο. Αὐτὲς τῆς ἡμέρας, μιὰ ὥρα καὶ κυρία
μὲ ἀντίκρου. Μὰ δὲν μπορῶ νὰ φαντα-
σθῶ μὲ ἔλεγε ἀγανακτισμένη, αὐτὴ τὴν
ψηφοφορίαν. Δηλαδή θὰ στριμωχτῶ μὲ τοὺς
ἄνδρες γιὰ νὰ πάω νὰ ψηφίσω;

Ἡ κυρία εἶχε λησμονήσει ὅτι μέσα
στὴν Ἀθήνα, στὴν πολιτισμένη πρωτεύ-
ουσα, στριμωνόμαστε κάθε μέρα στὰ τράμ
ποῦ μᾶς πάνε σὰν κοπάδια ἄρνων, μέσα
στ' αὐτοκίνητα, στὸν κινηματογράφον,
κατὰ τρόπο ἐξευτελιστικώτατο. Καὶ σκέ-
φθηκε τὸ στρίμωγμα ποὺ θὰ πάθῃ μιὰ
φορὰ στὰ τέσσαρα χρόνια, μιὰ στιγμὴ,
ὅταν θὰ πάγῃ νὰ ἐκφράσῃ ἐμπράκτως τὴ
γνώμην τῆς στὰ πολιτικά; (ὀποθετοῦμε

ὅτι κάθε κυρία ἔχει μιὰ γνώμην γιὰ τὴν
πολιτικὴν, ἀφοῦ τὴς ἐλέπουμε νὰ ξεσπα-
θώνουν κάθε φορὰ).

Ἡ ἴδια παραπάνω κυρία, φαντάστηκε
μὲ φρίκην τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐντελῶς ἀλλαγ-
μένον ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θάπαρνε τὸ
βιβλιόριον στὰ χέρια: Μὰ εἶναι δυνατόν
νὰ γίνω ἄνδρας ἐγώ; δὲν τὸ καταλα-
βαίνω!

Κι' ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι δὲν τὸ καταλα-
βαίνω. Πῶς γίνεται μιὰ κυρία νὰ γίνῃ
ἄνδρας; ἢ ἐλπίζω νὰ μὴ συμβεῖ κανένα
τέτοιο τερατῶδες θαῦμα. Θὰ παραμείνῃ
κυρία, γυναῖκα, μὲ τὴς ιδιότητές τῆς τὴς
γυναίκες, μὲ τὴ διαφορά ὅτι θὰ μπορῇ
πλέον ἐλεύθερα νὰ ἀναπτύξῃ τὴς ιδιότητες
αὐτῆς, νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀτομικότητά
τῆς. Θ' ἀποκτήσῃ αὐτοπεποίθησιν μὲ τὴν
ιδέα ὅτι λογαριάζεται ὡς ἄτομο μέσα στὴ
κοινωνία. Ἡ συνείδησιν αὐτὴ θὰ βάλῃ
σὲ κίνησιν τὴς τυχόν ἀδρανεῖες ἐνέργειες
τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τῆς. Θὰ γίνῃ
πλάσμα ὑπεύθυνον, συνειδητὸ, ἀξία σύν-
τροφος τοῦ ἀνδρός, γυναῖκα, ποὺ θὰ μπο-
ρεῖ νὰ συνεννοηθῇ μαζί του, ν' ἀναπτύξῃ
καλλίτερα τὰ παιδιὰ τῆς.

Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι καθόλου ἱκανοποιη-
τικὸ τὸ θέμα τῶν ἀνέργων κοριτσιῶν ποὺ
κάθονται καὶ κάνουν ἀτελείωτες ἀσκοπε-
τρύπες στὰ κεντήματα μὲ σταματημένο μυα-
λό· ἢ τὸ θέμα μιᾶς γυναικείας συγκέν-
τρωσις σ' ἓνα τοῖς, ὅπου γιὰ ὥρες συ-
ζητεῖται ἡ κατασκευὴ τοῦ γλυκοῦ ποῦ
ἔφαγαν. Καὶ εἶναι ἀποκαρδιωτικὴ καὶ
τραγικὴ ἡ αἰωνία ἱστορία τῶν κοριτσιῶν
τῆς ἐπαρχίας ποὺ λογαριάζουν ἀπὸ τὸ
πρῶτ' ἂν σκοπὸ τῆς ἡμέρας τους, τὸ
βραδυνὸν κάρφωμά τους στὸ νυφοπάζαρο
τῆς μικρῆς πλατείας.

Αὐτὰ τὰ κορίτσια ποὺ πρέπει βέβαια νὰ
παντρευθοῦν μιὰ μέρα, δὲν μποροῦν τάχα
σὲ μεταξὺ ν' ἀπασχολοῦν καὶ μὲ τίποτε
ἄλλο τὸ νοῦ καὶ τὴ ψυχὴ τους; Αὐτὴ
τὴν ὀλεθρὰ ἀποτελεμάτως πρέπει ν' ἀπο-
φύγῃ κάθε γυναῖκα, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς
ψήφου τῆς δίδει τὴν ἀφορμὴ νὰ στρέψῃ
τὸ νοῦ τῆς καὶ πρὸς ἄλλα ζητήματα
ἐδρυτέρας σημασίας.

Καὶ θὰ εἶναι ντροπὴ μας ὕστερα ποὺ
μᾶς δόθηκε αὐτὸ τὸ δικαίωμα ἀπὸ μιὰ
Βουλή, ἀπὸ τὴν Βουλὴ τοῦ 1929, νὰ δει-
ξοῦμε ὅτι δὲν εἴμαστε σὲ θέση νὰ κατα-
λάβομε τί μᾶς δίνουν, καὶ ὅτι ἐξακολου-
θοῦμε νὰ ζῶμε αἰῶνες πίσω.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ ΜΑΛΑΜΟΥ

Ἡ ἀποστολὴ τῶν φύλλων τῶν

“ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ”

γίνεται τακτικὰ καὶ

μὲ ἰδιαίτερον προσοχήν.

Ὅσοι ἐκ τῶν κ.κ. Συνδρομητῶν μας

δὲν τὰς λαμβάνουν νὰ μᾶς γράφουν ἀ-

μέσως διὰ νὰ ἐπιστῶμεν τὴν προσοχήν

τῶν ἀρμοδίων.

Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν

Μὲ ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν ἔγινε
ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς ἑκατονταε-
τηρίδος τῆς Ἐπαναστάσεως τὴν 25 Μαρ-
τίου. Εἰς ὅλας τὰς ἑλληνικὰς ἐκκλησίας
ἔγιναν πανηγυρικαὶ δοξολογίαι καὶ ἐπι-
μνημόσυνοι δεήσεις ὑπὲρ τῶν πεσόντων
κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς ἀπελευθερωτικούς
ἀγῶνας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐτέθη ἀπὸ
τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας κ. Ζαί-
μην τὴν 30 Μαρτίου καὶ ὁ θεμέλιος λί-
θος τοῦ μνημείου τῶν ἡρώων τοῦ ἀγῶ-
νος. Θὰ κτισθῇ εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἀ-
ρεῶς τῶν Ἀθηνῶν θὰ εἶναι δὲ πραγμα-
τικὸν καλλιτέχνημα.

Εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλο-
νίκης ἤρχισεν τὰ μαθήματά του ὁ νέος
καθηγητὴς τῆς δημοσίας οἰκονομίας κ.
Δ. Σάντης. Εἰς τὸ ἐναρκτήριον μάθημά
του, τὸ ὅποιον παρηκολούθησε πολὺς
κόσμος ἐπιστημόνων καὶ διανοουμένων,
ὡμίλησε περὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκο-
νομικῶν εἰς τὴν σύγχρονον Δημοκρα-
τίαν.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέ-
φρασε τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τὸν
νομάρχην Φλωρίνης κ. Παῦλον Καλλι-
γὰν διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐξαιρετικὴν
ὑπ' αὐτοῦ ἱκανότητα εἰς τὴν διοίκησιν
τοῦ νομοῦ Φλωρίνης.

Τὴν 21 Μαρτίου ἐδόθη ἀπὸ τὴν Ἐν-
ωσιν ὑπὲρ τῆς αὐτοδιοικήσεως μιὰ διά-
λεξις εἰς τὴν μεγάλῃν αἴθουσαν τῆς Ἀρ-
χαιολογικῆς ἑταιρείας μὲ ὁμιλητὴν τὸν
κ. Κλ. Παράσχον, ποὺ εἶχε τὴν πολὺ
ἐπιτυχὴ ἐμπνευσιν νὰ ἐξετάσῃ τὰς γνώ-
μας τοῦ Ἰωνος Δραγοῦμη περὶ τῆς αὐ-
τοδιοικήσεως. Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Παρά-
σχου ἦτο πολὺ ἀφωτιστικὴ καὶ τὸ πυ-
κνὸ ἀκροατήριον τὸν συνεχάρη θερμὰ.

Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερι-
κῶν ἔγινε νέα ἐγκύκλιος πρὸς τὰς διοι-
κητικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν
γυναικῶν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλό-
γους.

Δι' αὐτῆς ὁρίζεται ὅτι δὲν χρειάζεται
κανένα ἄλλο πιστοποιητικὸν παρὰ μό-
νον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς βεβαίουν τὴν
δημοτικότητα, τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς σπου-
δὰς τῶν ἐγγεγραφομένων. Αἱ ἄγαμοι γυ-
ναῖκες ἀκολουθοῦν τὴν δημοτικότητα
τοῦ πατρός των, αἱ δὲ ἐγγαμιοὶ τὴν τοῦ
ἀνδρός.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου δικαιοῦ-
χων ἀνταλλαξίμων ἐπεσκέφθη τὸν ἀν-
τιπρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Ἀργυρόπου-
λον καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἐξ ὀνόμα-
τος τῶν ἐκπροθέσμων ἀνταλλαξίμων, ὅ-
πως μετὰ τὸν διακανονισμόν τοῦ ζη-
τήματος τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, εἰ-
σηγηθῇ παρὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ καὶ
τὴν Λέσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζη-
μιώσεως τῶν ἐκπροθέσμων λεγομένων
δικαιοῦχων.

Ὁ ἐν Κορυθαί Ἑλλήν πρόεδρος τῆς
Ι. Λαζάρου, μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ
ἐν τῇ αὐτῇ πόλει πρόεδρος τῆς Νο-
τισσλαβίας καὶ ἄλλα πρόσωπα ἐξέδρα-
μον δι' αὐτοκινήτων εἰς Μπογραδέτς
καὶ ἐκεῖθεν δι' αὐτοκινήτων εἰς τὴν λί-
μνην τῆς Ἀχρίδος, μέχρι τῆς μονῆς
τοῦ Ὁσίου Νασοῦ.

Κατὰ τὴν ἐκ τῆς Μονῆς ἐπάνοδόν των
εἰς Μπογραδέτς, τὴν 4ην μ. μ., ἡ
ἀτμάκατος ἀντινάχθη ἐξ ἐκρήξεως τῆς
μηχανῆς. Ὁ Ἑλλήν πρόεδρος, ἡ σύ-
ζυγός του, ὁ ἱατρὸς Χολένας, ἡ δνὶς
Χούντου καὶ ἄλλοι δύο, ὡν ἀγνοοῦνται
εἰσέτι τὰ ὀνόματα ἐπνίγησαν εἰς τὴν
λίμνην. Οἱ λοιποὶ ἐσώθησαν ὑπὸ προσ-
δραμούσης λέμβου. Ὁ νεκρὸς τοῦ Προ-
έδρου καὶ τῆς συζύγου του ἐκομίσθη εἰς
Ἀθήνας καὶ ἐτάφη μὲ μεγάλην ἐπιση-
μότητα.

Εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐλή-
φθη τηλεγράφημα τοῦ ἐφόρου ἀρχαιο-
τήτων κ. Κοτρίτς διὰ τοῦ ὁποῦ ἀναφέ-
ρει, ὅτι εἰς τετραῶρον ἀπόστασιν ἀπὸ
τῆς Βεροῦσας παρὰ τὸ χωρίον Βιργίνια
ὅπου ἡ ἀρχαία Βάλα, εὐρὴν ἐντὸς κα-
τεστραμμένου φρουριακοῦ περιβόλου ἐ-
ρεπωμένους μέγας ἑλληνικὰς ναὺς δωρι-
κοῦ ρυθμοῦ. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν σπόν-
δυλοι, κιονόκρανα, τρίγλυφα ἡμικύβια
ἐκ πόρου καὶ μαρμαρίνου ὀρθοστάται
καὶ βάθρα ἀγαλμάτων ἐγχρύμα. Ἐπίσης
εὐρέθη τάφος μὲ διάφορα ἀρχαιολογικά
εὑρήματα μεγίστης ἀξίας. Αἱ ἀνασκαφαὶ
θὰ συνεχισθοῦν.

Ἐφθασεν εἰς τὰς Σέρρας καὶ ἀνέ-
λαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος Νομάρ-
χος κ. Στέφ. Νικόγλου. Ἀπὸ τὸν νέον
Νομάρχην, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐφοδιασμέ-
νος μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα
καὶ με δραστηριότητα ὁ Νορὸς Σερρῶν
περιμένει τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς
κειμένων καὶ τὴν ἐπούλωσιν πολλῶν
πληγῶν.

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν
Ἐσωτερικῶν πρὸς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπι-
μελητήριον, ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνησις,
ἐπιθυμοῦσα νὰ ὑπάρξῃ ἐπαρκὴς χρόνος
διὰ τὰς μελλούσας διαπραγματεύσεις
πρὸς συνομιλοῦσιν ἐμπορικῆς συμβά-
σεως μετὰ τῶν δύο χωρῶν, ἐπρωτεί-
νει, ὥπως παραταθῇ σιωπηρῶς ἡ ἰσχύς
τῆς προσωρινῆς ἐμπορικῆς συμφωνίας
τοῦ 1927 μέχρι 1ης Μαΐου 1930.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔδωκε τὴν
συγκατάθεσιν τῆς.

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βελιγραδίου
εἰς τὸ ἐκεῖ ὑπουργεῖον τοῦ Ἐμπορίου καὶ
τῆς Βιομηχανίας συνεκροτήθη ὑπουρ-
γικὴ σύσκεψις, καθ' ἣν παρεστήσαν καὶ
ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμποροβιομηχανικῶν
ὀργανώσεων. Κατ' αὐτὴν ἐξητάσθησαν
πάντα τὰ τεχνικά καὶ βιομηχανικά ζη-
τήματα, τὰ ὅποια σχετίζονται μὲ τὴν

τελειοποίησιν τῆς ὁργανώσεως ἐν Θεσ-
σαλονικί τῆς Σερβικῆς ἐλευθέρας ζώνης.

Τὴν 15 Μαρτίου εἰς τὴν μεγάλῃν αἵ-
θουσαν τῆς λέσχης τῶν φιλελευθέρων
ὡμίλησεν ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ
ἀκροατηρίου ὁ κ. Γ. Μόδης, βουλευτὴς
Φλωρίνης, ὁ ὁποῖος διεπραγματεύθη μὲ
ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν τὸ θέμα «Μακε-
δονία καὶ μειονότητες».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἄνω
Πορροῖων διὰ τηλεγραφήματος πρὸς τὴν
Κυβέρνησιν τονίζει, ὅτι αἱ καίτοι
τῆς κοινότητος, λαβόντες γνώσιν τῶν γε-
γονότων τοῦ χωρίου Μεταμόρφωσις τῆς
περιφερείας Κιλκίς, ἀποδοκιμάζουν ταύ-
τα, διαμαρτύρονται πρὸς τὴν Κυβέρνη-
σιν καὶ προτείνουν τὴν λήψιν ὠριζῶν
μέτρων γιὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀρι-
στεριζόντων ἀναρχικῶν στοιχείων ἐκ
τῶν παραμεθορίων περιφερειῶν.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐνέ-
κρινε τὴν ἀποστολὴν ὁς Ἐξάρχου εἰς
Ἀμερικὴν τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Κο-
ρινθίας κ. Δαμασκηνοῦ. Ὁ σκοπὸς τῆς
ἀποστολῆς ταύτης εἶναι ἡ ἀποκατάστα-
σις τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάσεως μεταξὺ
τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικῶν κοινοτήτων.

Μὲ τὴν μυστικότητα ποὺ διακρίνει
τοὺς ἀνακαλύπτοντας μεταλλεύας, ἐγένετο
ἡ προκαταρκτικὴ ἐργασία εἰς τὴν ἀνα-
κάλυψιν τοῦ ὀλίγου ἔξω τοῦ Ἀποσκέ-
που τῆς Καστορίας μεταλλείου χαλκοῦ ὑπὸ
τοῦ κ. Λούκαρη. Δι' αὐτὸ ἐξεπλάγησαν ὅλοι
ὅταν εἶδαν Ἱταλοὺς καὶ Ἀγγλοὺς μηχανι-
κοὺς καὶ συνεργεῖον ἐξ 75 ἐργατῶν καταγι-
νομένων εἰς τὸ μέρος τοῦ μεταλλείου. Ὁ
λόκληρος ἀναστάσις ἔγινε. Ὁ πρὸς
τὸ μεταλλεῖον δρόμος, κατασκευάζεται
τυχετωδῶς καὶ τὰ πάντα μαρτυροῦν ὅτι
πρόκειται περὶ σοβαρὰς ἀνακαλύψεως,
ἀφοῦ ἡ ἑταιρεία διέθεσε 5.000 λίρας
διὰ τὸ ἀνευρεθῆν μεταλλεῖον χαλκοῦ.

Πρωτοβουλία τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Ἡ-
πειροῦ συνεκροτήθησαν πρὸς ἡμερῶν
εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν ἅπαναι αἱ ἐμ-
πορικὰ ὁργανώσεις, τὰ ἐπιμελητήρια, ὁ
Γεωργικὸς Σύλλογος, ὁ Σύλλογος Ἐπι-
στημόνων, ὁ Δήμαρχος μετὰ τοῦ Δημο-
τικοῦ Συμβουλίου καὶ διάφοροι ἀνώτε-
ροι κρατικὶ λειτουργοὶ καὶ ὑπὸ τὴν
προεδρίαν τοῦ Γεν. Διοικητοῦ κ. Κα-
λεῦρα συνεσκέφθησαν περὶ τοῦ τρόπου,
καθ' ὃν θὰ περισταθῇ τὸ πρὸς τὰς πό-
λεις ρεῦμα τῶν ἀγροτῶν.

Ὁ κ. Καλεῦρας ἀπέδωκε τὴν οἰκονο-
μικὴν κρίσιν πρωτίστως εἰς τὸν ἀπογυ-
πτικὸν παρὰσιισμόν, τὸν δημιουργη-
θέντα ἐκ τῆς ἀστυφίας καὶ τῆς μι-
κροαστικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ προέ-
τεινε τὴν ἰδρυσιν Συνδέσμων πρὸς ἀνύ-
ψωσιν τοῦ χωρίου, ἀναγνώσεως, ἐν γενι-
καίς γραμμαῖς, τὸ καταστατικόν των.

Ἡ Συνέλευσις ἐπεκρότησεν δημοθύ-
μως, ἡ δὲ ἰδρυσίς τοῦ Συνδέσμου ἐτη-
λεγραφήθη πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον.

Κατὰ πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πρε-
βέζης κ. Κοκκινάτου περιελήφθη εἰς
τὴν σύμβασιν περὶ ἀλιείας διάταξις
προβλεπούσα τὴν ἰδρυσιν πρακτικῆς
σχολῆς ἀλι

διακανονισμό των μεθοριακών επεισοδίων. Ο ύπουργός των Ξεωτικών κ. Μπούρφ εις ἀγόρευσιν του ἐδήλωσεν, ὅτι μία προσέγγισις καὶ μάλιστα φιλικαὶ σχέσεις μεταξύ Νοτιοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας θὰ ἀποτελέσουν σπουδαίωτατον γεγονός, ἀπέκλεισε δὲ τὴν ἰδέαν τῆς συνομοσπονδίας, τὴν ὁποίαν ἐχαρτήρισεν ὡς ἀπραγματοποιήτον.

Κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς Γεν. Διευθύνσεως τῶν Βουλγαρικῶν Σιδηροδρόμων τὴν 26 Μαρτίου ἐξ. ἐξήχθησαν ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ Ντράγομαν 15 βαγόνια αὐγά. Ἐπίσης εὐρίσκοντο ἑτοιμα πρὸς ἐξαγωγὴν εἰς τὸν ἴδιον σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ ἄλλα 55 βαγόνια αὐγῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς ἐθνικῆς μας ἐορτῆς ἐψάλη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ναὸν τῆς Σοφίας δοξολογία εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ὁ κ. Μπούρφ, ὑπουργὸς τῶν ξεωτικών, ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως, ὁ Σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Σοφίας κ.κ. Στέφανος, τὰ μέλη τοῦ διπλωματικοῦ Σώματος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας.

Μετά τὴν δοξολογίαν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος κ. Δενδραμῆς ἐδέχθη τὰ συχαρητήρια τῶν παρόντων.

Καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν τοῦ Βουκουρεστίου παρετέθη πρὸς ἐορτασμὸν τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπίσημον γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρέκλινον ὁ Ἀντιβασιλεὺς κ. Σαρατσάνο, ὁ Πρωτοπουργὸς καὶ πολλὰ ἄλλα μέλη τῆς κυβερνήσεως, ὁ Αὐλάρχης, πολλοὶ ἐκ τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι τῆς Ρουμανικῆς πρωτεύουσας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ὡμίλησαν ὁ πρόεδρος κ. Κόλλας ἀπήντησε δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς κ. Σαρατσάνο.

Ἡ πολιτικὴ κατάστασις εἰς τὴν Ρουμανίαν ἐπεδεινώθη καὶ πάλιν. Ὁ ἀγροτικὸς τύπος ἐπικρίνει ἱσχυρῶς τὴν κυβερνήσιν διὰ τὴν κατάσχεσιν τῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσίευσαν τὰς ἐπιθέσεις τῶν Ἀβερεσκινῶν κατὰ τῆς ἀντιβασιλείας.

Αἱ Ἑλληνοτουρκικαὶ συνεννοήσεις διὰ τὴν τελικὴν συμφωνίαν ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων ἐξακόλουθον. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίες, μετὰ τὴν ὑποβολὴν νέων προτάσεων ἐκ μέρους τῶν Τούρκων διὰ τὴν τροποποίησιν ὁρων τινῶν τοῦ σχεδίου, φαίνεται ὅτι θὰ ἐπιβραδυνθῇ ἡ ὑπογραφή τῆς συμφωνίας.

Ἡ Τουρκικὴ Ἐθνοσυνέλευσις ἐψήφισε τὸν νόμον διὰ τοῦ ὁποῖου παρέχεται τὸ δικαίωμα ψήφου διὰ τὰς δημοτικάς ἐκλογὰς εἰς τὰς γυναῖκας.

Τὰ φυτὰ ξαχαροκαλάμου τὰ ὁποῖα εἶχαν παραγγελλθῇ ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπεστάλησαν ἤδη καὶ κατ' αὐτὰς παραλαμβάνονται εἰς τὰ Ἀδανα. Θὰ διανεμηθοῦν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ζώνης τῶν Ἀδανῶν, ὅπου θὰ δοκιμασθῇ ἡ καλλιέργεια τοῦ ξαχαροκαλάμου ἀπὸ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Γεωργίας.

ΝΕΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

— Με ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἔγινε ἐδῶ εἰς τὰς 20 Μαρτίου ὁ ἐτήσιος χορὸς τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας. Χάρis εἰς τὰς φροντίδας τῶν τμημάτων ἐφέτος παρουσίασαν 40 γυναῖκες στολὰς καὶ 10 ἀνδρικάς.

— Παρεκλήθημεν ἀπὸ τὴν κεντρικὴν διοίκησιν τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» νὰ γνωρίσωμεν εἰς τοὺς κ. κ. Διευθυντάς τῶν σχολείων καὶ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων, ὅτι πολλὰ ἔγγραφα μένουσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μακεδονικῆς Ἐταιρείας χωρὶς νὰ ἐνεργηθοῦν διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι δὲν σημειώνεται ἐπαρκῶς ἡ διευθύνσις ἐκείνων πρὸς τὸν γράφον. Δι' αὐτὸ παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλληλογραφοῦν μετὰ τὴν Μ.Ε.Ε. νὰ γράφουν καὶ τὸν Νομὸν ἢ τοὐλάχιστον τὴν ἐπαρχίαν κοντὰ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ. Κι' ἔνα παράδειγμα. Ὁ ἐνθουσιώδης ὡς φαίνεται διευθυντὴς τοῦ δημοτ. σχολείου Μοναστηρακίου κ. Γ. Α. Ἀνδρεάδης ζητεῖ νὰ τοῦ στείλουν σπόρους. Ἀλλὰ ὑπάρχουν 10 Μοναστηράκια. Ποῦ λοιπὸν νὰ τοῦ στείλουν ;

Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου μετατίθεται εἰς Λάρισσαν ἐκ Δράμας ὡς ἐπιθεωρητὴς τῶν δημ. σχολείων ὁ κ. Ι. Καλλιγὰς, πολῦτιμος συνεργάτης τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας. Ὁ κ. Καλλιγὰς πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἔστειλε τὸ κατωτέρω ἔγγραφον πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς Μ.Ε.Ε.

Μεταβαίνων ἤδη εἰς τὴν ἐν Λαρίσῃ νέαν μου θέσιν καὶ ἐγκαταλείπων μετὰ λύπης μου τὴν σχολικὴν δρᾶσιν τῆς ὁραίας Μακεδονίας θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Μακεδονικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐταιρείαν διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν μοῦ παρέσχε πρὸς καλυτέραν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν τῶν Μακεδονοπαίδων.

Κατεχόμενος ἤδη ὑπὸ θαυμάσμου καὶ χαρᾶς διὰ τὴν ἐν γένει δρᾶσιν αὐτῆς ἀποτείνω τὸν χαιρέτισμόν μου, ὡς ἐπιθεωρητῆς ὑπηρετήσας μέχρι τοῦδε ἐν Μακεδονίᾳ καὶ συνεργασθεῖς μετὰ τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δράμας
Ι. ΚΑΛΛΙΓΑΣ

Πρὸς τὸν κ. Καλλιγὰν ἀπεστάλη εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ διὰ τὴν μέχρι τοῦδε δρᾶσιν του εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Δράμας.

— Ἐστάλησαν ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς τὰ ἐργαλεῖα τῶν νέων σχολικῶν κήπων τῶν ἱδρυθέντων ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας. Ἰδρύθησαν ἐφέτος 61 κῆποι εἰς τὰς ἐξῆς σχολεῖα κατὰ περιφέρειαν :

Ἀνασελίτης. — Ἀνω Σιατίστης, Γαλατίνης, Πλατανιάς.

Βερόλης. — Ἀγ. Παντελεήμονος - Κατερίνης, Χωροπανίου, Μονοσπητῶν, Ριζωμάτων καὶ Κάτω Τριποτάμου.

Γρεβενῶν. — Προσδόρου, Μεσολαίου, Μικρολειδαίου.

Γιαννιτσῶν. — Ἀθύρων, Γαλατάδων.

Δράμας. — Παγονερίου, Ἀχλαδιᾶς, Γύρου, Ραχίστης.

Ἐδέσσης. — Τριῶν σχολείων.

Ἐλασσῶνος. — Ἀγ. Δημητρίου, Ἀμουρίου.

Θεσσαλονίκης. — Παλαιοχωρίου.

Καβάλας. — Θεολόγου - Θάσου, Γεωργιανῶν, καὶ Ἀγιάσματος.

Καστορίας. — Κρονατοπολιτῆς, Ἀνω Ροδιανῆς.

Κιλκίς. — Γερακαρίου, Ἡλιοπολίου, Μουριῶν.

Κοζάνης. — Ἀναρράχης, Καταφυγίου, Ἀμυγδαλῶν, Ἀνω Κώμης, Πύργων.

Λαγκαδᾶ. — Ἀσκοῦ, Σχολαίου.

Σιδηροκάστρου. — Ἀχλαδοχωρίου, Βαρβακιάς, Πετρινοῦ.

Σερρών. — Ἀνω Χορμόνδος, Τούμπας, Θερμῶν - Νιγρίτης, Δαφνουβίου, Μαυρολόφου.

Φλωρίνης. — Κάτω Κλεινῶν, Πρεκοπάνας, Πλεισοβίτης, Ἀνω Ὑδρούσης.

Χαλκιδικῆς. — Βραστῶν, Γεροπλάτανου.

— Ἐπίσης ἱδρύθησαν καὶ εἰς τὴν Θράκην οἱ ἐξῆς κῆποι :

Κομοτηνῆς. — Κομητῆς, Κομίου, Ἰάσμου, Εὐλαγανῆς, Μαρωνιάς.

Ξάνθης. — Τεσσαρῶν σχολείων.

— Ὡσαύτως ἐστάλησαν εἰς 100 σχολεῖα σπόροι διάφοροι.

— Διὰ πρώτην φοράν ἐφέτος παρουσιάσθησαν εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Σταδίου πρὸς διωραγάνωσιν τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων στολὰι ἀνδρικοὶ τῆς Μακεδονίας τῆς περιφέρειας Γρεβενῶν. Ἦσαν θαῦμα ὡμορφίας καὶ μεγαλείου.

— Ἐπίσης παρουσιάσθησαν καὶ Καστοριανὲς μετὰ ἀριστοτεχνικὰ καὶ πολυτελῆ γυναικεῖα κοστούμια.

Αἱ ἐνδυμασίαι εἶχαν κρατηθῇ ἀπὸ τὸν χορὸν τῆς Μ.Ε.Ε. κατόπιν ἐπιθυμίας τῶν κοριῶν τοῦ Λυκείου καὶ ἀδείας τῶν ἀποστολέων.

— Ἐπίσης παρουσιάσθησαν καὶ Καστοριανὲς μετὰ ἀριστοτεχνικὰ καὶ πολυτελῆ γυναικεῖα κοστούμια.

Αἱ ἐνδυμασίαι εἶχαν κρατηθῇ ἀπὸ τὸν χορὸν τῆς Μ.Ε.Ε. κατόπιν ἐπιθυμίας τῶν κοριῶν τοῦ Λυκείου καὶ ἀδείας τῶν ἀποστολέων.

Οἱ συνδρομηταὶ μᾶς

παρακαλοῦνται θερμῶς νὰ μᾶς στείλουν

τὴν συνδρομὴν.

Καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσουν μετὰ τὰς καλὰς

οὐστάσεις των.

“ΣΠΕΣ,,

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Συνεταιρισμὸς «ΣΠΕΣ», κατόπιν σοβαρᾶς μελέτης, παράγει φάρμακα ἡγγυημένης γνησιότητος, ἐπὶ τῇ δάσει γνωμῶν καὶ ὁδηγιῶν τῶν ἐξοχωτέρων ἐπιστημονικῶν κορυφῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ φαρμακευτικὰ ταῦτα προϊόντα τῆς «ΣΠΕΣ», ἀφ' οὗ ὑποστώσι τὸν ἐπιστημονικὸν ἐλεγχον τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, ὑποβάλλονται καὶ εἰς ἕτερον ἐλεγχον τῆς ποιότητος αὐτῶν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὸν ὁποῖον χορηγεῖται ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς περὶ ἐλευθέρας κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι.

ΑΝΤΙΘΕΡΜΟΛΗ “ΣΠΕΣ,,

Τὸ ἐπιστημονικώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον φάρμακον κατὰ τῶν ἐλῶδων πυρετῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τονωτικόν.

Περιέχει τὴν ἐκλεκτοτέραν ποιότητα κινίνης (Chlorhydrate et Formiate), εἶναι κατ' ἐξοχὴν εὐδιάλυτος καὶ εὐκαπορρόφητος, εἶναι μετὰ ὀλίγας λέξεις προϊόν τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Αἱ γενόμεναι δὲ δοκιμαὶ στεφθεῖσαι ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, παρέχουσιν ἐγγύησιν, ὅτι θὰ καταπολεμηθῶσι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ ἐλῶδεις πυρετοί.

ΙΩΔΟΤΑΝΙΚΟΝ ΣΙΡΟΠΙΟΝ “ΣΠΕΣ,,

Κατὰ τῆς διογκώσεως τῶν περιτραχηλίων καὶ ἄλλων ἀδένων τῶν προφυματικῶν καταστάσεων καὶ κατ' ὅλης τῆς ὁπουδήποτε χοιραδώσεως. Κατὰ τὸ θέρος δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἐπιτυχῶς τὸ Μουρουνέλιον.

ΠΟΛΥΤΙΤΑΝΙΝΗ “ΣΠΕΣ,,

Εἶναι τὸ φάρμακον τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐπιτυχάνον τὴν ἐν τῷ ὁργανισμῷ αὐξήσιν τῶν ἀλάτων ἀσθεστίου, ἢ ἑλλειψίς ἢ ἐλάττωσις τῶν ὁποίων πλείστας θάλας ἐξαντλητικὰς καὶ παθολογικὰς καταστάσεις προκαλεῖ.

Ἡ Πολυτιτανίνη χορηγεῖται κατὰ τὴν χλῶρωσιν, τὴν ἀναιμίαν, ἀνάρρωσιν ἐκ λοιμῶδων νόσων, τὰς λυμφατικὰς καταστάσεις, τὴν χοιράδωσιν, τὰς προφυματικὰς καταστάσεις, τὴν φυματίωσιν ὁστῶν καὶ πνευμόνων, τὰς ἐπιμόνους διαρροίας, τὰς χρονίας ἐντερίτιδας, τὴν νευρασθένειαν, τὴν φωσφατουρίαν, τὴν ἐγκυμοσύνην, τὸν θηλασμόν καὶ τὴν περίοδον τῆς ὁδοντοφυΐας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδῶν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ “ΣΠΕΣ,,

Γαλάκτωμα Μουρουνελαίου, Λίνιμαν, Ἐλαιόφορμ, Ἐσπεριδίνη, Ἐλαιον Παραφρίνης, Πιπτοῦ-δίνη, Ναρδοβρωμίνη, Ὀπωρίνη, Πιπτονοῦχος σίδηρος, Σιρόπιον Αἰμοσφαίρινης, Θεριοξυλίνη, Ὑποφωσφορῶχος σιρόπιον, Θεοσπεσίνη, Οὐρικολυζίνη, Βάμβαξ Ὑδρόφιλος (εἰδικὴ ποιότης), Ἐπιδερμικά, Βαζελίνη εἰς σωληνάρια, φαρμακευτικοὶ σάπωνες, κινίνη εἰς σακχαρόπηκτα κλπ. κλπ.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΚΟΥΦΕΤΑ ΚΙΝΙΝΗΣ “ΣΠΕΣ,,

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ
ΟΛΟΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
